TÜRKİYE TEKSTİL SANAYİİ İŞVERENLERİ SENDİKASI AYLIK DERGİSİ

TEKSTİL İŞVEREN

SAYI: 439 • KASIM-ARALIK 2018

SEKTÖRE AYNA TUTTUK: ENDÜSTRİ 4.0'IN NERESİNDEYİZ?

ÖRNEK İŞBİRLİĞİ BÜYÜK MENDERES HAVZASI'NDA TEMİZ ÜRETİM

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ NASIL ETKİLİYOR, NASIL ETKİLENİYORUZ?

2019'DA BİZİ NELER BEKLİYOR?

Prof. Dr. Burak Arzova yazdı.

PAMUKTA 2019 BEKLENTİLERİ UZMANLARA SORDUK

AB'DEN 34 KİMYASALA KISITLAMA

MÜŞTERİ NE İSTİYOR? CRM HER ZAMANKİNDEN ÖNEMLİ

TEKSTİL VE HAZIR GİYİMDE 2018 ANALİZİ

TASARIM VE MODA

- KIRMIZI RENGİN TARİHİ
- "LADY" UNVANLI TASARIMCI ZEYNEP KARTAL

2019'A GİRERKEN

2018 yılını kapattığımız dönem içerisinde yaz aylarında başlayan yabancı döviz kurlarının aşırı hızlı yukarı yönlü hareketi beraberinde gelen faiz artışları ülke ekonomimizde bir kriz ortamı yarattı. Bir kez daha dövizde yaşanan türbülansların ithalatı sekteye uğratarak ekonomiyi daralttığında tanık olduk. Yıl sonuna doğru hem enflasyon hem de işsizlik rakamlarında da artışlar yaşandı.

Bu sürece benzer dönemlere hem yurtiçi hem de yurtdışı kaynaklı krizlerde tanık olduk. Ortaya çıkan en can alıcı tespit, ülkemizin kırılgan noktasının dövizdeki hızlı hareketlere karşı savunmasız kalabiliyor olduğu. Bu sebeple, döviz rezervlerimizi mutlaka yüksek tutacak politikalar geliştirmemiz gerekiyor. Bunu sıcak para hareketleriyle yaptığımız zaman dış şoklara daha da açık olduğumuzu eski uygulamalarda gördük. Ülkemizdeki tasarruf eğiliminin çok yüksek olmadığını göz ününde bulundurursak, elimizde iki tane sağlıklı ve sürdürülebilir seçenek kalıyor. Birincisi, mutlaka devletimizin, sanayicilerimizin üretim maliyetlerini düşürecek tedbirler alarak ihracatı desteklemesi. İkincisi de, doğrudan yabancı yatırım çekecek ortamın değişen dünya konjonktürüne göre yeniden ele alınmasıdır.

Tüm dünyada ülkeler kendi sanayilerini canlandırarak üretimlerini artırmak çabasındayken, devletimizin de yurtiçinde imalat yapan müteşebbislerin önünü açacak tedbirleri alıp, devamlılıklarını sağlaması büyük önem taşımaktadır. Sendikamız, dahil olduğu tüm platformlarda, ekonomik daralmayı aşmak için öncelikli koşulun, yerli imalat sanayimizin pozitif ayrışmaya tabi olması gerektiğini her fırsatta dile getirmektedir.

Öncelikle haksız rekabetin engellenmesi için büyük önem taşıyan ek vergilerin devamlılığı konusunda gösterilen azami özen son derece mühimdir. DIR'deki istismarları önlemek için uygulanan gümrük kontrollerinin, düzgün ihracat yapan sanayicilerimizin iş akışını engellemeden yapılmasına gayret edilmelidir.

Öte yandan, hâlihazırda TCMB döviz rezervlerine en fazla katkı sağlayan sektörlerin, mevcut koşullarda yaptıkları üretimi devam ettirmeleri de hayati önem taşımaktadır. Bu sebeple girdi maliyetlerini düşüren desteklerin öncelikle Tekstil ve Hazır Giyim Sektörü gibi yüksek döviz girdisi sağlayan ve katma değer yaratan sanayilere verilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Yine bu kapsamda, imalat sanayinde çalışanların aldıkları ücretlerden yapılan vergisel kesintilerin en düşük seviyede tutulması da oldukça mühimdir. İstihdama yönelik bu tür desteklerin kaynağının işsizlik ve kıdem tazminatı fonundan yaratılabileceği düşüncesindeyiz.

Yurtiçinde üretim yapan ihracatçı firmaların yeni pazarlara açılması gerekmektedir. Bu anlamda yeni STA'lar son derece önemlidir. Ancak, anlaşmalar yaparken özellikle gelişmekte olan ülkelerle yürütülen müzakereler sırasında birçok defa ülkemize en fazla net döviz getirisi sağlayan tekstil ve konfeksiyonun pazarlık konusu yapıldığını gördük. Bunun son derece yanlış bir strateji olduğunu düşünüyoruz. Bahsi geçen konularda yapılacak iyileştirmeler ve destekler ile yine sanayimizin entegre üretim yapısı içinde en fazla dış ticaret fazlası sağlayan, istihdam yaratan sektör olacağına inanıyoruz.

İlk iki çeyreğinde de hızlı bir toparlanma olmayacağı öngörüsüyle başlayan yeni yılda Sendikamız, 25'inci Toplu Sözleşme Dönemi için hazırlıklar yapmaya başladı. Sendikamızın 2019 Nisan ayında yapılacak Genel Kurulu'nda da yeni yönetimimiz belirlenecek. Yeni oluşacak yönetim kurulumuzun yapılacak toplu sözleşme dönemini başarıyla tamamlayacağına inancım tamdır. Bu vesileyle, tüm sendika üyelerimizin, sektörümüzdeki işverenlerimizin ve çalışanlarının yeni yılını tebrik ederim.

Muharrem Kayhan
Yönetim Kurulu Başkanı

Tekstil İşveren Dergisi

Kasım-Aralık 2018 Sayı: 439

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası Adına
İmtiyaz Sahibi
Muharrem Kayhan

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Av. Başar Ay

Yayın Kurulu
Levent Oğuz, Av. Çiğdem Ayvazoğluyüksel,
Av. Ezgi Yazıcı, Tuba Kobaş Huvaj, Lerzan Öztürk,
İrem Yılmaz, Gamze Kılınç, Sinem Kahveci

İdari Merkezi
Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası
Metrocity A Ofis Blok Büyükdere Cad. No: 171 K: 19 34330 1. Levent-İstanbul
Tel: (0212) 344 07 77 (Pbx),
Fax: (0212) 344 07 66-67,
www.tekstilisveren.org.tr

DOĞAN BURDA DERGİ

Yayına Hazırlayan
Doğan Burda Dergi Yayıncılık A.Ş.

Baskı
UNIPRINT
Basım San. ve Tic. A.Ş.
Hadımköy İstanbul Cad. Ömerli Mah. No: 159 34555 Arnavutköy-İstanbul
Tel: 90 212 798 28 40 Faks: 90 212 798 20 63

Yayın Türü:
Yerel, Aylık, Süreli
ISSN: 1307-6566

Bu dergi, Doğan Burda Dergi Yayıncılık A.Ş. tarafından, Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası için hazırlanmıştır. Para ile dağıtılıp, satılamaz. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf, harita, illüstrasyon ve konuların her hakkı saklıdır. İzinsiz, kaynak gösterilerek dahi alıntı yapılamaz. Dergide bulunan imzalı yazıların sorumluluğu yazarlara aittir.

YENİ YIL, YENİ UMUTLAR

Kıymetli okuyucular,

Bir yılı daha geride bırakıyoruz. Yıl boyunca yaşanan ekonomik zorlukların, sektörel sorunların unutulduğu, yeni başlayacak olan yıla umutla bakıldığı ve daha çok üretmek için planların yapıldığı günlerin içindeyiz. Yılın son sayısını da bu ruh haline uygun şekilde planlamaya çalıştık.

Daha önceki sayılarımızda dijital dönüşüm ve Endüstri 4.0'a geçişin tüm dünyayla rekabet edebilmek adına ne kadar önemli olduğundan bahsetmiş, Sendikamızın bu konuda bir proje hazırlığında olduğunu duyurmuştuk. Aralık ayı itibariyle tamamladığımız "Türkiye Tekstil Sektörünün Endüstri 4.0 Yol Haritası" adlı çalışmamızın çıktılarını bu sayıda sizlerle paylaşmaktan mutluluk duyuyoruz.

Son yıllarda dünyanın gündemini meşgul eden sürdürülebilirlik ve çevre konuları Dergimizin her sayısında mutlaka yer buluyor. Gerekli önlemler alınmaz, uygun teknolojiler kullanılmazsa karbon salınımı ve su tüketimi açısından oldukça günahkâr olan tekstil imalatını bu imajdan kurtarmak için yavaş modaya dönüş, yeşil tesislere geçiş, geri dönüşümlü malzeme kullanımı gibi yeniliklerden örnekleri yine sizinle paylaşıyor ve sizlere ilham vermesini umuyoruz.

Sektörümüzün en önemli girdilerinden pamuğun üretiminde geçen yılın değerlendirmesi ve 2019 beklentilerinden günümüzde müşteri sadakatini yakalamak için yapılması gerekenlere kadar pek çok farklı konuyu da bu sayımızda dikkatinize sunuyoruz.

2019'da sektörümüz, ülkemiz ve dünyamız adına güzel ve umut dolu haberlerle dolu sayılarda görüşmek dileğiyle…

Av. Başar Ay
Genel Sekreter

8 Kısa haberler

10 Aklımızda kalanlar

12 Dünyada çalışma hayatı

14 **Tekstil ve hazır giyimde 2018'e bakış**
Tekstil ve hazır giyim sektörü, bu yıl Türkiye ve dünyada yaşanan zorluklara rağmen küresel ticaretteki yerini korumayı başardı.

18 **Prof. Dr. Burak Arzova yazdı:**
2019'da bizi bekleyen hiç mi iyi bir şey yok?

22 **Tekstil sektörü Endüstri 4.0'ın neresinde?**
Sendikamız üyeleri, Endüstri 4.0 performanslarını değerlendirmek için Mentoro Platformu ile işbirliği yaptı. Sonuçlar, sektörümüze ayna tutuyor.

24 **Büyük Menderes Havzası'nda temiz üretime geçiş!**
WWF-Türkiye, H&M Grup, Güney Ege Kalkınma Ajansı ve Denizli Sanayi Odası, Büyük Menderes Havzası'nda faaliyet gösteren tekstil sektöründe temiz üretime geçiş için bir rehber hazırladı.

30 **İklim değişikliği hazır giyim ve tekstil sektörlerini nasıl etkiliyor?**
Küresel iklim değişikliği sebebiyle, gözler, büyük miktarda karbon salınımı yapan tekstil ve hazır giyim sektörlerine de çevrili halde.

34 **Pamukta 2019 beklentileri**
Artan maliyetler doğrultusunda, Türk pamuğunda 2019 beklentilerini ve önerilerini uzmanlara sorduk.

40 **Avrupa Birliği Tekstil Gündemi: Kimyasal kısıtlaması 2020'de başlıyor!**
AB'de 34 kimyasal maddenin kullanımı Kasım 2020 itibarıyla kısıtlanacak. Öte yandan, Euratex kendisine yeni bir başkan seçiyor.

42 **Müşteri ilgi istiyor**
Dijitalleşmeyle birlikte tüketici alışkanlıkları da dönüşüm geçirirken, online ve offline kanallarda Müşteri İlişkileri Yönetimi'nin önemi artıyor.

46 **İnsan yönetiminde son yenilikler**
Türkiye İnsan Yönetimi Derneği'nin düzenlediği İnsan Yönetimi Kongresi bu yıl bir kez daha iş dünyası profesyonellerini bir araya getirdi.

50 **Benim adım kırmızı**
İlk insanlar demiri işledi işleyeli hayatımızda olan kırmızı, belki de hâlâ en güçlü renk.

56 **Dünyayı giydiren Türk: "Lady" Zeynep Kartal**
Kraliçe II. Elizabeth tarafından "Lady"lik unvanı verilen ilk Türk kadın olan tasarımcı Zeynep Kartal, BBC'nin de resmi kırmızı halı tasarımcısı.

60 **Tekstil fabrikasının hayat üflediği gösteri: DO KU MAN**
Biri mimar, diğeri mühendis iki koreografın bir tekstil fabrikasını metin gibi görüp deşifre etmesiyle ortaya çıkardığı projeyi yerinde izledik.

62 Kültür-sanat

64 İngilizce özetler

66 Fuar takvimi

Gümrük Birliği müzakereleri gündemde

Adalet Bakanlığı'nın ev sahipliğinde Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu, Adalet Bakanı Abdulhamit Gül, Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak ile İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun katılımıyla 5'inci Reform Eylem Grubu (REG) Toplantısı Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı koordinasyonunda gerçekleştirildi. Toplantı sonrası yayımlanan ortak bildiride, "AB'ye katılım müzakerelerinin tekrar canlandırılması, vize serbestisi diyaloğunun hızlandırılması, Gönüllü İnsani Kabul Programı'nın uygulanması, ülkemizde geçici koruma altında bulunan Suriyelilere mali yardımın hızlandırılması ve Gümrük Birliği'nin güncellenmesi için müzakerelere başlanması konusunda AB'nin de taahhütlerini yerine getirmesini bekliyoruz. Gümrük Birliği'nin güncellenmesi müzakerelerinin bir an evvel başlaması hem AB hem de Türkiye'nin yararına olacaktır" denildi.

Baharda faiz indirimi gelir mi?

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Para Politikası Kurulu (PPK), yılın son toplantısında, politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının yüzde 24'te sabit bıraktı. Ekonomistler, kararın piyasalarda bir sürprize yol açmadığını belirtti. QNB Finansinvest Başekonomisti Burak Kanlı, "Karar metninde gerektiğinde ek sıkılaşmaya gidileceğine atıfta bulunulmaya devam edilmiş ancak diğer taraftan enflasyon görünümünde belirgin bir iyileşme sağlanana kadar sıkı duruşun kararlılıkla sürdürüleceğine değinilmemiş bu sefer. Ben, bunu, bir sonraki hamlesi faiz indirimleri olması olası TCMB tarafından yapılmış bir miktar güvercin bir değişiklik olarak yorumluyorum. Faiz indirimlerinin, gelecek yılın mart ya da nisan aylarında gündeme geleceğini düşünüyorum" yorumunda bulundu.

Büyüme beklentinin altında

Türkiye İstatistik Kurumu, yılın üçüncü çeyreğine (temmuz-eylül) ilişkin gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) sonuçlarını açıkladı. Buna göre, GSYH tahmini, zincirlenmiş hacim endeksi olarak, bu yılın üçüncü çeyreğinde geçen yılın aynı çeyreğine göre yüzde 1.6 arttı. Üretim yöntemine göre cari fiyatlarla GSYH tahmini, bu yılın üçüncü üç aylık döneminde geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 21.8 artarak 1 trilyon 13 milyar 453 milyon lira olarak gerçekleşti. Geçen yılın aynı dönemine kıyasla, zincirlenmiş hacim endeksi olarak tarım sektörünün katma değeri yüzde 1, sanayi sektörünün yüzde 0.3 artarken, inşaat sektörünün ise yüzde 5.3 azaldı. Ticaret, ulaştırma, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetlerinin toplamından oluşan hizmetler sektörünün katma değeri de yüzde 4.5 yükseliş gösterdi. Mal ve hizmet ihracatı, 2018 yılının üçüncü çeyreğinde 2017'nin aynı çeyreğine göre zincirleme hacim endeksi olarak yüzde 13.6 artarken ithalatı ise yüzde 16.7 azaldı.

Euro Bölgesi'nde özel sektör büyümesi 4 yılın dip seviyesinde

Euro Bölgesi'nde özel sektör aralık ayında dört yılın en yavaş büyümesini kaydetti. Bu düşüşte sert şekilde yavaşlayan yeni sipariş büyümesi, ticari gerilimler ve Fransa'daki şiddetli protestoların etkisi oldu. Beklentilerin altında açıklanan bu veri, ECB'nin dün 2.6 trilyon Euro'luk varlık alım programını sona erdirmeye karar vermesi, ancak para politikasını büyük ölçüde değiştirmemesinin ardından geldi. IHS Markit tarafından hazırlanan PMI verisine göre, Euro Bölgesi'nde imalat sektörü satın alma yöneticisi endeksi (PMI) aralık ayında 51.4'e gerileyerek beklentilerin altında gelirken, hizmet sektörü PMI da 51.4'e gerileyerek yine beklentilerin altında açıklandı. Her iki sektörü birlikte takip eden bileşik PMI ise Kasım'da 52.7'yi gördükten sonra aralıkta 51.3'e geriledi.

İkinci 100 günlük hedefleri

Cumhurbaşkan Recep Tayyip Erdoğan tarafından açıklanan İkinci 100 Günlük Eylem Planı çerçevesinde, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca, yüksek teknolojili ürünlerin yerli olarak üretilmesine yönelik çalışmalar ve destekler hayata geçirilecek. Söz konusu plan çerçevesinde, Ar-Ge Merkezleri Performans Endeksi yayımlanacak. Yerlileştirme Ürün Programı hayata geçirilecek, Ar-Ge, Ür-Ge ve yatırım teşvik uygulamaları programı çerçevesinde bütüncül şekilde tanımlanacak. Ar-Ge merkezlerinin sayısı yüzde 10 artırılarak bin 100'e, tasarım merkezlerinin sayısı yüzde 10 artırılarak 300'e ulaştırılacak. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı kredisiyle desteklenen Giresun, Ankara, Bayburt, Çankırı ve Çorum'daki beş Organize Sanayi Bölgesi (OSB) projesinin altyapısı tamamlanarak yatırımcının hizmetine sunulacak. Bakanlık kredisiyle desteklenen Karaman, Rize ve Hakkari'deki 4 sanayi sitesi projesi tamamlanacak.

Avrupa Merkez Bankası'ndan sürpriz yok

Avrupa Merkez Bankası (ECB), piyasa beklentileri doğrultusunda, faiz oranları programında değişikliğe gitmedi. Buna göre, politika faizi sıfır, mevduat faizi yüzde eksi 0.40 ve marjinal fonlama faizi de yüzde 0.25'te bırakıldı. Faiz oranlarının, en azından 2019 yaz dönemi boyunca ve enflasyon hedefi olan yüzde 2 doğrultusunda gerektiği sürece mevcut seviyelerde kalmasının beklendiğini bildiren ECB'nin Başkanı Mario Draghi, "Risk dengesi aşağı yönlü hareket ediyor. Orta vadede, yerel fiyat baskısını ve manşet enflasyondaki gelişmelerin desteklenmesi için teşvike ihtiyaç var" yorumunda bulundu.

Elektronik ticarette güven damgası

Elektronik ticarette güvenlik ve hizmet kalitesi standartlarının yükseltilmesi ve internet sitelerinin güvenilirliğinin tesis edilmesi amacıyla güven damgası sistemi oluşturuldu. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) de güven damgası sağlayıcı olarak yetkilendirildi. Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, "Güven damgası sistemi sayesinde vatandaşlarımız gönül rahatlığıyla internet üzerinden alışveriş yapabilecek. Sisteme gönüllülük esasına göre dahil olmak isteyen e-ticaret siteleri, Güven Damgası Sağlayıcı'ya (GDS) www.guvendamgasi.org.tr sitesi üzerinden başvuruda bulunacaklar. Elektronik Ticarette Güven Damgası Hakkında Tebliğ'de yer alan güvenlik ve hizmet kalitesi standartlarına uyduğu tespit edilen e-ticaret sitelerine, GDS tarafından güven damgası tahsis edilecek" dedi. Güven damgası uygulaması, 100 Günlük Eylem Planı'nda da yer alıyor.

Afganistan-Türkiye arası güzergâh

Afganistan; Türkmenistan, Azerbaycan ve Gürcistan üzerinden Lapis Lazuli güzergâhıyla Türkiye'ye bağlanacak. Afganistan Ulaştırma Bakanlığı Sözcüsü Hikmetullah Kıvanç, böylece ülkesinin Türkiye'ye ve oradan da Avrupa'ya mallarını satabileceğini söyledi. Söz konusu güzergâh, tarihi bilgilere göre, yaklaşık 2 bin yıl önce Afganistan'dan develerle Orta Asya ve Avrupa'ya mal gönderilen bir hattı. Çalışmalarına 2012 yılında başlanan yol ile ilk kez Afganistan'ın batısındaki Herat kentinden Türkiye'ye dokuz TIR'la pamuk ipliği, kuru üzüm, karpuz tohumu ve susam gönderilecek.

Küresel büyümede riskler belirdi

Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü'nün (OECD) son raporuna göre, küresel ekonomik büyüme güçlü seyrini sürdürüyor, ancak artan ticaret gerginliği ve sıkıştırılan finansal koşullar gibi artan risklerle karşı karşıya. Küresel gayri safi yurtiçi hasılanın (GSYH) önümüzdeki yıl yüzde 3.5 oranında artması bekleniyor. Birçok ülkede işsizlik rekor seviyede düştü ve işgücü eksikliği ortaya çıkmaya başladı, ancak artan risklerin, ekonomik yavaşlamadan daha hafif bir şekilde çıkılmasını engelleyebileceği düşünülüyor. Daha yüksek faiz oranları ve değer kazanmakta olan ABD doları gelişmekte olan ülkelerden sermaye çıkışına yol açarak paralarını zayıflattı. OECD raporu, parasal ve mali teşviklerin OECD bölgesinde giderek arttığını ortaya koyuyor. 2019 ekonomik görünümü özellikle Türkiye, Arjantin, Brezilya gibi gelişmekte olan ülkelerdeki kötüleşme beklentilerini de yansıtıyor. Ticari gerginliklerin küresel GSYH ve ticarete zararı da raporda yerini aldı. Buna göre, ABD'nin Çin mallarına yönelik tarifeleri yüzde 25'e çıkarması ve Çin'in misillemeye devam etmesi durumunda, dünya ekonomik faaliyeti daha da zayıflayacak.

Çin pamuğuna devlet desteği arttı

Uluslararası Pamuk İstişare Komitesi'ne (ICAC) göre, Çin hükümetinin 2016-17 yıllarında 3.3 milyar dolar olan toplam sübvansiyonları (pound başına 30 sent), 2017-18 yıllarında 4.3 milyar dolara (pound başına 33 sent) yükseldi. Çin hükümeti, pamuk ithalat miktarlarını ve değerlerini kontrol ederek, kotalar olmadan ithal edilen pamuğa yüzde 40'lık etkili bir tarifeyle, kota ve kayar ölçekli vergilere dayalı sınır koruma tedbirleri uygulayarak pamuk üretimini destekliyor. Çin pamuk üretiminde sıkıntı yaşandığı dönemlerde, rezervlerinden ihale yöntemi ile piyasaya pamuk veriyor ve bolluk zamanında yine rezervleri dolduruyordu. Ancak 2014-15 yıllarından bu yana hükümet rezerv içine alım yapmadı. Bunun yerine, pamuk üreticilerine sunduğu sınır koruma faydalarına ek olarak, üreticilere doğrudan sübvansiyonlar sağladı. 2015-16 döneminden itibaren de hükümet stoklarını azaltmak amacıyla sadece tarife-oran-kota (TRQ) ithalat kotaları çıkararak ithalat kısıtlandı. Hükümet müdahaleleri ve kotaların sonucu olarak, Çin'deki pamuk fiyatları üç mevsimdir uluslararası fiyatları aşıyor. Çin'deki üreticilere sağlanan doğrudan sübvansiyon ödemeleri, 2017-18 yıllarında 2.4 milyar dolar olarak tahmin ediliyor. Buna ek olarak hükümet, yüksek kaliteli tohumlar kullanmaları için üreticilere yılda 150 milyon dolar tutarında bir sübvansiyon ödüyor.

Aşındırıcı destek kâğıdına güvenlik takviyesi

Aşındırıcı destek kâğıdı üreticileri küresel taklitçilikle karşı karşıya; zira sahteciliğin son yıllarda dünya ölçeğinde yüzde 2-3'lük dilimi ele geçirdiği düşünülüyor. Aşındırıcı destek kâğıdı, hem endüstriyel hem de "kendin yap" zımpara uygulamalarında kullanılıyor. Bu alanda dünyanın önde gelen sürdürülebilir ve inovatif şirketlerinden olan Ahlstrom-Munksjö, sahte ürünlerle mücadele edilebilmesi ve ürün izlenebilirliğini sağlamak için zımpara kağıtlarına güvenlik liflerinin eklenmesini öneriyor. Üretim sırasında destek kâğıdına gömülen elyaflar hem renkli hem de floresan lifler içeriyor; üstelik mekanik veya kimyasal bir etki de yaratmıyorlar. Bu sayede sahtecilik riski sınırlandığı gibi ürün kalitesi de net bir şekilde tanımlanabiliyor.

Yüzde 100 bitkisel bazlı mendil satıldı

ABD'li ıslak mendil üreticisi Diamond Wipes International, dünyanın ilk yüzde 100 bitkisel bazlı ıslak mendili olan Ode to Clean'i satın aldı. Söz konusu mendilde, diğer temizlik mendillerinden yüzde 16 daha az plastik kullanıyor ve yüzde 0 kâğıt içeriyor. Ode to Clean, yeşil kimya konusunda uzmanlaşmış biyoteknoloji şirketi Solugen tarafından 2016'da kurulmuştu. Ode to Clean'in yüzde 100 bitki bazlı malzemelerle üretildiği, güneş ve rüzgâr enerjili tesislerde üretim yaptığı belirtiliyor. Piyasadaki mendillerin birçoğu, plastik bağlayıcılar ve diğer ayrışabilir olmayan lifler içerdiğinden tuvalet kâğıdıyla aynı şekilde parçalanmıyor. Ode to Clean gibi yenilikler, endüstriye atık su sistemlerinde parçalanan daha fazla biyobozunur ürünler kullanmaları için de baskı yapmış oluyor.

Avrupalı tüketici şeffaflık bekliyor

Küresel bir hareket olan Fashion Revolution'ın (Moda Devrimi) IPSOS'a yaptırdığı araştırmaya göre, tüketiciler kıyafet satın alırken, ürünün sosyal ve çevresel etkileri hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak istiyor. Söz konusu malın üretiminde çalışan işçiye nasıl bir ücret ödendiği, yerel üretim mi, yoksa dönüştürülmüş malzemeden mi yapıldığı, üretim esnasında hayvanlara ve doğaya zarar verilip verilmediği gibi sorular artık tüketici için de önemli. İngiltere, Almanya, Fransa, İtalya ve İspanya genelinde 5 bin kişiyle yapılan çevrimiçi ankete göre, tüketicilerin büyük kısmı, moda markalarının küresel yoksulluk, iklim değişikliği, çevre koruma ve cinsiyet eşitsizliğini ele alarak, dünyadaki uzun vadeli etkilerini azaltmaları gerektiğini düşünüyor. Tüm bunlar arasında en önemlisi ise çevresel faktörler (sırasıyla yüzde 85 "iklim değişikliği", yüzde 88 "çevre koruma" ile), bunu sosyal faktörler izliyor (yüzde 84 "moda markaları küresel yoksulluğu ele almalı", yüzde 77 "cinsiyet eşitsizliği önemli" ile). Katılımcıların yüzde 67'si ürünlerde kullanılan malzemelerin nereden geldiğini, yüzde 59'u da giysilerin nasıl üretildiğini bilmek istiyor. Yine katılımcıların yüzde 61'i çevre üzerindeki etkilerini en aza indirmek ve markaların çalışanlarının insan haklarını korumak için ne yaptığını bilmek istiyor. Z kuşağı tüketicilerinin (16-34 yaş arası), kıyafet satın alırken sosyal etkileri eski nesillere göre daha çok önemsedikleri de görüldü.

Vietnam tekstil sektöründe su riski

Vietnam Tekstil ve Konfeksiyon Derneği (VITAS) ve Dünya Doğal Hayatı Koruma Vakfı (WWF), Vietnam ekonomisinin lokomotiflerinden tekstil ve hazır giyim sanayii için bir su riski raporu hazırlattı. Ho Chi Minh şehrinin Mekong bölgesinde risk değerlendirmesi projesi başlatıldı. Vietnam tekstil ve hazır giyim sanayii, kumaş işleme ve boyama için yüksek su talebine sahip. Raporda, su yönetimini/kullanımını iyileştirmek için birtakım öneriler de mevcut. Atık su arıtımına dönük yatırımları artırmak da öneriler arasında, ancak bunun için atık su arıtma ekipmanı ve teknolojileri için yeterli kaynağa sahip olmayan fabrikalar ve sanayi parklarının önündeki zorlukların kaldırılması gerekiyor. VITAS'a göre Vietnam, Çin, Hindistan ve Bangladeş'ten sonra dünyadaki tekstil ihracatçı ülkeler arasında dördüncü sırada yer alıyor. WWF Ülke Direktörü Van Ngoc Thinh, Vietnam tekstil ve hazır giyim üretiminde su ve enerjiye önemli ölçüde bağlı olduğundan, sürdürülebilir kalkınmayı teşvik etmek ve ülke ekonomisine katkıda bulunmak için çevre ile ilgili hedefler koymak ve girişimlerde bulunmak gerektiğini belirtiyor.

Pillere alternatif kumaşlar

Massachusetts Amherst Üniversitesi araştırmacıları, giysiler üzerine nakışla şarj depolama modeli işlemek için, ürüne kolayca entegre edilebilen bir şarj depolama sistemi geliştirdi. Ekibe önderlik eden malzeme kimyacısı Trisha Andrew, "Piller veya diğer şarj depolama türleri, taşınabilir, giyilebilir, yenilebilir veya esnek teknolojilerin çoğu için hâlâ sınırlayıcı bileşenler. Cihazlar çok büyük, çok ağır ve esnek olmayan kombinasyonlar içeriyor" diyor. Bir mikro-süperkapasitör, buhar kaplı iplikler ve özel bir dikiş tekniği kullanılan yeni yöntemde ise, yine Andrew'un deyimiyle, "medium beden bir tişört bir cep telefonunu şarj edebilecek". Söz konusu ürünün makinede yıkanabilir olması da bekleniyor. UMass Amherst'taki Giyilebilir Elektronik Laboratuvarı'nı yöneten Andrew, tekstil bilimcilerinin teknik zorluklar ve yüksek maliyetler nedeniyle buhar biriktirme yöntemini kullanmadıklarını, ancak bu teknolojinin ölçeklendirilebilir ve uygun maliyetli olabileceğini söylüyor. Bugünlerde kendisi ve ekibi, yeni işlenebilir şarj depolama dizilerini e-tekstil sensörleri ve düşük güçlü mikroişlemcilerle birleştirerek akıllı giysiler üretmeye çalışıyor.

Yeni akıllı malzeme

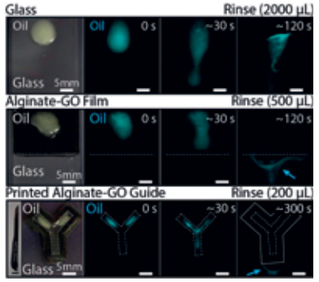

Brown Üniversitesi araştırmacıları, deniz yosunu türevli aljinatı, nanomateryal grafen oksit ile birleştirerek dayanıklı ve çevreye dinamik olarak cevap verebilecek yeni bir malzeme geliştirdi. Çeşitli biyomedikal uygulamalarda kullanılan, deniz yosunundan türetilmiş doğal bir malzeme olan aljinattan yapılmış hidrojel maddelere, bazı özellikleri eklemek için grafen oksidi (GO) kullandılar. Carbon dergisinde yayınlanan makalede, projenin başındaki Brown Üniversitesi Mühendislik Fakültesi doktora öğrencisi Thomas Valentin, "Aljinat hidrojellerin çok kırılgan olmaları sınırlayıcı bir faktördür, mekanik yük veya düşük tuz çözeltileri altında parçalara ayrılma eğilimi gösterirler. Grafen oksit nanosheet'leri dahil ederek, bu yapıları çok daha sağlam hale getirebiliriz" diyor. Söz konusu araştırma, gerçek zamanlı olarak çevrelerine tepki verebilen akıllı materyaller yapmak için kullanılabilir. Valentin, "Canlı hücreleri, sert bir ortamda görüntüleyebileceğiniz ve aynı hücrelerin nasıl tepki vereceğini görmek için hemen daha yumuşak bir ortama geçebileceğiniz bir senaryo hayal edebilirsiniz" diyor. Bu da kanser veya bağışıklık hücrelerinin vücutta farklı organlar boyunca nasıl göç ettiklerini incelerken yararlı olabilir. Araştırmacılar, yeni malzemeyi denemeye ve özelliklerini optimize etmeye devam ediyorlar.

Bilgi için: İrem Yılmaz, irem.yilmaz@tekstilisveren.org.tr, Tel: (0212) 344 07
Sinem Kahveci , sinem.kahveci@tekstilisveren.org.tr, Tel: (0212) 344 07 77

Avrupalı işçi sendikalarından işbirliği

Hırvatistan'ın başkenti Zagreb'de bir araya gelen Avusturyalı, Hırvat ve Sloven işçi sendikaları örgütlenme ve toplu pazarlık konularında işbirliği yapmayı kararlaştırdı. "Güneydoğu Avrupa'da Hazır Giyim ve Ayakkabı Sektörlerinde Ücretleri ve Çalışma Şartlarını İyileştirmek için İşçi Sendikalarının Kapasitesinin Güçlendirilmesi" konulu ve AB fonları ile desteklenen projenin parçası olan seminerde, üç ülkenin ulusal ve yerel işçi sendikası temsilcileri ile Hırvatistan hükümet temsilcileri, işverenler ile teknoloji ve mesleki eğitim kurumları bir araya geldiler. Seminerde nitelikli işgücüne sahip, geçinmeye yetecek seviyede ücret ödeyen ve sanayi seviyesinde toplu sözleşme yapan kuvvetli bir tekstil-deri sanayii geliştirmek için birlikte nasıl çalışılabileceği müzakere edildi. Hırvatistan'da, Avrupa'nın kayda değer seviyede yatırımı bulunuyor. Bu nedenle, seminerin birinci günü, Hırvatistan'da 3 bin 500'den fazla ve Slovenya'da 2 bin civarında işçi istihdam eden Boxmark ve Wollsdorf isimli Avusturyalı iki deri işleme firmasının fabrikalarında işçilerin örgütlenmesi ve toplu sözleşme yapılması konusunda somut işbirliği ele alındı. Söz konusu Avusturyalı firmalar global çerçeve anlaşması (GFA) kapsamında Daimler, BMW, PSA, Renault ve VW'in tedarikçileri. Hırvatistan tekstil, hazır giyim ve deri sanayileri 24 bin işçi istihdam ediyor, bu rakam Romanya ve Bulgaristan gibi diğer Güneydoğu Avrupa ülkelerine nazaran daha düşük seviyede. Ülkede asgari ücret aylık 462 Euro seviyesinde, 2019'da yüzde 9 oranında artacak. Tekstil ve deri sektörlerinde ortalama aylık net ücretler ise 530 Euro civarında. Ücretler komşu ülkelere kıyasla daha yüksek seviyede olduğu için, bu durum Hırvatistan'ı yüksek beceriye sahip işgücü, inovasyon, yeni teknolojiler ve yüksek katma değerli ürünler ile rekabetçi olmaya yöneltiyor.

Küresel ücret artışı 2008'den beri en düşük düzeyde

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) son yayınlanan "Küresel Ücret Raporu 2018-19"a göre, 2017 yılında küresel ücret artışı 2008'den bu yana en düşük düzeyine, küresel finansal krizden önceki düzeylerin çok altına düştü. Ücret artışını analiz eden raporda, reel rakamlarla küresel ücret artışının 2016 yılındaki yüzde 2.4 düzeyinden, 2017 yılında yüzde 1.8'e düştüğü görülüyor. Bulgular, 136 ülkenin verilerine dayanıyor. Gelişmiş G20 ülkelerinde reel ücret artışı 2016 yılında yüzde 0.9'dan 2017 yılında yüzde 0.4'e düştü. Öte yandan, yükselen ve gelişmekte olan G20 ülkelerinde ise reel ücret artışı 2016 yılında yüzde 4.9 ila 2017 yılında yüzde 4.3 arasında dalgalandı. "Yüksek gelirli ülkelerde GSMH büyümesindeki düzelme ve işsizlik oranlarının düşmesi dikkate alındığında, 2017 yılında bu ülkelerdeki yavaş ücret artışı şaşırtıcı. Ve ilk göstergeler, düşük ücret artışlarının 2018'de devam ettiğini gösteriyor" diyen ILO Genel Direktörü Guy Ryder, "Böylesine durgun ücretler, ekonomik büyümenin ve yaşam standardının yükseltilmesinin önünde engeldir. Ülkeler, sosyal ortaklarla birlikte, sosyal ve ekonomik olarak sürdürülebilir ücret artışını başaracak yolları daha yoğun biçimde araştırmalıdır" yorumunda bulundu.

Macaristan'da fazla mesai protestoları

Macaristan'da yıllık fazla mesai saatlerinin artırılmasını öngören düzenlemenin parlamentoda kabul edilmesi hükümet karşıtı protestolarla karşılandı. İktidar partisi Fidesz (Macar Yurttaş Birliği) tarafından parlamentoya sunulan, halihazırda 250 saat olan yıllık fazla mesai süresini 400 saate çıkarılmasını öngören ve muhalefetin "kölelik yasası" diye andığı düzenlemenin yasalaşması dolayısıyla Budapeşte'nin Kossuth Meydanı'ndan Fidesz Genel Merkezi'ne yürüyen eylemciler hükümeti istifaya çağırdı. Gösteriler sırasında iki eylemci de Genel Merkez'in balkonuna tırmanarak Avrupa Birliği bayrağı açtı. Fidesz, yeni kanunla fazla mesai yapmak isteyenlerin önündeki bürokratik engelleri kaldırdıklarını savunurken, muhalefet ve sendikalar hükümeti çokuluslu şirketlerin talebini yerine getirmekle suçluyor. Düzenleme, 2019 başında yürürlüğe girecek.

Myanmar çerçeve anlaşmaları çalıştayı

Myanmar tekstil ve hazır giyim sanayiinde global çerçeve anlaşmalarını etkin bir şekilde uygulama yolları, Yangon'da düzenlenen çalıştayda masaya yatırıldı. Myanmar Sanayi İşçileri Federasyonu'ndan (IWFM) 42 sendikacının katıldığı çalıştayda, tekstil ve hazır giyim sektöründe global çerçeve anlaşması (GFA) kapsamındaki markalar hakkında bir sunum yapıldı ve daha iyi bir endüstriyel ilişkiler sistemi kurmak için çokuluslu şirketlerle sözleşme imzalamanın önemi anlatıldı. Katılımcılar, örgütlenme konusunda global çerçeve anlaşmalarını ne şekilde kullanabileceklerini ve sendikal hakların ihlali durumunda işçi hakları için markaların baskısının nasıl uygulanabileceğini tartıştılar.

Bratislava'da İşgücü 4.0 tartışıldı

IndustriAll Avrupa İşçi Sendikası, Slovakya'nın Bratislava şehrinde "İşgücü 4.0 - Dijitalleşmeyi Şekillendirmek için Kuvvetli Bir Toplu Pazarlık Sistemi" konulu bir konferans düzenledi. 200'ün üzerinde delegenin katıldığı konferansta, dijitalleşme alanındaki gelişmeler ışığında toplu sözleşmelerin rolü ve işçi hakları görüşüldü. Konferansın başlıca konuları arasında toplu pazarlık sisteminde gelişmeler, düşük seviyedeki ücretlerin iyileştirilmesi, artan eşitsizlikler, doğu-batı ücret farkı, çalışma süresi ve emeklilik sistemlerinin geleceği konuları yer aldı. IndustriAll Avrupa İşçi Sendikası Genel Sekreteri Luc Triangle, dijitalleşmenin etkilerinin çok geniş kapsamlı olacağını, bunları şekillendirmede adil bir şekilde katkıda bulunmak istediklerini belirtti. Triangle, dijitalleşmenin sosyal etkisi açısından belirginlik olmadığını, işçi sendikası olarak değişime ve yeni teknolojilere karşı olmadıklarını, ancak işçiler açısından da fayda sağlamasını beklediklerini vurguladı.

OECD işsizlik oranı sabit kaldı

OECD işsizlik oranı 2018 yılı Ekim ayında bir önceki aya göre değişmedi ve yüzde 5.2 oranında kaldı. OECD ülkeleri genelinde 33.2 milyon kişi işsiz durumda. Euro Bölgesi'nde işsizlik oranı da değişmeyerek yüzde 8.1 oranında kaldı. Ülkeler bazında incelendiğinde, işsizlik oranının Litvanya'da yüzde 0.3 puan düşüşle yüzde 6.3 olduğu, İtalya'da ise yüzde 0.3 puan artarak yüzde 10.6'ya yükseldiği görülüyor. Avrupa ülkeleri dışında diğer OECD ülkelerinde işsizlik oranı incelendiğinde, yüzde 0.1 puan azalarak Kanada'da yüzde 5.8, Güney Kore'de yüzde 3.9 ve Meksika'da yüzde 3.2 olduğu görülüyor. Japonya'da ise bu oran yüzde 0.1 puan artarak yüzde 2.4 oldu. ABD'de de işsizlik oranı değişmeyerek yüzde 3.7 oranında kaldı. OECD ülkelerinde genç (15-24 yaş arasındaki nüfus) işsizliği yüzde 0.1 puan azalarak yüzde 11 oranında gerçekleşti.

ILO kadına şiddet ve tacizin peşinde

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) yürüttüğü "Kadınlar için Daha Çok ve Daha İyi İşler: Türkiye'de İnsana Yakışır İş için Kadınların Güçlendirilmesi Projesi" kapsamında Ankara'da sosyal tarafların katılımıyla "Çalışma Yaşamında Kadınlara Yönelik Şiddet ve Tacizin Önlenmesi" konulu bir konferans düzenlendi. Konferansta, çalışma yaşamında kadınlara yönelik şiddet ve tacizin kadınların iş yaşamında var olmalarının ve ilerlemelerinin önünde engel teşkil ettiği, aynı zamanda şirketler ve işverenler açısından da verimlilik düşüşüne, itibar ve dolayısıyla maliyet kaybına yol açtığı gerçeği esas alındı. Bu gerçekten hareketle, çalışma yaşamında kadına yönelik şiddeti sona erdirmek için sosyal tarafların rolü ve katkılarının ne olabileceği, konuya ilişkin deneyimleri ile işbirliğinin ne şekilde güçlendirilebileceği konuları ele alındı. Çalışma yaşamında toplumsal cinsiyet temelli şiddetin ortadan kaldırılması ve bu konuda bir çalışma standardının geliştirilmesi amacıyla, bu konuyu Haziran 2018 yılında Uluslararası Çalışma Konferansı gündeminde ele alan ILO'nun Haziran 2019'da yapılacak bir sonraki Uluslararası Çalışma Konferansı'nda konuya ilişkin bir sözleşme ya da tavsiye kararının veya her ikisinin de onaylanması için karara varması bekleniyor.

Dünya genelinde 164 milyon göçmen işçi

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) yayınladığı yeni rakamlar, dünyada 164 milyon göçmen işçi bulunduğunu, 2013'teki 150 milyona göre yüzde 9 artış olduğunu tahmin ediyor. ILO'nun bu yıl ikincisini yayınladığı, 2013-17 dönemini kapsayan "Göçmen İşçiler Küresel Tahminleri" raporuna göre, göçmen işçilerin çoğunluğunu teşkil eden erkekler 96 milyon ve kadınlar 68 milyon civarında. Bu dağılım, erkeklerin payında yüzde 2 puanlık artış ile yüzde 56'dan yüzde 58'e yükselişi ve kadınların payında da aynı miktarda azalış ile yüzde 44'ten yüzde 42'ye düşüşü temsil ediyor. Göçmen işçilerin yaklaşık yüzde 87'si 25 ila 64 yaş arasında, yani esas çalışma çağındalar. Bu da, bazı göç veren ülkelerin kendi işgücünün en üretken kısmını kaybettiklerine işaret ediyor. Rapora göre, bu durum söz konusu ülkelerin ekonomik büyümesine olumsuz etki edebilir.

Bilgi için: Lerzan Öztürk, lozturk@tekstilisveren.org.tr, Tel: (0212) 344 07 77

HABER

TEKSTİL VE HAZIR GİYİMDE 2018'E BAKIŞ

Tekstil ve hazır giyim sektörü, bu yıl Türkiye ve dünyada yaşanan zorluklara rağmen küresel ticaretteki yerini korumayı başardı. Sektörün 2018 yılı Ocak-Ekim ayları toplam ihracatı, 2017 yılının aynı dönemine göre yüzde 5 artarak 23.4 milyar dolara ulaştı.

2018 yılı sadece ülkemiz için değil tüm dünya için zor bir yıl oldu. Bir taraftan giderek daha tutucu ve içe kapanık bir yönetim tercih eden gelişmiş ülkeler ve söz konusu ülkeler arasında ticari savaşlar boy gösterirken, diğer taraftan Sanayi 4.0, dijitalleşme gibi değişim ve gelişim gerektiren konuların gündemde olduğu bir yılı geride bıraktık.

Bu yıl ülkemizde özellikle Haziran-Eylül ayları arasında ciddi bir artış gösteren döviz ve yüzde 25'lere yükselen enflasyon, ülkemiz ekonomisini oldukça zorladı. Neyse ki son aylarda düşüşe geçen döviz kurları ve enflasyon 2019 yılı için umut doğurdu.

TÜFE Yıllık Değişim (Oranlar %)

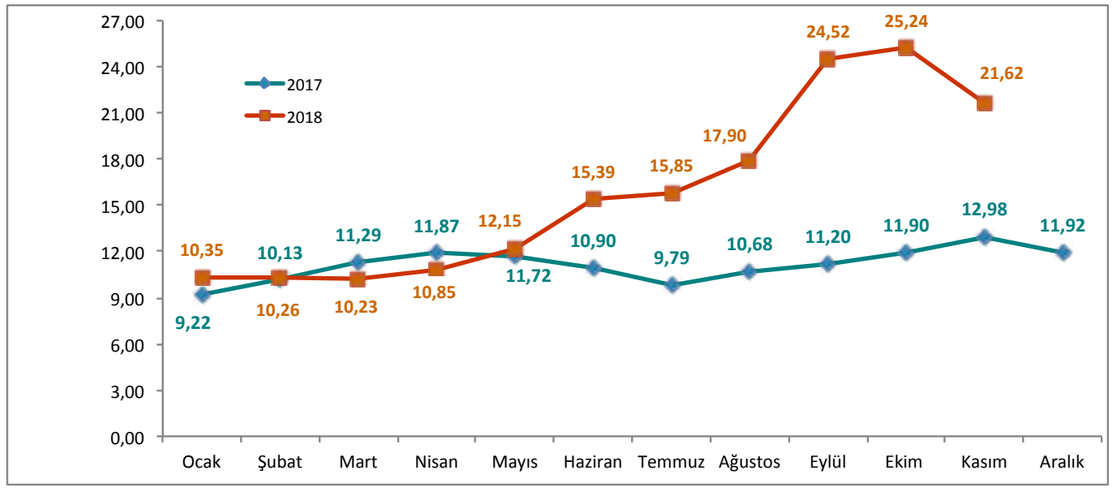

2018 YILINDA ÖZELLİKLE MAYIS AYINDAN SONRA YILLIK DEĞİŞİMDE ARTIŞ BAŞLAMIŞ VE ÇOK CİDDİ YÜKSELEREK EKİM AYINA KADAR DEVAM ETMİŞTİR. ANCAK KASIM AYINDA BİR AZALMA GÖRÜLMÜŞTÜR.
ÖNCEKİ YILIN DEĞİŞİMLERİ İLE KIYASLADIĞIMIZDA, ÖZELLİKE HAZİRAN VE SONRASI 2018 YILINDA 2017 YILNA GÖRE ESER MİKTARDA YÜKSELMİŞTİR. OLDUKÇA ÇETİN BİR YIL GEÇİRDİĞİMİZ AŞIKAR.
KAYNAK: TÜİK

Aylık Dolar/TL kuru

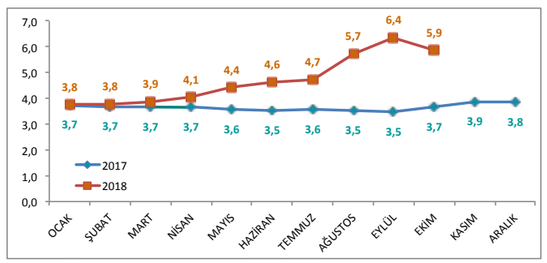

Aylık Euro/TL kuru

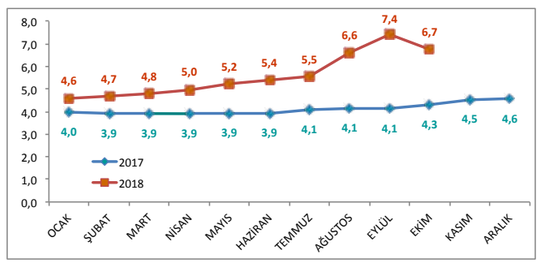

KAYNAK: BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2018 yılına tekstil ve hazır giyim sektörü çerçevesinden bakıldığında, tüm zorluklara rağmen sektörün küresel ticaretteki yerini korumaya ve ülkemiz ekonomisine katkıda bulunmaya devam ettiği ortada.

Türk tekstil ve hazır giyim sanayii, gerçekleştirdiği yatırımlar, yüksek istihdam potansiyeli, yarattığı katma değer ve verdiği dış ticaret fazlası ile tam entegre üretim yapısını yıllardır sürdüren, Türkiye'nin en önemli sektörlerinden biri.

Ülkemiz toplam ihracatının yüzde 17'sini oluşturan tekstil ve hazır giyim sektörü, 2018 yılı Ocak-Ekim ayları toplam ihracatını, 2017 yılının aynı dönemine göre yüzde 5 artırarak 23.4 milyar dolara ulaştı. Ülkemizin toplam ihracatı ise, 2018 ilk 10 aylık toplamı 2017 yılı aynı döneme göre yüzde 8 artarak 138.7 milyar doları buldu.

Aynı dönemler için sektör ithalatını yüzde 7.1 azaltarak 9.2 milyar dolara düşürdü. Ülkemizin toplam ithalatı da geçen sene aynı döneme göre çok değişmeyerek, 190 milyar dolar civarında kaldı.

Her yıl 15 milyar doların üzerinde dış ticaret fazlası veren tekstil ve hazır giyim sektörü, bu yıl da ülkemiz dış ticaret açığının kapatılmasına önemli katkıda bulunuyor. Sektörün 2018 Ocak-Ekim aylarının dış ticaret fazlası 2017 dönemine göre yüzde 15.4 artarak 14.2 milyar dolar oldu. Ülkemizin toplam dış ticaret açığı ise aynı dönemler için yüzde 15.8 azalarak 51.6 milyar dolara geriledi.

Tekstil ve hazır giyim sektörü, ülkemiz toplam ihracatının yüzde 17'sini oluşturuyor.

Çin ve ABD arasındaki ticaret savaşı, 2018'e damgasını vuran gelişmelerden biriydi.

2018 Ocak-Ekim Dönemine Göre Türk Tekstil Hazır Giyim Sektörü İhracatı İlk 5 Ülke

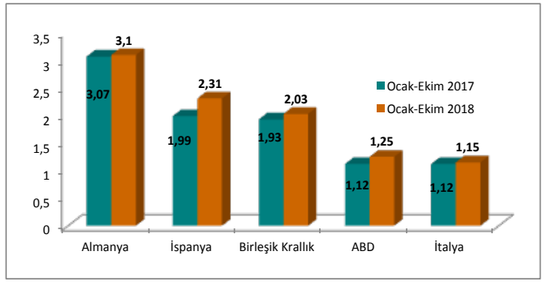

2018 Ocak-Ekim Dönemine Göre Türk Tekstil ve Hazır Giyim Sektörü İthalatı İlk 5 Ülke

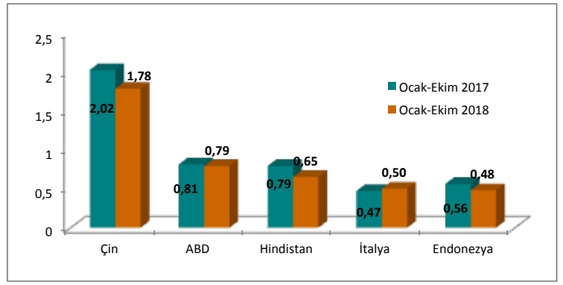

ve hazır giyim sektörünün AB'ye ihracatı 2017 ilk 10 aylık dönemine göre 2018 yılı aynı döneminde yüzde 3.7 artış göstererek 14.2 milyar dolar oldu. Bu da siyaset ile ticaretin birbirinden bağımsız olduğunu gösteriyor.

Sektörün ihracat yaptığı ilk beş pazar incelendiğinde, Ocak-Ekim 2018 döneminde tekstil ve hazır giyim ihracatının en fazla olduğu ilk beş ülke sırasıyla Almanya, İspanya, Birleşik Krallık, ABD ve İtalya. Söz konusu ülkelerin 2017 yılı aynı dönemine göre değişimlerinde en fazla artış yüzde 16.1 ile İspanya'da, sonrasında da yüzde 11.6 ile ABD'de görülüyor.

Ocak-Ekim 2018 döneminde ülkemizin tekstil ve hazır giyim ithalatını en fazla yaptığı ilk beş ülke ise sırasıyla Çin, ABD, Hindistan, İtalya ve Endonezya. Önceki yıla göre bu ülkelerden yapılan ithalatta genel bir düşüş gözlemleniyor. Söz konusu ülkelerin 2017 yılının aynı dönemine göre değişimlerine baktığımızda, en fazla düşüş yüzde 17.7 ile Hindistan'da, sonrasında da yüzde 14.3 ve yüzde 11.9 ile sırasıyla Endonezya ve Çin'de görüldü.

Dünya Ticaret Örgütü verilerine göre, dünyanın en büyük tüketici pazarı olan Avrupa Birliği'nde ülkemiz tekstil ve hazır giyim sektöründe en önemli tedarikçilerden biri.

Birliği'nin hazır giyim sektöründe en önemli tedarikçilerden biri (tekstilde ikinci, hazır giyimde üçüncü).

2018 yılında AB ile ülkemiz arasında siyasi alandaki gerginliklere rağmen, Türk tekstil

Tekstil ve hazır giyim sanayiinin ülkemize bir diğer önemli katkısı da istihdam alanında görülüyor. Eylül 2018 SGK verilerine göre, istihdamda Türkiye genelinin yüzde 6'sını ve imalat sanayinin yüzde 25'ini oluşturan tekstil ve hazır giyim sanayii aynı zamanda yüzde 40 kadın istihdamı oranıyla da ülkemizin en demokratik sektörlerinden biri.

Türkiye geneli istihdamı Eylül 2017'den Eylül 2018'e kadar yüzde 1.8, imalat sanayi yüzde 2.1 artış gösterirken, tekstil ve hazır giyim sektörü yüzde 4 yükselerek 930 bini geçti.

2019 yılında tekstil ve hazır giyim sektörünün performansını artırarak devam etmesi ve yeni ihracat pazarlarına açılması ile sektör, ülkemizin en büyük sorunlarından biri olan cari açığın kapanmasına katkıda bulunmaya devam edecektir.

Bilgi için: İrem Yılmaz, irem.yilmaz@tekstilisveren.org.tr, Tel: (0212) 344 07 77

MAKALE

2019'DA BİZİ BEKLEYEN HİÇ Mİ İYİ BİR ŞEY YOK?

2018'in Ocak ayı sonunda (30.01.2018) yılın ilk Amerikan Merkez Bankası (FED) toplantısı öncesinde haber ajanslarında şu ibareler geçiyordu: "Yarınki FED'in yılın ilk faiz kararı öncesi Dolar/TL güne yukarı yönlü başladı. Türk Lirası, dolardaki toparlanmayla birlikte değer kaybetti; dün en düşük 3.73'ü gören dolar/TL bu sabah 3.79 seviyesinde yer aldı." Bugün yazıma son şeklini verirken Dolar/TL'nin değerini teyit amaçlı kontrol ettiğimde ise 5.36 değerini görüyorum. Yılın sonuna doğru başkaca bir değer kaybı olmazsa kabaca yılı yüzde 43'lük bir TL değer kaybı ile kapamış olacağız. Tabii satınalma gücü paritesi cinsinden değer kaybını, moral bozukluğunu daha da ötelere taşımamak adına hiç yazmıyorum. Merak edenler OECD cinsinden PPP yazarak Google'dan bulabilirler.

PROF. DR. SABRI BURAK ARZOVA
MARMARA ÜNİVERSİTESİ İŞLETME FAKÜLTESİ

2018 şüphesiz ekonomik anlamda çok kötü geçen bir yıldı. Avrupa'nın temel ülkeleri ile yaşanan gerginlikler, ABD ile yaşanan rahip krizi, Ağustos ayının ortasına doğru yaşadığımız kur şoku, buna bağlı olarak yüksek enflasyon ve ülkenin makroekonomik dengelerindeki bozulmaların etkilerini daha tam olarak üstümüzden atamadık. Kur şoku sonrasında alınan birçok önlem -ki bunların içinde Enflasyonla Topyekûn Mücadele kapsamında iki aylığına yapılan fiyat indirimleri en dikkat çekici olanlardan biri- yapısal olmaktan öte, içinde bulunduğumuz durumun daha vahim hale gelmemesine yönelik önlemlerdi. Bu önlemler kısmen işe yaradı ve kanama en azından azaldı. Ancak tam olarak kontrol altına alınabildiğini söylemek henüz mümkün değil. 2018 yılı 3'üncü çeyrek ve 4'üncü çeyrek ekonomide küçülmenin yaşanacağı dönemler olacak (ekonomi yönetimi buna "dengelenme" demeyi tercih ediyor). Nitekim 3'üncü çeyrek büyüme rakamlarından da açıkça görüldüğü üzere, bu dönemde bir önceki döneme göre yüzde 1.1 daralma yaşadık. 4'üncü çeyrek için de daralmanın olacağı gelen tüm öncü göstergelerle hemen hemen kesinleşmiş gibi. Ekonomi dilinde, iki dönem üst üste daralınca buna teknik resesyon adı veriliyor. Diğer bir ifade ile 2018'in sonu itibarıyla (4'üncü çeyrek büyüme rakamları 11 Mart 2019'da açıklanacak) son iki dönem resesyona girmiş bir Türkiye ile karşı karşıya kalacağız. Ancak artık yavaş yavaş 2019'a bakma zamanı geldi. 2019'da hangi küresel ve yerel riskler bizi bekliyor? Bunların ekonomiye etkileri neler olabilir? Neler yapmamız gerekiyor? Artık bu sorulara odaklanmak ve soruların cevaplarını doğru doldurmak zorundayız.

2019'DA BİZLERİ BEKLEYEN KÜRESEL RİSKLER NELER?

2019'daki küresel risklere kısaca baktığımda, Çin ekonomisindeki yavaşlama, ticaret savaşlarının devam etme ihtimali ve ABD büyümesinin hız kesmesini bir nefeste sayabilirim. Bu risklerin tamamı dünya ekonomilerini etkileyebilecek nitelikte. Bunun yanına bir de AB üyesi bazı ülkelerdeki ekonomik durgunluk ve ekonomik paylaşımın eşitsizliği nedeniyle tetiklenmiş gösterileri sayarsak Avrupa'nın işi hiç de kolay değil.

ABD açısından küresel ekonomiye ilişkin en büyük tehlike, bir yavaşlama ve akabinde ABD ekonomisinde ortaya çıkan durgunluk olacaktır. İstatistiklere göre, ABD ekonomisi her 7 yılda bir ekonomik krize giriyor. Bunların şiddeti ufak ya da büyük olabilir ancak işlerin ters gitmeye başladığı dönemlere "kriz" adını vermekten çekinmiyorlar. Küresel çapta etkilerini hissettiğimiz "Büyük Durgunluk" olarak adlandırılan 2008 krizinden bu yana tam 10 yıl geçti. Diğer bir ifade ile döngünün dışına çıktık. O nedenle işi istatistiklerle olanlar çok tedirgin ve her an yeni bir kriz bekliyorlar. Başkan Trump göreve geldikten hemen sonra ekonomiyi canlı tutmak adına vergi indirimlerine yüklendi. Bu önden yüklemeli temponun etkisi yavaş yavaş ortadan kaybolmaya başladı. Üstüne üstlük, ticaret açığı verdiği ülkelere uyguladığı yaptırımlarda kesin bir zafer sağlayamadı ve bu tutumu iki unsuru tetikliyor.

1. İçerideki mal ve hizmet fiyatları, uygulanan gümrük tarifeleri nedeniyle artıyor. Tarife uygulanan ürünlerden birçoğu hammadde ve ABD'nin ihtiyaç duyduğu ara mallar olduğu için, bu da ABD'nin ihracat fiyatlarını artırıyor. Sadece bu fiyat artışı ile kalmıyor. Örneğin, Çin'e uygulanan yaptırımlar nedeniyle Çin Yuan'ı ABD Doları'na karşı önemli değer kaybına uğradı. Bu değer kaybı Çin mallarını dünya pazarlarında daha cazip hale getiriyor ve Çin'in ihracatının artmasına sebebiyet veriyor. Dolayısıyla bu yaptırımlar uzun dönemde sürdürülebilir değil.

2. ABD'nin uyguladığı yaptırımlar, birbirine yakın olmayan devletleri yakınlaştırarak yeni ittifakların doğmasına neden oldu. Çin ve Rusya 100 milyar Dolar civarında bir ticareti yerel para ile yapma konusunda anlaştılar. Avrupa Birliği Japonya ile ticaret anlaşması imzaladı. Çin ve Japonya yıllardır anlaşamadıkları birçok konuyu yeniden müzakere etme ve ticareti artırma kararı aldı. Trump'ın uyguladığı politikalar ABD'yi yalnızlığa itiyor. Ancak tüm bunlara karşın 2019 yılının

"Avrupa Birliği'nde hâlâ Brexit konusunda sıkıntılar var. Brexit konusu İngiltere'yi bir genel seçim sürecine taşıyabilir."

özellikle bu ticaret savaşlarında bazı uzlaşmaların olacağı ve daha da şiddetlenmeyeceği bir yıl olacağını düşünüyorum. Trump'ın ikinci dönem başkanlığa aday olacağını görüyoruz. O nedenle dışarıdan çok kendi evine odaklanacaktır. Bu da dünyanın kısa bir süre de olsa nefes almasına ve kayıpları yerine koymasına imkân tanıyacaktır. Bu nedenle 2019'un küresel çapta bir uzlaşma yılı olacağını düşünüyorum.

Çin ekonomisinde ise uzun zamandır bir yavaşlama olacağının verilerini alıyorduk. Hem ABD yaptırımlarının iç etkileri, hem de ekonominin uzun zamandan beri verdiği daralma sinyallerinin etkisiyle 2019 yılı Çin ekonomisi için zor geçecek bir yıl olacak. Ancak Çin'in daralma belirtileri nedeniyle düşen emtia fiyatlarından özellikle Brent petrol fiyatlarının geldiği noktanın (OPEC + Suudi Arabistan ve Rusya'nın kapasite azaltmalarına rağmen) hâlâ 60-65 Dolar aralığında olması, enerji nedeniyle cari açık veren bizim gibi ülkeler açısından iyi bir haber.

Bir taraftan daralan ticaret hacmi, diğer taraftan azalan cari açık nedeniyle ihtiyaç duyulacak yabancı fonlamanın azalması... Hangisinin daha iyi olduğu konusunda tercih sizin. Çünkü burada da yorumlar bakış açısına ve etkilenen taraflara göre değişiklikler gösteriyor.

Avrupa Birliği'nde ise hâlâ Brexit konusunda sıkıntılar var. Brexit konusu İngiltere'yi bir genel seçim sürecine taşıyabilir. Öte yandan Fransa'da, gelir eşitsizliğinin ve ayrımcılığın sebep olduğu şiddet içeren gösteriler kartopu gibi bir anda büyüdü. Birçok Avrupa ülkesini de tehdit eder hale geldi. Bu nedenle hem politikacıların popülist söylemleri, hem de uygulamaları artmaya başladı. Bu söylem ve eylemler devam ettiği sürece, Avrupa Birliği'nde denk bütçe kavramından söz etmek mümkün olmayacağı gibi, yüksek borçluluktan da geri adım atılmayacak gibi duruyor. Bir kez Yunanistan krizi yaşandıktan sonra borçluluk konusunda taviz vermek istemeyen Kuzey Avrupa ülkeleri ile tam tersi eylemde bulunan Güney Avrupa ülkeleri arasındaki görünmezden yavaş yavaş görünür olmaya başlayan savaş, Avrupa açısından bence 2019 yılının en büyük sıkıntılarından biri olacak gibi duruyor. Öte yandan Rusya'nın enerji hatları üzerindeki mutlak hâkimiyetine rağmen, Amerika ile Avrupa'nın yaşadığı sıkıntılar, Rusya'yı tüm politikalarına rağmen Almanya'ya yakınlaştırmış durumda. Son dönemde iyileşme ibareleri görünen Türkiye-Almanya ilişkilerini bir parça bu pencereden de görerek yorumlamakta fayda var.

Sarı Yelekliler protestoları, akaryakıt vergisi zammına tepki olarak Fransa'da başladı.

2019 İÇERİDE NASIL BİR YIL OLACAK?

Yukarıda saydığım küresel riskleri bir an dışarıda bırakırsak, 2019 yılının Mart ayı sonunda yapılacak olan yerel seçimler ekonomi açısından en büyük riski oluşturuyor. Burada önemli olan nokta, acaba hükümet daha önceki seçimlerde gördüğümüz şekliyle popülist politikalara imkân tanıyan vaatlerde bulunacak mı? Yoksa bütçe dengesini de gözeterek, sıkı para politikasını bozabilecek genişleyici mali politikalara imkân vermeyecek mi? Bu soru kritik önemde. Çünkü Eylül ayında açıklanan Yeni Ekonomi Programı'nda (YEP) kamunun tasarrufuna yönelik birçok önlem sıralandı. Özellikle yabancı yatırımcılar açısından da bunlar satın alındı. Daralan bir ekonomiyle seçime gitmek istemeyecek hükümet bu sözlerine ne kadar sadık kalacak, bunu beraberce göreceğiz. Bu riskin dışında içeride başkaca seçim olmayacak olması politik riski minimum düzeye çekiyor. Bu haber bence son yıllarda gelen en güzel haber olmalı. Dış kaynaklı risklerin daha azaldığı, Türkiye'nin yüzünü batıya döndüğü bir yıl göreceğiz. Özellikle Avrupa Birliği ile ilişkilerin geliştirilmeye çalışılmasını bunun en önemli kanıtı. Türkiye AB ile ilişkilerini üst düzeyde tuttuğunda bunun Türkiye'ye yatırım yapacaklar açısından önemli bir çıpa kabul edildiğini geç de olsa gördü. Artık buradan keskin bir geri dönüş beklemek bence mümkün değil. İran'a uygulanan ABD yaptırımından muaf sekiz ülke içerisine Türkiye'nin de alınmasını sevinçle karşılamıştık. Bu yaptırımların 2019 içerisinde gözden geçirilecek olduğunu unutmayalım. İkinci 6 aylık dilimde de Türkiye muaf ülkeler kapsamında yer alırsa, bunun da ekonomiye olumlu etkileri mutlaka olacaktır. 2019'da başkaca seçim olmaması yapısal reformların uygulanabilmesi açısından bir fırsat doğuruyor. Enflasyonda da en kötünün geride

kalmış olması, 2019'da baz etkisiyle düşen bir enflasyonu görmemize neden olacak. Enflasyon beklentiler dahilinde giderse, 2019'un 2'nci çeyreğinden sonra Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'ndan bir faiz indirimi bekleyebiliriz. Bunun da özellikle finansa ulaşmakta zorluk çeken sektörler açısından büyük önemi olacağı kuşkusuz.

Özetle; 2019'un ilk iki çeyreği son derece önemli. Burada kazanılacak ivme yılın tamamını etkileyecektir. Kur her zaman bizim ülkemiz açısından önemli bir gösterge. Dolar/TL'nin en düşük seviyesinin görüldüğünü düşünüyorum. Ancak 2019 yılında cari açık tutarının yıl genelinde yaklaşık 20 milyar USD civarında gerçekleşecek olması, dış finansman ihtiyacımızı oldukça azaltacaktır. Buradan kur üzerine bir baskı gelmeyeceğini düşünüyorum. Kur kademeli olarak artış gösterecek, ancak bu seviye mevcut seviyenin çok fazla üzerinde olmayacağı için rahatsız edici bir düzeyde olmayacağı gibi, ihracata da destek olacaktır. Açıkçası 2019 yılının geneline ilişkin ümitliyim. Kendi kendimize bir kriz çıkarmadığımız sürece, 2019 dengelenmede kalacak bir yıl gibi gözüküyor.

Hepinize şimdiden güzel bir yıl dilerim. Umarım yeni yıl tüm güzellikleri ve umutlarıyla ülkemizin ve tüm vatandaşlarımızın hayal ettiklerini gerçekleştirebildikleri bir yıl olur.

Tekstil sektörü Endüstri 4.0'ın neresinde?

Dünyanın en eski imalat sektörlerinden biri olan tekstilde dijital çağın teknolojilerine adaptasyon için yapılan ciddi çalışmalar mevcut, ancak tam dijital dönüşüm için hâlâ eksiklikler var. Sendikamız üyelerinin Endüstri 4.0 performansını değerlendirmek için Mentoro Platformu ile yaptığı işbirliğinden çıkan sonuçlar, sektörümüze ayna tutuyor.

Dijital teknolojiler sayesinde tüm sektörlerde iş yapış şekilleri çok önemli bir dönüşüme uğruyor. 18'inci yüzyılın sonunda su ve buhar gücü ile mekanikleşen üretim, 20'nci yüzyılın başlarında yerini elektrik gücü ile seri üretime bıraktı. 20'nci yüzyılın sonlarında bilgi teknolojileri ile otomatize olan üretim faaliyetleri günümüzde sensörler, internet, veri ve yapay zekâ kullanan; entegre ve sürekli iletişim halinde sistem ve teknolojiler ile yapılıyor.

İmalatta akıllı ve birbirine bağlı teknolojiler ürünleri nasıl tasarladığımızı, ürettiğimizi, pazarladığımızı, sattığımızı, kaynaklarımızı nasıl kullandığımızı ve dolayısıyla iş yapış şekillerimizi, organizasyonlarımızda ihtiyacımız olan kurumsal ve bireysel yetkinlikleri temelden değiştiriyor.

Endüstri 4.0 ve dijital dönüşüm, ucuzlayan ve kabiliyetleri artan teknoloji, artan rekabet ve azalan müşteri sadakati, coğrafi yakınlığın ve hızlı teslimatın öneminin artması, karmaşıklaşan tedarik zinciri, sürdürülebilirliğin artan önemi ve dijital iş modelleri ile hızlanan globalleşme sayesinde tekstil firmaları için mutlaka uygulanması gereken bir konu haline geldi.

Endüstri 4.0, tüm sektörler için uzun süre iş hayatının merkezinde kalacak, çok değerli bir rekabet avantajı elde etme fırsatı yaratıyor.

Tekstil sektörünün halihazırdaki rekabetçi durumunu devam ettirebilmesi veya artırması için Endüstri 4.0'ın getirdiği önemli fırsatları kaçırmaması ve gerekli insan ve teknoloji yatırımlarını yapması şart.

Tekstil sektörü firmaları için, dijital teknolojileri değer zinciri faaliyetleri ve kaynak yönetiminde kullanarak, birim maliyetleri düşürmek ve/veya müşterilerin ödemeye razı oldukları birim fiyatları artırmak ve rekabet avantajı sağlamak muhteşem bir fırsat. Massachusetts Institute of Technology'de yapılan bir araştırmaya göre, dijital dönüşümün önemini ve değerini anlayan firmalar, anlamayanlara göre yüzde 26 daha yüksek kârlılığa, yüzde 12 daha yüksek firma değerlemesine sahipler.

EKSİKLİKLERİMİZ NELER?

Üyelerimizin ve sektörümüzün dünyadaki rekabet gücünü artırmak için çalışmalar yapan Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası olarak, Mentoro Platformu ile işbirliği yaparak üyelerimizin Endüstri 4.0 konusundaki mevcut durumunu belirlemek ve onlara konu ile ilgili kısa zamanda uygulanabilecek öneriler sunmayı amaçladık. Üyelerimiz, Vizyon ve Strateji, Ar-Ge ve Ür-Ge, Tedarik Zinciri Yönetimi, Pazarlama, Satış ve Müşteri Hizmetleri, Kaynak Yönetimi ve Şirket Ekosistemi olmak üzere altı farklı eksende değerlendirildi. Firmalar, çalışmanın sonucunda, Endüstri 4.0 konusundaki mevcut durumlarına göre Liderler, Takipçiler, El Yordamıyla İlerleyenler ve Bugünü Yaşayanlar şeklinde birbirinden anlamlı şekilde ayrışan dört gruba ayrıldı. Buna ek olarak; Purpose-Sustainable Ideas'ın desteği ile firmaların sürdürülebilirlik için teknoloji konusunda yaptıkları çalışmalarını da değerlendirdik.

Çalışmanın sonucunda dijitalleşme ile ilgili çalışmaların yapıldığı, ancak söz konusu çalışmaların çoğunlukla birbirinden kopuk olduğu, ortak bir vizyon ve stratejiye hizmet etmediği tespit edildi. Ayrıca, sektör genelinde dijital dünya ihtiyaçlarına cevap verecek yetkinliklere sahip insan kaynağı ihtiyacının büyük olduğu belirlendi.

Çalışmada, tekstil sektörüne uygun olarak belirlenen farklı Endüstri 4.0 teknoloji uygulamalarının yanı sıra, söz konusu uygulamaları hayata geçirmek için gerekli ön koşullar ve önlerine çıkabilecek engeller de belirlendi. Tekstil sektörünün Türkiye ekonomisindeki önemli yerini de göz önünde bulundurarak, devlet desteği ile yapılabilecek bazı olası çalışmalar da önerildi.

Mentoro Platformu nedir?

Türkiye Tekstil Sektörünün Endüstri 4.0 Durum Değerlendirmesi ve Yol Haritası"nı birlikte hazırladığımız Mentoro, sürdürülebilir kârlı büyümeyi amaçlayan firmalara strateji ve teknoloji alanlarında danışmanlık hizmeti veren, danışman kadrosu uzun seneler iş hayatında bulunmuş, üst düzey yöneticilik yapmış, firmalarını başarıya taşımış profesyonellerden oluşan ve süreçlerin dijitalleştirilmesi için seçili teknoloji iş ortakları ile çalışan bir platform.

Tuba Kobaş Huvaj, tuba.hovaj@tekstilisveren.org.tr, (0212) 344 07 77

HABER

Büyük Menderes Havzası'nda temiz üretime geçiş!

WWF-Türkiye ve H&M Grup, Güney Ege Kalkınma Ajansı ve Denizli Sanayi Odası, Büyük Menderes Havzası'nda faaliyet gösteren tekstil sektöründe temiz üretim uygulamalarının gerçekleştirilmesini desteklemek için Tekstil Sektöründe Temiz Üretim Rehberi hazırladı. Kapsamlı çalışmayı taraflardan dinledik.

Ege Bölgesi'nin can damarı konumundaki Büyük Menderes Havzası'nda kritik seviyelere ulaşan kirliliğin önüne geçmek için WWF-Türkiye (Doğal Hayatı Koruma Vakfı), H&M Grup, Güney Ege Kalkınma Ajansı (GEKA) ve Denizli Sanayi Odası (DSO) ortak bir çalışmaya imza attı. Atılan bu adımla, farklı sektörlere, havzalara ve dünyaya örnek olacak büyük bir dönüşüm hedefleniyor.

Büyük Menderes Havzası'nda bölge ekonomisine önemli ölçüde katkıda bulunan sektörlerin başında tekstil geliyor. Ancak boyama ve apre işlemlerinde yüksek miktarda su kullanımı nedeniyle bölge su riskleriyle karşı karşıya, yoğun kimyasal kullanımı da su kalitesini olumsuz etkiliyor. Çevresel tahribatın önlemesine yönelik ilk yaklaşım, kirleticilerin ortaya çıktıktan sonra arıtılarak bertaraf edilmesiydi. Ancak böylesi bir yaklaşım, yüksek yatırım gereksinimini de beraberinde getiriyor.

Süreç içerisinde oluşan atık miktarlarının ve arıtım maliyetinin sürekli artması, ayrıca kamuoyunda yükselen çevre bilinci ile kirlilik kontrolü yaklaşımlarının yerini "temiz üretim" yaklaşımları almaya başladı. Bu amaçla, WWF-Türkiye, H&M Grup, GEKA ve DSO yüksek düzeyde su, enerji ve kimyasal madde kullanan tekstil sektöründe temiz üretim sürecine geçiş için bir hareket başlattı. "Tekstil Sektöründe Temiz Üretimin Yaygınlaşması" ismi verilen proje kapsamında hazırlanan "Tekstil Sektöründe Temiz Üretim Rehberi", Büyük Menderes Havzası'nda yer alan tekstil firmalarının temiz üretime geçiş için bir yol haritası oluşturmalarına yardım ediyor.

Rehberde neler var?

Sektöre ve diğer tüm paydaşlara planlamadan uygulamaya, her aşamada faydalanabileceği somut ve pratik bilgiler sunan rehber, H&M Grup'un Türkiye'deki uygulamalarından ve dünyadan örnekler de içeriyor. Aynı zamanda, temiz üretim çalışma ve yatırımları, sanayi bölgeleri, Ar-Ge ve girişimcilik uygulamalarıyla ilgili Türkiye'deki mevcut teşvikler, destek ve krediler hakkında da bilgi veren rehber, tekstil sektörünün teknik destek alabileceği kurum ve kuruluşlar konusunda da yardımcı olmayı amaçlıyor.

Proje kapsamında, sektöre yönelik temiz üretim eğitim çalışmaları da yapılıyor.

Harekete destek veren Garanti Bankası, üreticilerin dönüşüm projelerini, bu programa özel indirimli faiz oranıyla destekliyor. Banka sağlayacağı faiz indirimini herhangi bir uluslararası kalkınma bankası fonu kullanmadan kendi kaynaklarıyla gerçekleştiriyor.

Temiz Üretim Rehberi'ne WWF-Türkiye web sitesindeki Temiz Üretim sayfasından ulaşılabiliyor.

Nasıl bir fayda sağlanması hedefleniyor?

Hem ekolojik, hem de ekonomik verimliliğin aynı anda hayata geçirilmesine olanak veren temiz üretimin faydaları şöyle sıralanıyor:

- İnsan sağlığı ve çevresel değerler üzerindeki risklerin azaltılması,
- Hammadde, kimyasal, su ve enerji harcamalarında azalma,
- Atık yönetimi (nakliye, arıtım, tasfiye vb.) maliyetlerinde azalma,
- Arıtım, atık depolama, kimyasal kullanımı vb. konulardaki yasa ve yönetmeliklere uyum çalışma ve maliyetlerinde azalma,
- Kaynak temini konusundaki kısıtlamaların (maliyet, süreklilik, bağımlılık vb.) azalması/ortadan kalkması,
- Gittikçe artan çevreye duyarlı müşteri taleplerine uyum sağlamak.

Temiz üretim nedir?

Temiz üretim, üretimde daha az su ve daha az kimyasal kullanılması, enerji verimliliği ve oluşan katı atık ve atık su miktarının azaltılması gibi unsurları içermesine ek olarak ekonomik faydalar da sağlayan, her firma için farklı unsurlar içeren çeşitli uygulamalara deniyor. Temiz üretim modeli, üretim maliyetlerini düşürürken üretim süreçlerinin havzadaki su kaynakları üzerindeki etkilerini de azaltıyor. Geri ödeme süresi birçok uygulamada 1 yılın altında gerçekleşiyor.

Rehber nasıl hazırlandı?

Rehberin hazırlanma sürecinde sürdürülebilirlik projeleri geliştiren GTE Karbon, WWF-Türkiye ve H&M'den uzmanlar birlikte çalıştı, rehberi de Orta Doğu Teknik Üniversitesi'den Prof. Dr. Göksel Demirer ve GTE Karbon'dan Dr. Emrah Alkaya kaleme aldı.

Rehberi yazma sürecinde nasıl bir çalışma yürütüldüğüyle ilgili bilgi veren Prof. Dr. Demirer, "Konu üzerinde neredeyse 20 yıldır yürütmekte olduğumuz eğitim ve araştırma faaliyetlerine ek olarak, tekstil dahil olmak üzere pek çok sektörde temiz üretim uygulama projeleri gerçekleştirdik. Yer aldığımız onlarca proje kapsamında edindiğimiz deneyimler bize ülkemizde başarılı bir temiz üretim uygulaması için nelerin eksik olduğunu gösterdi. Rehberi bu deneyimlerimize dayanarak hazırladık" diyor.

Konusunda uzman uluslararası kuruluşların yayınlarından ve yaptıkları projelerden de yararlandıklarını söyleyen Prof. Dr. Demirer, rehberde Türkiye'de gerçekleştirilen projelere de yer verdiklerini; temiz üretimin ne olduğu, nasıl ve ne tür araçlarla uygulanabileceğini anlattıklarını; tekstil sektöründen örneklerin yanı sıra ilgili paydaş ve finansal mekanizmaları da aktardıklarını belirtiyor.

Prof. Dr. Göksel Demirer

Temiz üretim uygulamalarının ülkemiz için zorunluluk olduğunun altını çizen Demirer, "Amacımız salt görüntüyü kurtarmak ya da imzacısı olduğumuz kimi uluslararası antlaşmalar çerçevesindeki sorumluluklarımızı yerine getirmiş olmak olursa, kazanımlar ne yazık ki kağıt üzerinde kalmaya devam edecektir" diye konuşuyor.

Büyük Menderes Nehri'nin Korucuk Mevkii

Rehberi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi'den Prof. Dr. Göksel Demirer ve GTE Karbon'dan Dr. Emrah Alkaya kaleme aldı.

WWF: "Dünyaya örnek olacak"

Görüşünü aldığımız bir diğer isim olan WWF-Türkiye Genel Müdürü Aslı Pasinli, Büyük Menderes Havzası'nda atılan adımla diğer sektörlere, havzalara ve dünyaya örnek olacak büyük bir dönüşümü hedeflediklerini vurguluyor.

Aslı Pasinli

Nehirlerin kirlilik sorununun çözümünde temiz üretimin hayati öneme sahip olduğunu ifade eden Pasinli, "Sadece Büyük Menderes için de değil üstelik, tüm Türkiye ve dünya nehirleri için. Dünyada gerek gelişmiş, gerekse gelişmekte olan ülkelerde temiz üretim hızla yaygınlaşıyor. Çünkü dünyanın tüm nehirlerinde, eğer bölge sanayileşme süreci geçirmişse ve kentleşme varsa, su kalitesiyle ilgili sorun var. Bu gelişmeye paralel olarak, küresel markalar da sürdürülebilir üretimi satın alma koşulları arasına aldı. Çünkü temiz üretim, sürdürülebilir üretimin sağlanması için de en hızlı yanıt veren araç" diyor.

Pasinli, Büyük Menderes Havzası'nın 3.5 milyar dolarlık sanayi ihracatının yaklaşık yarısını gerçekleştiren tekstil sektöründe temiz üretimin yaygınlaşmasının çözüm için çok önemli bir aşama oluşturacağının altını çiziyor, ancak tek başına yeterli olmadığını, önleyici bir yaklaşım olduğunu ifade ediyor.

Pasinli, şu bilgileri veriyor: "Toplu balık ölümlerinden, nehrin renginden ve yer yer kokusundan da anlaşıldığı üzere Büyük Menderes artık alarm veriyor. Kentsel atık suların etkin arıtımı, diğer sektörlerde de temiz üretim uygulamasına geçiş ve iyi tarım uygulamalarının yaygınlaştırılması da gerekiyor. Kirlettikten sonra temizleme, arıtma çok daha zor ve pahalı. Suyun atık hâle gelmesinden, kirlenmesinden önceki süreci içerdiği için, arıtma ve temizlemeye göre daha etkili, kolay ve ucuz."

Toplam 12 milyon Euro'ya varacak yatırımla yıllık yüzde 20'ye varan su, enerji ve kimyasal tasarrufu sağlamanın mümkün olacağını belirten Pasinli, "Bunun maddi karşılığı ise 10 milyon Euro. Yapılacak yatırımların 1-3 yıl gibi bir sürede geri kazanılması öngörülüyor" diyor.

H&M: "Tek çözüm; döngüsel ekonomiye geçiş"

H&M Grup olarak tüm endüstrinin lineer ekonomiden döngüsel ekonomiye geçiş yapmasının tek çözüm olduğuna inandıklarını söyleyen H&M'in Bölge Sürdürülebilirlik Müdürü Julia Bakutis'e de projeye verdikleri desteği sorduk. Bakutis, "Gezegenimiz bize bol miktarda doğal kaynak sağlıyor ancak küresel talepler kaynakların üzerine geçiyor. Basitçe söylemek gerekirse, moda

Julia Bakutis

Temiz üretimin tekstil firmalarına kazandırdıkları

- Kaynak kullanımında verimlilik sağlar
- Üretim ve atık yönetimi maliyetleri azalır
- Çevre yasaları, yönetmelikleri ve ilgili ulusal stratejilerle uyum ve ceza riskini azaltır
- Uluslararası markaların beklentilerini daha iyi karşılamaya katkıda bulunur
- Marka değerini yükseltir
- Ulusal ve uluslararası finans kuruluşlarının mali desteklerinden yararlanma becerisi sayesinde rekabet güçlerini artırma imkanına sahip olurlar
- Endüstri 4.0 ve dijitalleşme süreçlerine uyum sağlarlar
- İş güvenliğine ve işçi sağlığına katkıda bulunur.

Büyük Menderes Nehri'nin kimi noktalarında kirlilik gözle görülebiliyor.

endüstrisinin ürünleri üretmek için kullandığı doğal kaynaklar tükeniyor. Bu nedenle aynı şekilde çalışmaya devam etmememiz gerekiyor" diyor.

"Global ve öncü bir şirket olarak, su ekosistemlerinin korunması ve etrafımızdaki insanların temiz içme suyu ve besine erişiminin artması konusunda önemli bir rol oynadığımızı düşünüyoruz" diyen Bakutis, yaptıkları çalışmalarla ilgili de şu bilgileri veriyor:

"Su konusunda 10 yıldan fazla süredir çalışıyoruz ve su yönetimi konusunda sektör lideri olmayı hedefleyen bir su stratejisi oluşturduk. Su yönetim sisteminin bir parçası olarak, temiz üretim yapmak için iş ortaklarımızla birlikte çalışıyoruz. Bunun için tekstil üreticilerinin kaynak kullanımını ve ekolojik etkilerini azaltmalarına yardımcı oluyoruz. Türkiye'de ve Büyük Menderes Havzası'nda temiz üretim yapan birçok ortağımız var. Onlar kirliliği azaltıyor, bu konuda rekabeti artırıyor ve diğerlerine moda endüstrisinin nasıl bir sürdürülebilir geleceğe sahip olabileceğini gösteriyorlar. Onları ve bu işin içinde olan tüm üreticileri alkışlıyoruz."

2017 yılında, su tüketimini küresel ölçekte 7.82 milyon metreküp azaltan H&M Grup'un Temiz Üretim programıyla, Bangladeş, Çin, Endonezya, Hindistan ve Türkiye'deki 270 üretim biriminde 2 bin 636 çalışanı eğittiğini ifade eden Bakutis, hep birlikte daha sağlıklı bir havza, ülke ve gezegen yaratabileceğimize inandıklarını vurguluyor.

GEKA: "Rehber üreticilere ışık tutacak"

Günümüzde Büyük Menderes Havzası'nın 3.5 milyar dolarlık sanayi ihracatının yaklaşık yüzde 50'si tekstilden sağlanıyor. Türkiye'nin en büyük 500 firmasından 10'u havza sanayinin merkezi olan Denizli'de bulunuyor. Havza ihracatının yüzde 80'ini sağlayan il, Türkiye'de ihracat sıralamasında 8'inci sırada.

Birçok uluslararası alıcı için tedarik zincirinde kaynak verimliliğinin öncelikli hâle geldiğini ifade eden

Türkiye'de ve Büyük Menderes Havzası'nda temiz üretim yapan birçok şirket de bulunuyor. Onlar kirliliği azaltıp, rekabeti artırıyor.

Büyük Menderes Havzası'nın 3.5 milyar dolarlık sanayi ihracatının yaklaşık yüzde 50'si tekstilden sağlanıyor.

Özgür Akdoğan

Güney Ege Kalkınma Ajansı Genel Sekreter Vekili Özgür Akdoğan, bu nedenle Denizli'nin küresel rekabet gücünün korunması için temiz üretimin yaygınlaşmasının Denizli ve Türkiye için elzem olduğunu belirtiyor. Akdoğan, "Su tasarrufu ve enerji verimliliği ile işletmelerin maliyetlerini düşürürken bu temiz üretim metotlarıyla küresel ölçekte ürünlerine yeni alıcılar bulabileceklerini, daha fazla ihracat yapabileceklerini, yeni istihdam olanakları yaratabileceklerini ve ekonomimize büyük katkılar sağlanabileceğini vurgulamak isteriz" diyor. Tekstil sektörünün boyama ve apre işlemlerinde yüksek miktarda su kullanımı nedeniyle özellikle hassas konumda olduğunu söyleyen Akdoğan, hazırlanan rehberin sektörde temiz üretim uygulamalarının gerçekleştirilmesi, kaynak verimliliğinin sağlanması ve sektörel su risklerine karşı önlem alınmasında tekstil üreticilerine ışık tutacağına dikkat çekiyor.

Selim Kasapoğlu

DSO: "Kazanımlarımız büyük olacak"

Denizli Sanayi Odası (DSO) Yönetim Kurulu Başkanı Selim Kasapoğlu da bir yılı aşkın süredir destek verdikleri projeyle hem çevre duyarlılığını geliştirmek, hem de ekoverimliliği tekstil üretimine uygulamayı hedeflediklerini söylüyor.

Rehberde yer alan örneklerin tekstil sektöründe faaliyet gösteren firmaların kaynaklarını daha etkin kullanması için onlara yol gösterdiğini dile getiren Kasapoğlu, temiz üretimin anlaşılması ve uygulanmasının firmalara sağladığı faydaları şöyle açıklıyor:

"Etkin kaynak kullanımına olanak sağlayacak uygulamaları işletmelerimizde hayata geçirmek, bir yandan küresel piyasalardaki fiyat avantajımızı kullanmaya devam etmemiz için maliyetlerimizi düşürürken, bir yandan da çevreye daha az atık bırakmamızı sağlayacak. Hem ekonomik, hem de ekolojik anlamda verimlilik sağlayacak bu uygulamalar doğrultusunda planlama yapar, bu uygulamaları proseslerimize entegre edebilirsek, kazanımlarımız büyük olacak".

Kasapoğlu, Denizli Sanayi Odası olarak temiz üretim ilkelerinin yaygınlaştırılması için bu işbirliğine ve gelecek çabalara destek vermeye devam edeceklerini ifade ediyor.

Tekstil Sektöründe Temiz Üretim Rehberi'nden...

Su tüketimi: Tekstil endüstrisi, boyama ve terbiye işlemlerinde yüksek miktarda su kullanımından ötürü sanayide en çok su tüketenler arasında yer alıyor.
1 kilogram tekstil ürünü üretmek için kullanılan su miktarı 95 ile 400 litre arasında değişebiliyor. Türkiye tekstil endüstrisi üzerine yapılan bir çalışma, 1 ton tekstil kumaşı için 20 ile 230 m3 arasında su kullanıldığını gösteriyor *(Öztürk vd., 2009)*.

Kimyasal madde tüketimi: Tekstil endüstrisi, yüksek kimyasal madde tüketimi ile de dikkat çekiyor. Önişlem, boyama, terbiye, haşıllama ve diğer işlemlerden kaynaklanan yüksek kimyasal yük tekstil fabrikalarında uygulanan işlemlere göre değişkenlik gösteriyor ve tekstilde kullanılan toplam kimyasal miktarı üretilen tekstil ürününün ağırlık bazında yüzde 10'u ile yüzde 100'ü arasında farklılık gösterebiliyor *(Öztürk vd., 2009)*.

Atıksu üretimi: Tekstil işletmesinde oluşan atık sular, ıslak işlemlere bağlı olarak değişiyor. Örneğin, haşıl sökme ve bitim işlemlerinde ortaya çıkan atık sular yüksek BOİ (Biyokimyasal Oksijen İhtiyacı), ağartmadan kaynaklanan atık sular AOX (Adsorblanabilen Organik Halojenler), boyama işlemlerinden kaynaklanan atık sular BOİ, KOİ (Kimyasal Oksijen İhtiyacı) ve ağır metal içerebiliyor. Boya, baskı ve bitim işlemlerinde uçucu organik bileşik (VOC) değerleri yüksek.

Enerji kullanımı: Boyama ve bitim işlemlerinde, iplik üretiminde, dokuma ve konfeksiyonda enerji kullanımı yoğun; tüm sanayi içerisindeki enerji kullanımının yüzde 19'unu oluşturuyor (Halkbank, 2010). Tekstil sektöründe çoğunlukla LPG ve yağyakıt kullanılıyor. Bu nedenle tekstil sanayi baca gazı emisyonunda CO, SO2, NOX, aldehitler ve tozlar bulunuyor.

Koku: Koku, tekstil sektörünün yarattığı önemli çevre sorunlarından biri. Koku probleminin başlıca kaynağı kurutma, boyama, baskı işlemleri ve atık su arıtma tesisleri. Klor ve kükürt gibi kimyasalların kullanımı kokunun artmasına neden oluyor *(BUTEKOM, 2014)*.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ HAZIR GİYİM VE TEKSTİL SEKTÖRLERİNİ NASIL ETKİLİYOR?

İçinde bulunduğumuz yüzyılın belki de en çok endişe edilmesi gereken konusu, küresel iklim değişikliği. Büyük miktarda karbon salınımı yapan tekstil ve hazır giyim sektörlerine de gözler çevrili halde. Konu, üreticiden tüketiciye her seviyede çaba gerektiriyor.

HALE KARAKAŞ
İTÜ TEKSTİL TEKNOLOJİLERİ VE TASARIMI FAKÜLTESİ, TEKSTİL MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ

İklim değişikliği, 21'inci yüzyılın en çok endişe duyulan konularından biri; tüm dünyada bu sorunla başa çıkmak için büyük çaba harcanıyor. Çevreyi en çok kirleten endüstrilerden biri olarak, konfeksiyon ve tekstil endüstrisinin üzerinde de odaklanılmış durumda. Endüstri, lif üretiminden tüketici tarafından kullanım aşamasına kadar tedarik zinciri boyunca büyük miktarda karbon salınımı yapıyor. Ara aşamalarda tüm karbon ayak izinin analiz edilmesi ve bütünüyle sürdürülebilir tekstil tedarik zinciri ve tüketim alışkanlığı oluşturulması sağlıklı bir çözüm getirebilir. Bütün bunlara ilaveten; bilinçli üretici, bilinçli perakendeci ve bilinçli tüketici boyutları elde etmek için yoğun çaba harcanmalı. Aslında, bilinçli tüketiciler, endüstrinin bütün iş ve politika stratejilerinin arkasındaki başlıca oyuncular. Verimli bir üretim tesisi ve sürdürülebilir malzeme girişi de tedarik zincirinin geri kalanı için zincirleme reaksiyonu başlatacaktır.

Global iklim değişikliği, özellikle 20'nci yüzyılın son yarısından itibaren tartışmaların odak noktası oldu. İnsanların sorumsuz hareketleri ve aktiviteleri; su, kimyasallar ve enerjinin düşüncesizce tüketimi, durumu kontrolden çıkarıyor. Buna karşı bir bilinç oluşturulmadıkça, dünya yakın gelecekte neredeyse yaşanmaz bir yer olacaktır.

Enerji tüketimi, çevreye karbon salınımı ile sonuçlanmakta ve dünya gittikçe daha fazla enerji açlığı çekmekte. Çevrede karbon salınımı iklim değişiminin başlıca sebebi. Karbon salınımı ile ilişkili olan bütün insani veya doğal faaliyetler bir tehdit oluşturuyor. Yüksek miktarda karbon salınımı yapan başlıca aktivitelerin tümünü kontrol ederek, mevcut iklim değişimi modellerinin hızı frenlenebilir. Kömür, gaz ve benzin gibi fosil yakıtların yakılması, dünyadaki en etkili insani faaliyet. Kömürle üretilen her bir birim enerji için, doğalgazdan yüzde 70 daha fazla karbondioksit salınımı gerçekleşmekte, bu da çevreye ciddi şekilde zarar vermekte. Endüstriyel faaliyetler, atmosferik karbondioksit seviyelerini son 150 senede milyonda 200 birimden, milyonda 400 birime yükseltmiş durumda.

ETİK OLMAYAN TEKSTİL ÜRETİMİ

Tekstillerin iklim değişikliği potansiyeli incelendiğinde, tekstil tedarik zincirinin son derece kompleks bir yapıda olduğu ve etik olmayan tekstil üretiminin çevrenin iyiliğini bozan pek çok iz bıraktığı dikkate alınmalı. Tüm sistemin sürdürülebilir kılınması için, lif üretiminden en son bitmiş giysiye kadar tüm işlemlerin kendi karbon geçmişine sahip olduğu göz önünde bulundurulmalı ve bütün işlem, faaliyet ve malzemelerin net bir karbon ayak izi verilerine sahip olunması gerekmekte.

Üretilen her bir kilogram tekstil başına, 2 kg CO_2 havaya salınıyor. Sera gazı emisyonları (GHG-greenhouse gas emissions), esas olarak fosil yakıtların yanmasından kaynaklanan ve küresel ısınmaya katkıda bulunan gaz emisyonları. Tekstil ve konfeksiyon endüstrisinde fosil yakıtlar, lifleri üretmek, tekstil ve malzemelerini üretmek, giysi üretmek, dağıtım için taşıma, tüketici kullanımı ve elden çıkarma için gerekiyor ve bir giysinin tüm ömür döngüsü boyunca sera gaz emisyonları ortaya çıkıyor.

Bu sektördeki firmalar da küreselleşmeden faydalanarak, giyim ürünlerinin fiyatını düşük tutmak için yarışıyor. Bu nedenle üretim, işçilik ve diğer maliyetlerin daha uygun olduğu ülkelere doğru kaymakta.

Lif üretimi ile başlayan tekstil endüstrisinde, tüketicilerin başlıca tercihi olan pamuğun da çevreye zararları vardır.

Pamukla ilgili bazı rakamlar şöyle:
- Global pamuk hasadının yüzde 73'ü, sulanmış alanlardan geliyor.
- Dünyanın ekin alanının yüzde 2.4'üne pamuk ekili, fakat küresel insektisit ve pestisit satışının sırasıyla yüzde 24 ve yüzde 11'ini oluşturuyor.
- Pamuk üretimi tüm dünyada 250 milyondan fazla kişiye gelir sağlıyor ve gelişmekte olan ülkelerde tüm iş gücünün yüzde 7'sini istihdam ediyor.

BİR DİĞER KİRLETİCİ: BOYAMA

Tekstil tedarik zincirinin bir diğer kirletici alt sektörü de boyama. Bütün sentetik boyarmaddeler ve kimyasallar çevreye zararlı. Sentetik boyarmaddeler, yüksek haslığa sahip çok geniş bir renk aralığı veriyor. Bununla birlikte, toksik yapıları çevre açısından büyük sorun haline gelmiş durumda. Boyamadan gelen atık suların tüm endüstriler içinde en çok kirliliğe yol açtığı biliniyor. Boya ve terbiye işlemlerinde, büyük miktarlarda su ve kimyasal tüketiliyor.

Çeşitli işlemlerde, farklı lif tipleri için tüketilen su miktarları Tablo 1'de, tekstil işletmelerinde farklı işlemlerde

Çeşitli işlemlerde tekstil endüstrisi tarafından tüketilen su miktarları (Tablo1)

Malzeme tipi (kg / kg kumaş)	Su tüketimi
Pamuk	250-350
Yün	200-300
Naylon	125-150
Rayon	125-150
Polyester	100-200
Akrilik	100-200

Tekstil işletmelerinde su tüketim modeli (Tablo2)

İşlem (toplamın % olarak miktarı)	Su tüketimi
Ağartma, terbiye	38
Boyama	16
Baskı	8
Kazan dairesi	14
Nemlendirme, iplikhane	6
Nemlendirme, dokuma	9
Temizlik işleri vb.	9

tüketilen su miktarları Tablo 2'de görülebilir.

Endüstrideki bütün yanlış uygulamalar temiz su krizine, çevre kirliliğine ve iklim değişikliğine neden olmakta ve yaşanabilir dünyaya zarar vererek, gelecek nesiller için öngörülemez olmasına neden oluyor.

PEKİ, YA HIZLI MODA?

Hızlı moda (fast fashion) gerçeği de çevreyi etkileyen önemli bir etken. Kirliliğin artmasına büyük katkısı olan tekstil ve moda endüstrisinin çevreye etkisinin azaltılması, hem üreticinin, hem de tüketicinin harekete geçmesini gerektiriyor. Daha az tüketim ilk etapta tüketicinin alabileceği aksiyonlardan biri olabilir. Moda da bu alanlardan biri. Hızlı moda daha da yaygın hale gelince giysiler daha kısa sürelerde, birkaç haftada değişen tasarımlarda üretilerek tüketim ve atık miktarını artırdı. Her yıl kişi başı 20 yeni giysinin üretildiği ve 2000 yılına göre yüzde 60 daha fazla satın aldığımız tahmin ediliyor. Her bir giysi, elden çıkarılmadan önce daha az giyiliyor ve bu daha kısa yaşam aralığı daha yüksek üretim emisyonları anlamına geliyor.

Giysi maliyetleri diğer tüketim eşyalarından daha yavaş artarak satın alınabilmelerini artırdı. Orta sınıf genişledikçe sürekli büyüme gözlenecektir. Bütün faktörler dikkate alındığında, kaynak tüketiminin 2050 yılında, 2000 yılına kıyasla üç katına çıkması bekleniyor.

En yüksek kirletme oranına sahip endüstrilerden biri olan tekstil üretimi, yılda 1.2 milyar ton CO2 ekivalent üretiyor. Bu, uluslararası uçuş ve deniz taşımacılığınınkinden daha fazla salınıma denk geliyor. Tekstillerin yüzde 60'ından fazlası konfeksiyon endüstrisinde kullanılmakta olup, küresel emisyonların yaklaşık yüzde 5'inin moda endüstrisinden geldiği belirtiliyor. Sentetik lifler son yıllarda daha yüksek üretim oranlarına sahip. Polyester en çok kullanılan lif olup, 21'inci yüzyılın başında pamuğun üstteki yerini aldı. Polyester ve diğer sentetik malzemeler için emisyonlar, fosil yakıtlardan üretildikleri için çok yüksek. 2015'te, polyester üretimi 706 milyar kg CO2 ekivalent ile sonuçlandı.

Tekrar kullanılabilir liflerin geri dönüşüm seçeneklerinin sınırlı kaldığı düşünüldüğünde, bütün giysilerin hemen hemen yüzde 60'ı üretildiklerinin birinci yılında atılmakta ve toprak dolgusu veya çöp yakmaya gönderilerek ömrünü tamamlamakta.

NE YAPILABİLİR?

Endüstride ayak izini azaltmak için çeşitli girişimler de başladı. Bu örneklerden biri, 2017 Londra Moda Haftası'nda duyurulan Fashion Switch (go.nature.com/2yhijFU). İngiltere Moda Konseyi, tasarımcı Vivienne Westwood ve Londra Belediye Başkanı ile ortaklık yaparak, moda markalarını perakende mağazalarını ve ofislerini 2020 yılı itibariyle yeşil-enerji tedarikçilerine geçirmeleri konusunda teşvik etme kararı aldılar.

Plastiklerin kumaşa ve giysiye geri dönüştürülmesi, ayak izi azaltmaya yönelik girişimlerden bir diğeri. Dış mekân giysileri firması Patagonia, 1993 yılında, geri dönüştürülmüş polyesterden ceket üretmişti (go.nature.com/2BW3vis). Polyesterin geri dönüştürülmesi, orijinal üretiminden daha az enerji gerektiriyor ve daha fazla sayıda marka tarafından kullanılarak, daha yaygın hale geliyor.

Ayrıca yavaş modaya da (slow fashion) bir dönüş gözleniyor. Daha yüksek kalitede giysiler, daha uzun ürün ömrü ve kullanımı ile gündeme geliyor. Döngüsel ekonomiye geçiş önem kazanıyor ve ürün ve malzemelerin değeri mümkün olduğu kadar uzun süre sağlanırken, atık ve kaynak kullanımı minimize ediliyor. Bu çaba, üretimden kaynaklanan negatif çevresel etkileri en aza indirgeme çabaları ile birleşince, daha sürdürülebilir bir endüstri yaratacaktır. Moda endüstrisinde bireylerden büyük kurumlara, yerelden uluslararası idarelere kadar her seviyede faaliyete ihtiyaç var. Tüketicilerin ve kurumların bireysel faaliyetleri de güçlü bir mesaj vererek değişimi tetikleyebilir.

Kaynaklar:
1. Sarif Ullah Patwary, Global climate change and textile industry, Textile Today, 22 March 2016.
2. file:///C:/Users/Hale/Downloads/Climate%20challenges%20facing%20the%20clothing%20sector_Gisle%20Mardal%20(1).pdf
3. Allwood et al, Well dressed? The present and future sustainability of clothing and textiles in the United Kingdom, University of Cambridge Institute for Manufacturing, 2006.
4. Rita Kant, Textile dyeing industry an environmental hazard, Natural Science, Vol.4, No.1, 22-26, 2012.
5. http://textilelearner.blogspot.com/2014/04/water-consumption-in-textile-industry.html
6. The price of fast fashion, Nature Climate Change, 8, 1 , 2018.
7. Bauck W, The fashion industry emits as much greenhouse gas as all of Russia, Fashionista, 22 September 2017.)

Arjantin'de yün konuşuldu

2-4 Aralık 2018 – Buenos Aires, Arjantin

Arjantin'de yün üretimine, izlenebilirliğe, standartlara ve sürdürülebilirliğe odaklanan Uluslararası Yünlü Tekstil Örgütü (IWTO), 2-4 Aralık 2018 tarihlerinde başkent Buenos Aires'te Yuvarlak Masa Toplantısı'nı gerçekleştirdi. Toplantıda sendikamızı üyemiz Osman Kılıç temsil etti.

Toplantının ana gündem maddeleri şu başlıklarda özetlenebilir:

- Yün sürdürülebilirliği ve perakende çözümleri
- Özel sertifikasyon kapsamında yün standartları
- Yün çiftliklerinde ve işlemede en iyi uygulamalar
- Yün sanayii için Blockchain (blok zinciri)

Dünyanın önde gelen Merinos yünü üreticilerinden biri olan Arjantin'de 70-80 bin arasında koyun çiftçisi bulunuyor. Doğrudan ve dolaylı olarak bu alanda çalışan kişi sayısı ise 300 bini buluyor.

Sendikamızı temsilen toplantıya katılan üyemiz Osman Kılıç, Arjantin'in dünyanın en önemli yün üreticilerinden biri olduğunu belirterek, "Arjantin'in ürettiği yünün büyük bir kısmı 23-24 mikronun altında. Ülkede yünün üretimi için yapılan iyileştirmeler, günden güne yünü daha tercih edilir hale getiriyor. Yün dünyada "activewear" dediğimiz spor ve iç giyimde günden güne kendini göstermeye başladı. Yünün soğuk ve sıcakta üstün performansı, doğal olması ve doğada çözünebilir olması göz önünde bulundurulduğunda en önemli, hatta en iyi alternatif" yorumunda bulundu.

TTSİS Üyesi Osman Kılıç

Arjantin'in yün üretiminde mevcut durumu ve 2030 hedefleri

	2018	2030
Koyun sayısı (Milyon)	14.7	18
Mikron	24.5	23.5
Yün-temiz bazda (Ton)	27,000	39,000
Yün (dolar)	292,000,000	491,000,000

Bilgi için: İrem Yılmaz, irem.yilmaz@tekstilisveren.org.tr, Tel: (0212) 344 07 77

2018'de beyaz altında verim düştü

PAMUKTA 2019 BEKLENTİLERİ

Türkiye için stratejik öneme sahip olan pamuk, nam-ı diğer beyaz altın, zorlu bir yılı geride bırakıyor. Artan maliyetler doğrultusunda, Türk pamuğunda 2019 beklentilerini ve önerilerini işin uzmanlarına sorduk; "doğru adımlarla 1 milyon ton hedefi yakalanır" yanıtını aldık.

HABER

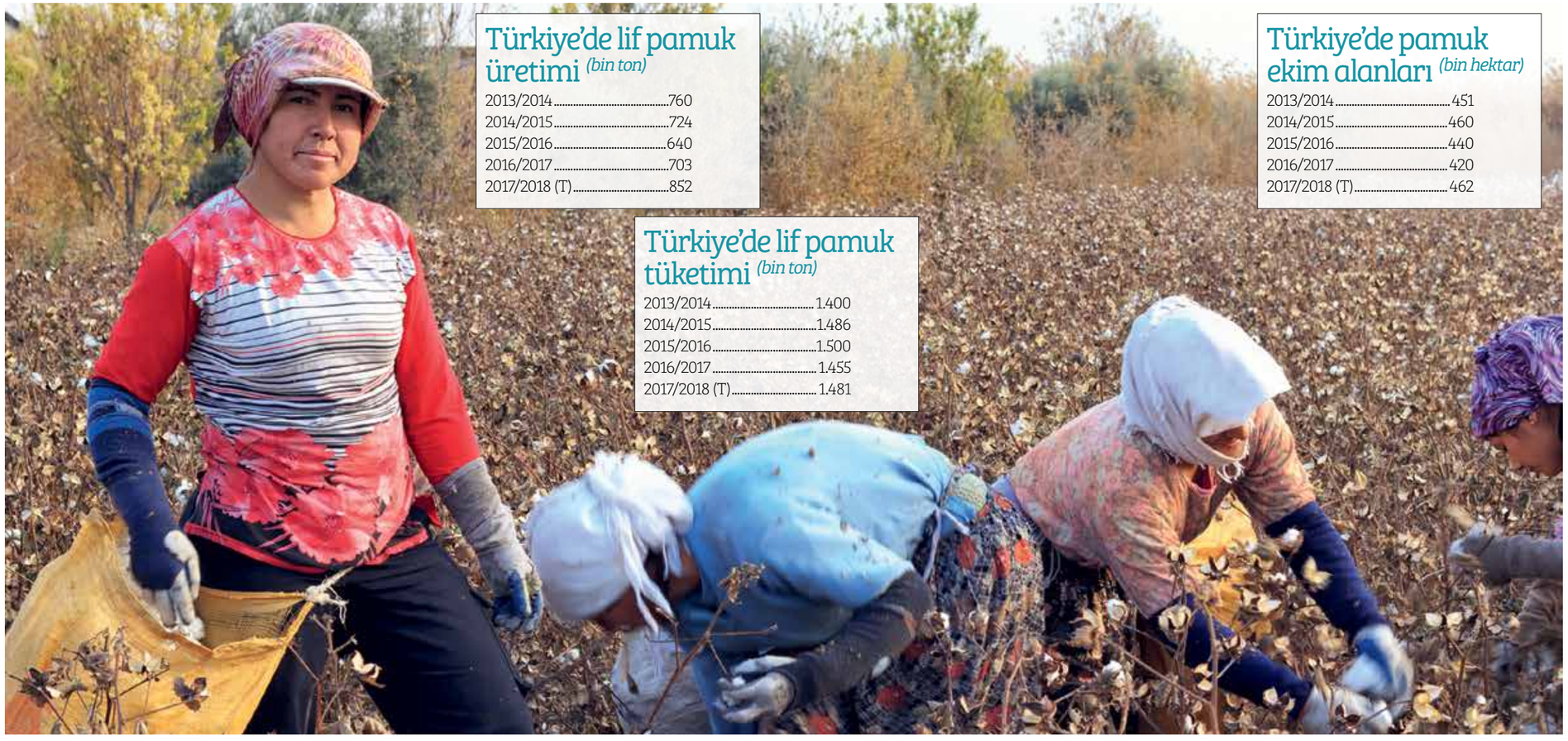

Türkiye'de lif pamuk üretimi *(bin ton)*

2013/2014	760
2014/2015	724
2015/2016	640
2016/2017	703
2017/2018 (T)	852

Türkiye'de lif pamuk tüketimi *(bin ton)*

2013/2014	1.400
2014/2015	1.486
2015/2016	1.500
2016/2017	1.455
2017/2018 (T)	1.481

Türkiye'de pamuk ekim alanları *(bin hektar)*

2013/2014	451
2014/2015	460
2015/2016	440
2016/2017	420
2017/2018 (T)	462

KAYNAK: ICAC COTTON

Türkiye 2018 yılına pamuk ekim alanlarındaki yüzde 15 artışla birlikte 1 milyon ton hedefiyle başlamıştı. Ancak Türkiye'nin pamuk ekilen tüm bölgelerinde erken yağan yağmurlar ve pamuğun olgunlaşma döneminde yüzde 60'lara varan nem oranı, ne yazık ki verimi olumsuz etkiledi. Hasadın başlamasından bir hafta sonra etkili olan yağmurlar da renk kalitesini düşürünce, 2018 için hedeflenen rakamların gerisine düşülmüş oldu. Ancak bu durum Türkiye'nin pamukta kötü bir yıl geçirdiği anlamına gelmiyor. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, 2017 yılında 501 bin hektar alanda pamuk tarımı yapılırken, 852 bin ton da üretim gerçekleştirdi. 2018 yılında, üretimde 2017'nin az da olsa üzerine çıkıldı. Bu yıl üreticinin esas sorunlarından birisiyse hiç şüphesiz artan maliyetler…

Özellikle iklim değişikliğine bağlı düzensiz hava olaylarının verimin düşmesinde etkili olduğunu söyleyen İzmir Ticaret Borsası Meclis Başkanı Barış Kocagöz, bölgelerden gelen haberlere göre, bu düşüşün ortalamayı neredeyse yüzde 10 seviyelerinde etkileyeceğini ve nihai rekoltede yaklaşık 950 bin ton seviyelerinde kalacağını düşündüklerini ifade ediyor.

"Ekili alan anlamında geçtiğimiz sezon ile bu sezon arasında yüzde 9 gibi bir artış yakalamıştık. Ancak verimde yaşadığımız bu hayal kırıklığı, ekili alan artışının rekolteye yansımayacağını gösteriyor. Ama yine de 400 bin tonlardan 950 bin tonlara yerleşen ve ekili alanda da 535 bin hektarlara ulaşan ekim alanlarının bizi mutlu ettiğini söyleyebiliriz" diyen Kocagöz, elyaf kalitelerinin ise geçen yıldan iyi olduğunu belirtiyor.

Çiftçinin kazancı düştü

Girişte de belirttiğimiz gibi, bu yıl çiftçi üretim maliyetlerindeki artışlarla da boğuşmak zorunda kaldı. Bu durumda, özellikle zararlı mücadelesinde kullanılan ilaçların fiyatlarının 2017'ye göre yüzde 50 ila 80 arasında artması etkili oldu. Ayrıca yabani ot mücadelesinde işçilik giderlerinin yüzde 100 arttığını aktaran Ulusal Pamuk Konseyi Yönetim Kurulu Başkanı Bertan Balçık, gübre fiyatlarının da şu anda 2017'ye göre yüzde 80 daha pahalı olduğunu belirtiyor.

"Hasattan önce döviz kurundaki hızlı artış üreticide pamuk fiyatlarının da o oranda artacağı beklentisini yarattı. Ancak kredi faizi ve maliyet artışının iplik sanayicisi üzerinde kurduğu baskı kendisini kapasite düşüklüğü olarak gösterdi ve bunun talep üzerindeki olumsuz etkisi lif pamuk fiyatlarına yansıdı. Şu anda pamuk üreticisi pamuğunu dünya fiyatlarının yüzde 20-25 altında satıyor. Bu bizim hiç beklemediğimiz ve arzu etmediğimiz bir durum. Çünkü yıllardır uygulanan destekleme politikaları ile 1 milyon ton hedefine çok yaklaştığımız ve her yıl artmakta olan ivmenin, çiftçimizin moralinin bozulması ile birlikte kaybolma tehlikesi mevcut" diyen Balçık, bu durumun da 2019 yılında pamuk ekim alanlarının bir miktar azalmasına neden olabileceğine dikkat çekiyor.

2017'de ekim alanlarının genişliği bakımından ilk sırayı yüzde 58 ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi aldı. Onu yüzde 21 ile Ege Bölgesi, yüzde 17 ile Çukurova ve yüzde 1.1 ile Antalya izledi.

HATAY REYHANLI TİCARET SANAYİ ODASI BAŞKANI NECMETTİN ZAROĞLU

Balya pamuk fiyatı da geriledi

Hasadına başlandığında tonu 4 bin 500 TL olan pamuğun tonunun 3 bin 280 TL'ye kadar düştüğünü belirten Zaroğlu, "Dünya borsalarında 12.5 TL olan fiyatlar, Türk üreticisine 1.5-2 lira daha düşük yansıtılmaktadır. Şu an pamuk fiyatları 3 bin ile 3 bin 280 TL arasında seyrediyor, zaten oldukça zor bir dönem geçiren üreticilerimiz fiyatlarında dip seviyelere inmesi nedeniyle oldukça güç duruma düşmüştür. Çırçır prese fabrikalarında işlenerek balya haline getirilen balya pamuğun tonu daha önce 11 bin TL'den işlem görüyordu, ancak bunun da fiyatı 8 bin 200 TL'ye kadar düştü" diyor.

BOSSA STRATEJİ VE İŞ GELİŞTİRME DİREKTÖRÜ BESİM ÖZEK

Nakit sıkışıklığı, yüksek faiz, likidite…

Besim Özek, kalitenin, özellikle geç kalan üretim ve ağır yağış nedeni ile beklentinin altında kalacağını anlatıyor. "Fiyatta ise pamuk, dünyadaki fiyatlar ya da dolar/TL paritesinden etkilenmiyor. Fiyat üzerinde bunlardan daha fazla etkili olan ise piyasadaki nakit sıkışıklığı… Çiftçi pamuğunu üretip toplayıp bir an önce nakde dönmek istiyor. Gerek çırçırlarda, gerekse de sanayicilerde likidite sıkıntısı söz konusu. Yüksek faiz ve likidite sıkıntısı diğer etkenlerle birleşince göreceli olarak Türk pamuğu dünyanın en ucuz pamuğu oldu" diyen Özek, çiftçinin kütlü pamuğu 2017'nin üzerinde fiyatlarla satmakta olduğunu dile getiriyor. Artan girdi maliyetleri ile gelecek sezon ekim alanlarının ne kadar olacağının da şimdiden kestirilmesinin zor olduğunu söyleyen Özek, "Bu sezon hızlı bir şekilde en azından çiftçi çırçır da üretimini satabilirse gelecek sezon için umut verir. Ancak satış yavaş giderse sürdürülebilir 1 milyon ton üretim hedefine ulaşmakta sıkıntı olabilir" şeklinde konuşuyor.

Peki ya 2019?

Buraya kadar özetlemeye çalıştığımız gibi; 2018 pamuk açısından üretimin bir miktar da olsa arttığı, üretici açısından ise yağmurlar ve ekonomik konjonktür gibi sorunların zorlaştırdığı bir yıl olarak arkamızda kalıyor. Peki, 2019'a girerken pamukta beklentiler neler?

İlk işaretlere bakılırsa, 2019 tüm sektörler açısından zorlu geçecek gibi gözüküyor. Enflasyon ve buna bağlı olarak faizlerdeki artışın iç piyasa dinamikleri ile büyüyen Türkiye'de durgunluk tehlikesini karşımıza çıkardığını dile getiren Bertan Balçık, ekonomi yönetiminin, ülke kaynaklarının daha fazla ve verimli kullanıldığı yeni bir üretim modelini hayata geçirmesi gerektiğini söylüyor.

"Bu noktada ülkemizin en çok istihdam, katma değer, ihracat ve net gelir elde ettiği tekstil ve hazır giyim sektörü ile bu sektörün en önemli hammadde kaynağı olan pamuk üretiminin uzun vadeli teşviklerle desteklenmesi gerekiyor. Bu sayede sadece 2019 yılında değil önümüzdeki yıllarda da pamuk üretimi düzenli olarak artacaktır" diyen Balçık, bu bağlamda 1 milyon ton hedefinin üzerine rahatlıkla çıkmanın mümkün olacağına işaret ediyor.

Desteklemede tavan limit indirimi önerisi

2019'a dair üreticinin merakla beklediği bir diğer önemli konu, hiç şüphesiz pamuk teşvikleri. Bu noktada İzmir Ticaret Borsası olarak, özellikle bakanlığa destekleme primi ödemesinde dekar kilogramlarında, tavan kilogram limitini 525-550 kilogramlara indirerek, kaynağı artırmadan prim miktarının yükseltilmesini önerdiklerini söyleyen Barış Kocagöz, böylece desteklemenin hem tabana yayılmış olacağını hem de girdi artışları karşılanırken ek kaynak harcanmamış olacağını hatırlatıyor.

"Tarımda uzun vadeli üretim politikası yapmak çok önemli. Ani üretim kararları ülkemizi de negatif etkiliyor. Örneğin, pamuktan başka ürüne geçilmesi hem ülkemizin yurtdışından pamuk ithalatı yapmasıyla cari açığımıza negatif etki yapıyor hem de alternatif olarak ekilen o ürünün fiyatlarına negatif etki yaparak bu kez o ürünün üreticisini o yıl yerle bir ediyor" diyen Kocagöz, bu nedenle en az beş yıllık üretim planı yapılmasının kendilerinin olmazsa olmaz önerileri olduğunun altını çiziyor.

Prim miktarına enflasyon ayarı

Pamuk kullanan sanayiciler olarak en önemli girdileri olan pamuğa verilen desteklerden dolayı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na müteşekkir olduklarını belirten Bossa Strateji ve İş Geliştirme Direktörü Besim Özek de ilave olarak teşviklerin üç yıllık periyodlar halinde açıklanması durumunda çiftçinin önünü daha rahat göreceğine işaret ediyor. Özek, "Yerli pamuk az üretilirse dış ticaret açığımız artar. Sanayiciler daha yüksek fiyat ve stok maliyetli pamuk ile çalışmak durumunda kalır, maliyetler artar, rekabetçiliğimizi kaybederiz" şeklinde konuşuyor.

2019 yılında tarım ürünlerine verilecek desteklerin üzerinde bakanlıkta yoğun bir çalışma yapıldığını bildiklerini belirten Ulusal Pamuk Konseyi Yönetim Kurulu Başkanı Bertan Balçık ise pamuk özelinde desteklemenin mevcut haliyle sürmesini veya alan bazlı yeni bir modele geçilmesini beklediklerini kaydediyor ve ekliyor: "Tabi her iki modelde de kütlü pamuğa verilen 80 kuruş prim miktarının, en az enflasyon oranında artırılması sürdürülebilir üretim açısından çok önemli."

Sürdürülebilirlik vurgusu

Yeni dönemle birlikte pamukta sürdürülebilirlik açısından değinilmesi gereken bir diğer önemli nokta Better Cotton. Çevre üzerindeki baskının azaltılması ve çiftçilerin geçim ve refah seviyelerinin iyileştirilmesini hedefleyerek yetiştirilen pamuk olan Better Cotton, sürdürülebilir pamuk üretimi için dünyaca tanınan bir standart.

İyi Pamuk Uygulamaları Derneği (İPUD) de bu standardın Türkiye'de uygulanması için çalışan bir sivil toplum kuruluşu. Bu kapsamda İPUD, 2017 sezonunda, dokuz yörede bin 155 çiftçinin yerelde takibini gerçekleştiren 42 kurumun proje ve saha sorumlularını eğitti ve Better Cotton standardına ilişkin her konuda birebir destek verdi.

2013 yılında ilk Better Cotton hasadı gerçekleştirilen Türkiye'de 2018 yılında 153 bin tonun üzerinde kütlü üretimin yapılacağı tahmin ediliyor. 2018 yılı itibari ile faaliyet gösterilen iller Adana, Aydın, Diyarbakır, Hatay, İzmir, Manisa, Kahramanmaraş ve Şanlıurfa olarak karşımıza çıkıyor. Hem daha fazla pamuk üretim yöresini hem de daha fazla pamuk çiftçisini bu üretim sürecine dahil etme hedefinde olan İPUD'un 2020 hedefi, Türkiye pamuk üretiminin yüzde 20'sini kapsamak olarak belirtiliyor.

İZMİR TİCARET BORSASI MECLİS BAŞKANI BARIŞ KOCAGÖZ

"'GMO FREE Turkish COTTON'a gereken özen gösterilmeli"

Türkiye ne yazık ki bugüne dek pamuğunu nitelikli bir biçimde tanıtamadı. Halbuki ülkemizin elinde tekstil ürünlerimiz açısından çok önemli bir avantaj var. Dünyada sadece yüzde 15 seviyelerinde kalan GDO'suz, yani GMO FREE COTTON hammadde olarak sadece bizde, Yunanistan'da ve İspanya'da var. Bu üç ülkeden bu markayı en çok kullanabilecek olan da biziz. Bu anlamda İzmir Ticaret Borsası ve Ulusal Pamuk Konseyi'nin ortaklaşa geliştirdiği GMO FREE Turkish COTTON marka projesini bir an evvel tekstilcilerimizin kullanması ve bunu rekabet avantajına çevirmesi gerekir. Biz bu projenin tüm altyapısını, sertifikasyon anlamında hazır hale getirdik. Marka tescili başvurusunu da tamamladık. TİM'in de projeyi destekleyeceğini öğrenmiş olmak mutluluk verici. Ancak markalarımızın elimizdeki değerin farkına varması gerek."

ULUSAL PAMUK KONSEYİ YÖNETİM KURULU BAŞKANI BERTAN BALÇIK

"2023 hedefleri için kalitenin geliştirilmesi şart"

Türkiye'nin 2023'te 500 milyar dolarlık ihracat hedefi var. Tekstil ve hazır giyimin payı 72 milyar dolar olarak planlanıyor. Bunun karşılığı lif pamuk ihtiyacı 4 milyon ton. Ülke olarak pamuk tarımında sahip olduğumuz uygun arazi miktarı, bilgi birikimi, yüksek verimli-kaliteli yerli tohum çeşitleri ile 2 milyon ton lif pamuk üretme kapasitesine sahibiz. Öncelikle şu tespiti yapmakta fayda var: Türk çiftçisi pamuk üretiminde verim açısından Avustralya'nın ardından dünya ikincisi konumunda. Buna karşılık yüksek verimli pamuğumuz, ne yazık ki hasat sırasında ve hasat sonrası depolama, çırçırlama işlemlerindeki teknik ve ekonomik yetersizlikler ile uygulamadaki denetimsizlik nedeniyle ciddi kalite kayıplarına maruz kalıyor. 2023 hedeflerinin gerçekleşmesi için pamuk üretimimizin sadece miktar değil, bunun yanı sıra kalite anlamında da geliştirilmesi gerekiyor."

AVRUPA BİRLİĞİ TEKSTİL GÜNDEMİ

Kimyasal kısıtlaması 2020'de başlıyor!

Karar kesinleşti; Avrupa Birliği'nde 34 kimyasal maddenin kullanımı Kasım 2020 itibarıyla kısıtlanacak. Öte yandan, Avrupa Tekstil ve Hazır Giyim Konfederasyonu kendisine yeni bir başkan seçiyor. Avrupa'dan öne çıkan başlıklara bakıyoruz.

Avrupa Birliği gündeminde uzun süredir tartışılan, Sendikamızın da üyelerine daha önce bilgilendirme yaptığı, 34 kimyasalın REACH Tüzüğü kapsamına alınarak kullanımının kısıtlanmasını öngören Avrupa Komisyonu Tüzüğü 10 Ekim 2018 tarihinde AB Resmi Gazetesi'nde yayımlanmıştı. Beklenen Uygulama Rehberi de Kasım ayı içinde açıklandı.

Buna göre, söz konusu kimyasallar CMR (karsinojenisite, germ hücre mutajenitesi ve üreme toksisitesi) sınıfına alınarak AB'de Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanmasını düzenleyen REACH Tüzüğü'nün Ek 17'sine eklendi. 72 no'lu giriş olarak eklenen listedeki kimyasalların cilde temas, soluma ya da iplikten çıkan tozların yutulması yoluyla insan sağlığını tehdit edebileceği bulgusu üzerine CMR kategorisine alındığı açıklandı.

Kasım 2020'de yürürlüğe girecek bu kısıtlama son kullanıcıya ulaşan aşağıdaki tüketim ürünlerinin yanı sıra; insanla bir giysi kadar temas edip etmediği muhakeme edilecek başka ürünleri de kapsayabilir:

1) Giysi ve aksesuarlar

Örnek: Dış giyim, iç giyim, spor giysisi, çorap, şapka, eldiven, şal, kravat, çanta gibi (ve bunlarla sınırlı olmayan)

2) Giysi dışındaki tekstil ürünleri (insana giysi kadar temas eden tüketim ürünleri)

Örnek: Nevresim, kırlent, battaniye, havlu, uyku tulumu, son tüketiciye ulaşan iplik ve kumaş (ve bunlarla sınırlı olmayan), koltuk-sandalye döşemelik kumaşı

3) Ayakkabı

Örnek: Tekstil olan yüzeylere yapılan baskı ve kaplama

Düzenlemenin kapsamadığı ürünler ise şöyle: Giysiye bağlı olmayan aksesuarlar (takı, gözlük gibi); perde; duvardan duvara halı, kilim; ışıklandırma; masa örtüsü; koltuk-sandalye dolgu malzemesi; doğal deri ve kürkten yapılan giysi, aksesuar ve ayakkabı; giyside tekstil olmayan dekoratif ekler (düğme, fermuar, inci, taş, askı, zımba vb.); ikinci el giysi; tek kullanımlık mendil ve sıhhi ürünler; EU 2016/425 no'lu düzenleme kapsamındaki kişisel koruma ekipmanı; EU 2017 / 745 no'lu düzenleme kapsamındaki medikal cihazlar.

Kullanımı farklı konsantrasyon limitlerine (eşyanın bir kilogramında kaç miligram kimyasal ihtiva edilebileceği) tabi olan söz konusu kimyasallar arasında kadmiyum, kurşun, krom 6 bileşikleri, benzo(a) antrasen bulunuyor. Bu kimyasallar ürünlerin imalatı sırasında kullanılabileceği gibi, bitmiş ürüne belli özellikler vermek için (çekmeyi ya da kırışmayı engelleyici) sonradan da uygulanabiliyor.

Söz konusu kısıtlama gündeme ilk getirildiğinde sanayiden itirazlar gelmiş, aralarında Euratex'in de bulunduğu iş dünyası temsilcileri Avrupa Komisyonu'na bu kısıtlamanın sonuçlarının Avrupa tekstil sektörü için olumsuz olabileceğini dile getirmişti. Yapılan pazarlıkların sonucu olarak, örneğin; sanayide sıklıkla kullanılan formaldehit gazının alternatiflerinin kolay bulunamaması nedeniyle aşamalı olarak kısıtlanmasına karar verildi. Buna göre, 1 Kasım 2020'den itibaren 300 mg/kg olarak uygulanacak olan üst limit, 1 Kasım 2023'ten itibaren 75 mg/kg'a düşürülecek.

REACH'e göre; kısıtlanan kimyasalların uygun limitlerde olduğunun ispatından AB ülkelerinde yerleşik üreticiler ve ithalatçılar sorumlu tutuluyor. Ürünün REACH'e uygun olduğu ve AB pazarında serbest dolaşıma girebileceğini belirleyen test yöntemleri de Uygulama Rehberi'nde sunuluyor.

Kısıtlı kimyasalların tam listesi ve daha fazla bilgiye bu web sitesinden ulaşılabilir: *eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R1513&from=EN*

EURATEX'te yeni Başkanlık Divanı şekillendi

Avrupa Tekstil ve Hazır Giyim Konfederasyonu'nun yeni Başkan adayı İtalya'dan Alberto Paccanelli.

Sendikamızın üyeleri arasında olduğu Avrupa Tekstil ve Hazır Giyim Konfederasyonu'nda (EURATEX) 2019-21 dönemi Başkan ve Başkan Yardımcıları aday listesi onaylandı. Adayların belirlendiği ve Sendikamızın Üyemiz Harun Tavaşi (Genel Tekstil) tarafından temsil edildiği Yönetim Kurulu toplantısı 5 Aralık 2018 tarihinde yapıldı.

Genel pratik olarak Avrupa'nın en güçlü tekstil ülkeleri olarak kabul edilen İtalya, Almanya, Fransa ve Türkiye'den temsilcilerden oluşan Başkanlık Divanı'nda dengeler yine değişmedi. İtalya'dan Alberto Paccanelli Başkan adayı olarak belirlenirken, Almanya'dan Bölze Bodo, Fransa'dan Gregory Marchant, Belçika'dan Jean François Gribomont ve Türkiye'den Ruşen Çetin Başkan Yardımcıları adayları oldular. Bu listenin 2019 başında Genel Kurul gündemine getirilmesi ve bu şekilde onaylanması bekleniyor.

Euratex Yönetim Kurulu'nda Türkiye, sektörün önde gelen dört kurumu (TTSİS, TGSD, İTKİB ve İHKİB) tarafından güçlü bir şekilde temsil ediliyor.

Başkanlık görevine aday gösterilen Paccanelli, Euratex vizyonuna dair kaleme aldığı adaylık açıklamasında, Avrupa tekstil ve hazır giyim sektörünün modernize olmaya ve genç nesil için çekici hale getirilmeye ihtiyacı olduğuna dikkat çekti. Paccanelli, Avrupa'da sektör için hedeflerini de dijital devrime uyum sağlamak, "kalite"ye dayalı küresel repütasyonu korumak ve inovasyonda dünya liderliğini yakalamak olarak açıkladı; Euratex'in bu hedefler doğrultusunda çalışacağını bildirdi.

Euratex, 2019 yılında da sektörü ilgilendiren AB mevzuatını takip ederek geri besleme yapmanın yanı sıra ticaret ve sanayi, sürdürülebilirlik ve işgücü konularına odaklanmaya devam edecek.

Tuba Kobaş Huvaj, tuba.hovaj@tekstilisveren.org.tr, (0212) 344 07 77

HABER

MÜŞTERİ İLGİ İSTİYOR

Dijitalleşmeyle birlikte tüketici alışkanlıkları da dönüşüm geçirirken, online ve offline kanallarda Müşteri İlişkileri Yönetimi (CRM) uygulamaları, müşteri deneyiminin geliştirilmesi ve mevcut satış grafiğinin etkin yönetimi bağlamında önem arz ediyor.

Dijital dönüşüm, e-ticaret ve sosyal medyanın hayatımıza girmesiyle müşteri memnuniyetinin önemi daha kritik hale geldi. Müşteriler, alışveriş yaptıkları markaların çağrı merkezlerine istedikleri anda ulaşmak ve ilk aramada sorunlarının çözülmesini istiyor, bu beklentileri karşılanmadığında ise marka sadakatini kaybediyorlar. Artık her şey daha hızlı, kolay ve hatasız olmak zorunda…

Kültürel farklılıklar ve teknolojik çözümlere olan yakınlık tüketici alışkanlıklarını değiştirse de yoğun rekabet ortamında müşteri deneyimini zenginleştirmek isteyen şirketlerin ihtiyaçları değişmiyor. Fark yaratmak isteyen markaların, kendilerini ve sektörlerini müşterinin gözünden görebilmesi gerekiyor. Bunu başarabilmek için de çok kanallılığı sürdürmek ve geliştirmek, online ve offline ürün ve servislerini birleştirmek, müşteri deneyimini ölçümleyerek yeni çözümler geliştirmek en önemli başlıklar olarak öne çıkıyor.

Biz de müşteri deneyimi özelinde tüketici beklentilerini, alışkanlarını ve değişen trendleri araştırdık.

Günümüzde hızlı, kolay, konforlu ve güvenli hizmet alma ihtiyacı içinde olan müşteriler, geleneksel hizmet kanallarının yanı sıra internet, sosyal medya, online chat gibi dijital kanallara da yöneliyor. Müşterilerin tüm bu geleneksel ve dijital hizmet kanallarından beklediği tek bir hizmet var: Bilgi almak. Çağrı Merkezleri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı

Metin Tarakçı

Metin Tarakçı, müşterilerin çağrı merkezlerinden istediğinin kolay ulaşılabilirlik ve ilk aramada soruna çözüm getirme olduğunu söylüyor.

MÜŞTERİ SADAKATİ NASIL KAYBOLUYOR?

Bu beklentiler karşılanmadığında ise müşteri sadakati kayboluyor. Uniq'in Türkiye Çağrı Merkezi Müşteri Deneyimi Araştırması'na göre, marka sadakatini kaybedenlerin yüzde 81'inde çağrı merkezi deneyiminin etkili olduğu görülüyor. Müşterilerin en çok rahatsızlık duyduğu konu ise canlı bir müşteri temsilcisine ulaşamamak ve bu süreçte hatta beklerken uzun süre fon müziği dinlemek.

Ortaya çıkan bulgular açıkça işaret ediyor ki; müşteri, muhatabı olduğu şirketten "ilgi" bekliyor. Bunu karşılamak için "müşteriyi anlama" konusunu esas almak gerektiğini söyleyen IFS Türkiye COO'su Mete Yücel, şirketlere şu tavsiyeleri veriyor:

Mete Yücel

"Aradığında müşteriye ismiyle hitap eden, önceki sorunları hakkında bilgilendirme yapan bir müşteri hizmetleri temsilcisi, iyi bir intiba oluşturur. E-ticaretin yaygınlaşmasıyla, müşteriler sipariş vermeden önce, en çok ürün özellikleri, fiyat ve sevkiyatla ilgili konularda ek bilgiye ihtiyaç duyuyor. Bu noktada iyi bir CRM ve arka tarafta iyi bir ERP işlerini çok kolaylaştırıyor. Satış sonrasında ise genelde sevkiyatın durumu ve ürün kalitesiyle ilgili konular gündemde oluyor. Her şeyin çok hızlı tüketildiği bir dünyada, beklentiler de her şeyin çabuk olması yönünde. Ürününüz ne kadar kaliteli olursa olsun zamanında müşteriye ulaşmadığı takdirde 'düşük puan' alırsınız."

MORHİPO.COM PAZARLAMA VE MÜŞTERİ İLİŞKİLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MEHTAP ALP

"KARGO VE İADEYLE İLGİLİ ARIYORLAR"

GÖRÜNMEZ KAHRAMANLAR Müşteriler, yanıt bulamadığı sorular veya çözümleyemediği sorunlar için çağrı merkezine başvuruyor. Beklentileri, hızlı ve çözüm odaklı bir yanıt almak. Morhipo.com olarak müşterilerimizin yaşadıkları sorunları çözmek, onlara farklı önerilerde bulunmak ya da onları sadece dinlemek için çağrı merkezi operasyonunda koşulsuz müşteri mutluluğunun görünmez kahramanlarını barındırıyoruz.

1 MİLYON SORU Çağrı merkezi ekibimiz geçen yıl tam 1 milyon soru yanıtladı. Çağrı, e-posta, sosyal medya ve online platformlardan her ay binlerce soru alıyoruz ve hiçbir çağrıyı yanıtsız bırakmıyoruz. Çağrı merkezine başvuran müşterilerimiz en çok sipariş, kargo ve iade süreçleriyle ilgili yardım istiyor. Verilere göre, çağrı merkezi ekibimiz saniyede iki soruya yanıt veriyor. Üyelerimize güvenli, hızlı ve kolay alışveriş deneyimini yaşatmayı hedefliyor.

E-TİCARETTE MÜŞTERİ PROFİLİ

Perakende sektörünün artık önemli bir bölümünü oluşturan e-ticaret sektörü, dünyada ve Türkiye'de müşterilerin beklentilerini daha da yükseltiyor. Artık tüketim pazarının bir parçası olan Z kuşağının e-ticaret ağırlıklı alışveriş yapmasının bunda büyük etkisi var. Teleperformance çatısı altında çalışan Müşteri Deneyimi Araştırma Merkezi'nin (CX Lab), 13 ülkede 10 binin üzerinde e-ticaret müşterisiyle yaptığı birebir görüşmeler sonucunda ortaya koyduğu Brand Finance Retail araştırmasına katılanların yüzde 64'ü, son bir yıl içinde ürün ya da hizmet aldıkları e-ticaret sitelerinin müşteri hizmetleriyle bağlantıya geçtiğini ifade ediyor. Türkiye'deki e-ticaret müşteri profili, alışveriş yaptığı andan itibaren siparişinin her adımında bilgi almak istiyor. Bu noktada, müşteri yolculuğunun analitiğinin işletilmesi ve buna istinaden müşterinin zamanında, doğru bilgi ile beslenmesi ve henüz müşteri hizmetlerine ulaşmadan talebi karşılamak önem arz ediyor.

Binnur Demirel Ekmekçi

"E-ticaret sektöründe, müşterilerin, müşteri hizmetlerinden en temel beklentisi her zaman ulaşılabilir olması" diyen n11.com Müşteri Deneyimi Direktörü Bilal Aşçı, şöyle konuşuyor:

"Fark yaratabilmek için müşterilerin verilerini inceleyip doğru zamanda doğru aksiyonları almak kritik önem taşıyor. Müşterilerin tüm temas noktalarında istikrarlı bir deneyim yaşayabilmeleri için en önemli yardımcıları CRM uygulamaları oluyor. n11.com olarak temel stratejimiz, müşterimizin problemlerini istedikleri yerde, talep ettikleri şekilde en kısa sürede çözmek. Bu amaçla müşterimizin bizden destek beklediği alanı hızlıca belirleyip o kanal üzerinden hizmet veriyoruz. Çözümlerimizi kanal ve müşteri bazlı olarak esnek ve değişime açık şekilde müşterilerimizin memnuniyetini ön plana alarak sunuyoruz."

Bilal Aşçı

SOSYAL MEDYAYA DİKKAT

Dijital dönüşüm süreci ve sosyal medyanın hayatımıza girmesiyle müşteri memnuniyetinin önemi daha da artarken, çağrı merkezleri de markalar için daha kritik bir hale geldi. Müşteri yaşadığı deneyimi artık 60 saniye içinde tüm dünyayla paylaşabiliyor. Müşteri hizmetleri süreçlerini iç kaynak yoluyla yürüten ya da dış kaynak yoluyla profesyonel çağrı merkezi hizmeti alan markaların çağrı merkezi yapılanmalarına öncelik vermeleri ve gözden geçirmeleri gerekiyor. Fark yaratmak için sosyal medya yönetiminin krtitik önem taşıdığını söyleyen Teleperformance Türkiye Operasyon Direktörü Binnur Demirel Ekmekçi, "Markalar, müşteri hizmetlerini dijitalleştirirken sosyal medyada daha etkin varlık göstererek bu kanaldan gelen şikâyetlere hızlı ve doğru dönüş sağlıyor, müşterilerine özel kampanyalar düzenleyerek rekabette öne çıkıyorlar" diyor.

Müşteriler, aldıkları hizmetin kalitesi konusunda ellerini korkak alıştırmıyor. Brand Finance Retail araştırmasına göre, sosyal medyada paylaşımda bulunanların yüzde 27'si, müşteri hizmetlerinden aldıkları desteğin kalitesi hakkında yorum yapıyor. Bu yorumların yüzde 63'ü kişisel sosyal medya hesapları üzerinden paylaşılırken, markaların sosyal medya sayfalarına yapılan yorumlar ise yüzde 33'lük paya sahip. Bu da markaların sosyal medya yönetimini kendi sayfa ve kanallarıyla sınırlandırmamaları gerektiğini ortaya koyuyor.

Sosyal medya, şikâyet kanallarını da mobile taşıyarak sektöre bir başka etki yapıyor. Katılımcıların yüzde 38'lik kısmı aktif olarak mobil uygulama kullandığını belirtiyor. Z kuşağının ekonomik döngü içindeki ağırlığının artmasıyla birlikte mobil uygulama da öncelikli tercih haline geliyor. Çin ve Birleşik Arap Emirlikleri'nde her iki müşteriden biri mobil uygulamayı tercih ediyor. Brezilya ve Meksika ise yüzde 45'e yaklaşan oranla ortalamayı yükseltiyor.

HAZIR GİYİMDE BEKLENTİ YÜKSEK

İyi bir müşteri deneyiminin kurumların başarısını artırdığı da bir gerçek. CX Goes Mainstream'ın hazırladığı Müşteri Deneyimi Endüstrisi Raporu'na göre, marka yöneticilerinin yüzde 97'si iyi bir müşteri deneyiminin kurumun başarısında belirleyici faktör olduğunu düşünüyor. Yüzde 90'ı ise kurumlarının müşteri deneyimi temelinde rekabet ettiğini söylüyor. Ürün ve hizmet kalitesinin artırılmasında müşteri deneyimi araştırmalarının etkili olduğunu ifade edenlerin oranı ise yüzde 95'in üzerinde.

Rekabetin en yoğun olduğu hazır giyim sektörü de müşteri beklentilerinin hızla arttığı bir iş sahası. Sektördeki ciddi büyüme oranları, müşteri hizmetleri ve şikâyet departmanlarını daha da kritik bir noktaya taşıyor. Müşteriyi kazanma ve elde tutmaya yönelik çalışmalar için tasarlanan CRM sistemleri, "süper kahraman" etkisi yaratıyor. Bu sistemler aksayan noktaların tespit edilmesi, sık karşılaşılan şikâyetlerin analiz edilmesi, müşteri bilgilerinin güncel tutulması, alışkanlıkların ve taleplerin izlenmesi açısından zaman içinde bir veri deposuna dönüşüyor. Müşteriyi tanımayı, davranışlarını anlamlandırmayı ve alışkanlıklarını öngörmeyi sağlıyor.

Hazır giyim sektöründe son yıllarda yükselen "hızlı moda" trendine ayak uydurabilmek için dijital dönüşümün şart olduğunu belirten IFS Türkiye COO'su Mete Yücel, "Dijital dönüşüm, işletmelere rekabet avantajı sağlayan bir iş stratejisi. İşletme sahiplerinin ve üst düzey yöneticilerin etkin role sahip olduğu bir dönüşüm daha verimli ve başarılı oluyor. Günümüzde şirketlerin başarılı olmak ve rekabet avantajı elde etmek için inovatif teknolojileri, ilgili sektör uzmanlığıyla birlikte uygulaması gerekiyor. Bir işletmenin omurgası haline gelen ERP sistemleri de dijital dönüşüm aşamasında atılması gereken en önemli adım" diyor.

TRENDLER NE YÖNDE?

Dijitalleşmenin müşteri yönetimini büyük ölçüde dönüştürmeye başladığını görüyoruz, ancak bunun etkileri gelecekte daha belirgin olacak. Walker'ın Customers 2020 araştırmasının ortaya koyduğu üzere, 2020 yılında iletişim kanallarında dijital sistemler daha çok öne çıkacak. Örneğin, bugün CRM kanalları üzerinden müşterinin yüzde 18'i sosyal medya iletişimi kurarken, 2020'de bu oran yüzde 63'e yükselecek. Şu anda söz konusu kanallardan yüzde 7 ile düşük bir pay alan video konferans ise 2020'de yüzde 40'a ulaşacak. Yüzde 77 ile iletişim kanallarında ilk sırada yer alan e-posta yüzde 58'e, yüzde 76 olan telefon kanalı ise yüzde 43'e düşecek.

Günümüzde müşterilerin beklentileri hızla değişiyor ve sunulan hizmetlerin de sürekli yenilenmesi gerekiyor. Bilal Aşçı, "Müşterilerin sesinin şirketlerin içinde kaybolmaması için bu sesi dinlemek ve buna göre şirketi yönlendirmek en önemli konu olarak öne çıkıyor" diyor. Bunun yanında müşterilerin proaktif servis beklentilerine de çok daha hızlı cevap verebilmek için sistemler, iş ortakları ve şirketler arasındaki entegrasyonun da artması gerektiğini belirtiyor ve önümüzdeki yıllarda özellikle yapay zekâ ve otomasyonun müşteri hizmetleri konusunda şirketlere destek olacak en son teknolojiler olarak ön plana çıktığını söylüyor.

Bunların dışında müşteriyle doğrudan iletişim kanalları arasında web push, yani anlık bildirimler, son dönemde en çok dikkat çeken kanallardan biri. Ancak her kanalda olduğu gibi çok sık kullanılıp müşteriyi yormaktan kaçınmak gerekiyor. Müşterinin, kendisini ilgilendiren teklifler almaktan memnun olmasının yanında kanalların herhangi biri kendisini yorduğu zaman iletişim izinlerini düzenleme hakkı olduğunu bilecek kadar bilinçli olduğunu unutmamak gerekiyor.

KOTON MÜŞTERİ HİZMETLERİ VE E-TİCARET OPERASYONLARI MÜDÜRÜ GÖKHAN ÇAKMAK

"MÜŞTERİYİ DİNLİYORUZ"

STRATEJİ Ürünlerimizden servislerimize kadar bütüncül bir bakış açısıyla yaklaşıp uçtan uca bu pozitif müşteri deneyimini yaşatmak ve geliştirmek için çalışıyoruz. CRM bağlamında özellikle müşteri beklentilerine yönelik teklifleriyle servis taleplerine hızla adapte olarak sunuyoruz. Müşterilerimizin bildirimlerini özellikle kendilerinin aktarmayı seçtiği tüm kanallardan (omni-channel) alıp işliyor ve çözümlerimizi hızla paylaşıyoruz.

DENEYİM Her kanaldan ulaşılabilir olmak ve çok hızlı temas sağlamak, müşteri deneyimimizin gelişiminde kilometre taşı oldu. Müşterilerimiz, basit, kolay anlaşılır süreçlerle bütüncül çalışan, hızlı ve esnek çözüm üretebilen, proaktif ve teknolojiyi etkin kullanan hizmet beklentisinde. Biz de bunu sağlıyoruz. Müşteri hizmetlerine en çok temas etme neden ise ürünlerimiz, süreçlerimiz ve servislerimiz hakkında bilgi alma talebi oluyor.

Gökhan Çakmak

İnsan yönetiminde son yenilikler

Türkiye İnsan Yönetimi Derneği'nin düzenlediği İnsan Yönetimi Kongresi bu yıl bir kez daha iş dünyası profesyonellerini bir araya getirdi ve katılımcılara, insan yönetimi trendlerine "Bugün, Yarın, Gelecek" perspektifinden bakma fırsatı sundu.

BERNA ÖZTINAZ
PERYÖN Yönetim Kurulu Başkanı

Türkiye İnsan Yönetimi Derneği'nin (PERYÖN) düzenlediği 26'ncı İnsan Yönetimi Kongresi, 1-2 Kasım 2018 tarihleri arasında İstanbul Lütfi Kırdar Kongre Merkezi'nde gerçekleştirildi. 50'ye yakın oturumda 100 konuşmacının yer aldığı kongrede, iş dünyası profesyonellerinin yanı sıra sendikamız desteğiyle 18 üyemizden 34 kişi de hazır bulundu.

Kongrenin açılış konuşmasını yapan PERYÖN Yönetim Kurulu Başkanı Berna Öztınaz, "Bugün, Yarın, Gelecek" teması paralelinde, gelişen teknoloji ile Sanayi 4.0, İnsan 4.0, yapay zekâ, sürdürülebilirlik gibi başlıklara değindi ve geleceğe hazırlıklı olmak adına bugünden aksiyon almanın önemini vurguladı.

Kongrenin temelini de şu ana başlıklar oluşturdu:

- Gelecekte insan kaynakları ve yapay zekâ ilişkisi
- Çalışma hayatında teknoloji ile gelen değişim
- Geleceğin liderleri
- Sürdürülebilirlik

EMİNE SABANCI KAMIŞLI
İş kadını

MUSTAFA İÇİL, Strateji ve İnovasyon Danışmanı
SELEN KOCABAŞ, Mentoro Platformu Ortağı
MURAT KANSU, Microsoft Türkiye Genel Müdürü

- Sanayi 4.0,İnsan 4.0, Eğitim 4.0
- Yeni kuşaklar ve yeni insan kaynakları politikaları

Kongrede sunum yapan iş dünyası profesyonellerinin değindiği konulardan, sizler için derlediğimiz özetlere bakalım şimdi…

GENÇ İŞSİZLİĞİNİN GİDERİLMESİ

EMİNE SABANCI KAMIŞLI / İŞ KADINI

- Sosyal yardım projeleri sürdürülebilir olmalı. Geleceğin şirketi olmak adına yapılan sosyal yardımlar takip edilmeli.
- Türkiye'nin en büyük sosyal problemi üniversite mezunu gençlerin yüzde 34 civarında işsiz olması. İşsizliğin giderilmesi amacıyla network yapamayan, fırsat eşitliğinden yararlanamayan çocukları bulup onları kuruluşlarla onları tanıştırmaya yönelik projeler uygulanmalı. Gençlere fırsat verilmeli.

İK VE YAPAY ZEKÂ EKİP ARKADAŞI OLABİLECEK Mİ?

MUSTAFA İÇİL / STRATEJİ VE İNOVASYON DANIŞMANI
SELEN KOCABAŞ / MENTORO PLATFORMU ORTAĞI
MURAT KANSU / MICROSOFT TÜRKİYE GENEL MÜDÜRÜ

- Yapay zekânın gelişimi engelliler için de önem taşıyacak.
- Etkili bir performans ve geri bildirim amacıyla yapay zekâ kullanılabilecek.
- Şu an kullandığımız birçok programın merkezindeki teknik yapay zekâ içeriyor.
- Şirketler dijitalleşmesi önem taşıyor.
- Dijital dönüşümde 4 hal mevcut: Tam entegre, yarı entegre, kısıtlı entegre, manual entegre.
- İşe alımlarda yapay zekâ kullanılarak uygun adaylar bulunmalı.
- Yapay zekâ ile verimlilik artırılabilir (kullanılan saatler, ajandalar, artırılmış gerçeklik simülasyonları vb.)

DR. ARZU ÇERKEZOĞLU, DİSK Genel Başkanı

MURAT SAĞLAM / EKONOMİST

Ekonomide güvenli liman neresi?

- Faiz oranları açısından gelişmekte olan ülkeler arasında Türkiye geride yer alıyor.
- Türkiye, dünyadaki faizlerde Arjantin'den sonra en yüksek faiz veren ülke.
- Kriz öncesi ve sonrası enflasyon her zaman yükseliş gösteriyor.
- Tüketici ve üretici arasındaki denge sağlanmalı.
- İnsanlar artık dövizi elden çıkarılıp TL'ye yatırım yapıyor.
- 2019 belli riskleri barındırıyor, bu riskleri ülkece iyi yönetirsek kriz yönetmek zorunda kalmayız.

ERCAN ALTUĞ YILMAZ / GAMFED TÜRKİYE TEMSİLCİSİ

Oyuna geldik! Gamefication ve gelecek

- İnsanoğlu düşünmeden evvel oyun oynuyordu.
- "Oyunlaştırma" sanki oyun gibi yapma (annelerin çocuklara bir şey yaptırma tekniklerinden) anlamına geliyor.
- İşyerlerinde amaç oyun oynatmanın aksine oyun ile motivasyonu artırmak olmalı.
- Oyunlaştırma iş modeli olarak firmalara sunulmalı.
- Amaç bir eğitimcinin, bir şirket çalışanının, oyun kurgularını nasıl kendi süreçlerine yedirebileceklerini göstermek.

TULUHAN TEKELİOĞLU / GAZETECİ, BELGESEL YÖNETMENİ

Yapabilirsin!

- Kadınlar içlerindeki gücü keşfetmeli ve yapabileceklerine inanmalı, kendilerini her koşulda ortaya koymalı. Toplum normlarının üstüne çıkarak var oluşlarını sergilemeli.
- Belgeseller, kadınların bir şeyleri yapmak için istemelerinin yeterli olduğunu gösteriyor. Kadınlarımız köyde de, şehirde de aynı; özgürlük ve sanat peşinde.

PROF. DR. İPEK ALTINBAŞAK FARİNA, BAU İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Dekanı
VEDAT UYGUN, Doğuş Otomotiv İcra Kurulu Yönetim Üyesi
KAAN ÖZKORKMAZ, Endüstri Mühendisi

> "Y ve Z kuşağının yüzde 74'ü freelance (serbest) çalışmayı tercih ediyor, yüzde 53'ü ofiste çalışmak istemiyor, çoğu genç girişimci olma yolunda."

GELECEĞİN SENDİKALARI

DR. ARZU ÇERKEZOĞLU / DİSK GENEL BAŞKANI

➢ Emek gücünün kullanım çeşitliliğini artırmak ve emek piyasasında bunu kullanmak önemli.

➢ 30 yıl önceki Türkiye ile şimdiki Türkiye arasında işçi sınıfını olumlu etkileyen gelişmeler söz konusu.

➢ Hizmetler sektörünün gelişmesi, kadın çalışan sayısını artırdı.

➢ Sendikaların geleceği bir ülkede demokrasinin geleceğidir.

➢ Her türlü ayrıma karşı mücadele etmeye ve örgütlenmeye devam edilmeli.

EĞİTİM 4.0

ABBAS GÜÇLÜ / EĞİTİMCİ
PROF. DR. SİNAN ALÇIN / ÖĞRETİM ÜYESİ
NİYAZİ BEKİROĞLU / SANALUZMAN KURUCUSU

➢ Günümüzde öğrencilerin imkânları artarken muhakeme yetenekleri azalıyor.

➢ Bu sene 850 bin öğrenci hak ettiği halde tercih yapmayıp, 250 bin boş kontenjan olmasına rağmen yerleştirilmeyi reddetti.

➢ Çocuklar artık bu eğitim sistemi ile devam etmek istemiyorlar.

➢ Y ve Z kuşağının yüzde 74'ü freelance (serbest) çalışmayı tercih ediyor, yüzde 53'ü ofiste çalışmak istemiyor, çoğu genç girişimci olma yolunda.

➢ Yeni kuşağı eski kuşaklar yönetmeye çabalıyor, ama sistemler aynı değil.

➢ Yakın gelecekte eğitim modüler sistem olacak, öğrenciler farklı üniversitelerden farklı dersler seçecek ve iş görüşmelerinde artık "hangi okuldan mezun oldun?" sorusu yerine "hangi dersleri aldın?" sorusu sorulacak.

YENİ KUŞAKLAR VE YENİ İK POLİTİKALARI

BEKİR AĞIRDIR / KONDA ARAŞTIRMA VE DANIŞMANLIK GENEL MÜDÜRÜ VE YÖNETİM KURULU ÜYESİ
EVRİM KURAN / TÜRKİYE'NİN İLK VE ALANINDA ÖNCÜ KUŞAK ARAŞTIRMACISI

➢ Eski kuşağın, yeni kuşağı farkında olarak yeni hayat ritmini uygun karşılaması önemli.

➢ Yeni kuşak kapalı alanlarda, belirli saatler içinde iş yapmak istemiyor.

➢ Karşımızda, işini verimli bir şekilde yapıp, kendine vakit ayırmayı seven bir kuşak var. İşini severek yapmak ve yaşamı olabildiğince kavramak istiyorlar. Kısıtlamalara ve eski sistemlere karşılar.

➢ Asıl amaçları, işlerini yeni yöntemlerle halledip, verimliliğini tekdüze işlerde değil, yaratıcılık gerektiren işlerde artırmak.

"TERSİNE MENTORLUK" PROGRAMI

PROF. DR. İPEK ALTINBAŞAK FARİNA / BAU İKTİSADİ, İDARİ VE SOSYAL BİLİMLER FAKÜLTESİ DEKANI
VEDAT UYGUN / DOĞUŞ OTOMOTİV İCRA KURULU YÖNETİM ÜYESİ
KAAN ÖZKORKMAZ / ENDÜSTRİ MÜHENDİSİ

➢ Bahçeşehir Üniversitesi'nin "Tersine Mentorluk" programıyla gençlere, üniversite de okurken mesleklerine ilişkin ön çalışma fırsatı tanınıyor. Mentor ve Menti yer değiştiriyor ve yeni kuşak fikir üretiminin başına geçiyor. Mentor'un, Menti'den (yeni kuşaktan) yararlandığı bir sistem.

➢ Sistemin amacı, yeni kuşağın içindeki potansiyeli ortaya çıkarma, ona güven aşılama. Büyüklük taslamaktansa gençlere anlayışla yaklaşarak, geleceğimizin şekillenmesi için onlara destek vermek daha önemli. Bu sebeple Mentor ile Menti arasında iyi bir ilişkili olmalı.

AHMET USTA
Teknoloji yazarı ve konuşmacı

İNSAN 4.0: BUGÜNDE, YARINDA VE GELECEKTE KENDİNE BAKMAK

ELİF ÇAKIRLI / KENDİNE BAKMA AKADEMİSİ KURUCU ORTAĞI
CEM MUMCU / PSİKİYATRİST, YAZAR

➢ İstediklerine odaklanmak çok önemli. Ne istediğimizi, nasıl devam etmemiz gerektiğini bulmalıyız. Hayatın yaşanabilecek yönlerine odaklanmalı ve kendimizi tamamlamalıyız. Sevdiğimiz şeyleri yapıp, yüklerimizden kurtulmalıyız.

➢ Amaç bulmak önemli, toplumsal çemberden ayrılıp risk almalıyız.

➢ Mutluluğumuzun sorumluluğu bizde, bunu bilerek ilerlemeliyiz.

ÇALIŞMA HAYATININ GELECEĞİ: BİZİ NEYİN BEKLEDİĞİNİN FARKINDA MIYIZ?

NUMAN ÖZCAN / ILO BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ULUSLARARASI ÇALIŞMA ÖRGÜTÜ TÜRKİYE DİREKTÖRÜ

➢ Değişmekte olan çalışma hayatının işgücü üzerinde önemli etkileri bulunuyor. Değişimin ana güçleri; demografi, küreselleşme, iklim değişikliği ve teknoloji.

➢ Teknolojinin etkisiyle değişen işgücü yapısı, bazı eski işleri yok ederek yeni iş alanları yaratıyor. Buna adapte olmak hayli önemli.

GELENEKSEL İŞ DÜNYASININ DEVRİMSEL BLOKCHAIN İLE YÜZLEŞMESİ

AHMET USTA / TEKNOLOJİ YAZARI VE KONUŞMACI

➢ BLOKCHAIN' i veri kayıt sistemi olarak düşünebiliriz.

➢ Kaydedilen verilerin taraflar arasında anlaşarak kaydının sağlanması

➢ Taraflar sistemi bir kere kurduktan sonra bunu yönetmek adına merkezi bir otoriter yok.

➢ Güvene dayalı bir sistem, otorite ortadan kalkıyor, maliyeti ucuz

➢ Veri kaydının kullanılabilirliği olan her yerde Blockchain'e başvurulabilir.

➢ Kamu kayıtları, kimlik kayıtları, tapu kayıtları, bankalardaki müşteri kayıtları, sağlık kayıtları bundan yararlanabilir.

➢ Bu kayıtlar uluslararası arenada bir havuz oluşturduğu takdirde insanlara kolaylık sağlayacak.

Bilgi için: İrem Yılmaz, irem.yilmaz@tekstilisveren.org.tr, Tel: (0212) 344 07 77

Benim adım Kırmızı

İlk insanlar demiri işlemeyi akıl etti edeli hayatımızda... Nefertiti'nin rujunda, Vatikan'ın koridorlarında, Bolşeviklerin bayrağında, Versailles'ın kadifelerinde. Zıtları birleştiren kırmızı belki de hâlâ en güçlü renk.

Myanmar'daki görkemli Budist tapınağı Hsinbyume Pagoda'da küçük rahip adayları.

Roma Collesium'da lejyoner askerler ve Sezar, günlük mesailerini yapıyor.

Hızlandırılmış tarih
İLK İNSANLARIN RENGİ

Mısır Kraliçesi Nefertiti'nin rujunun hammaddesi aşıboyası.

Bu okuduğunuz, çoktan yazılıp nokta konulmuş bir metnin yeniden yazılan girişidir. Sebebi, 12 Eylül'de New York Times'a düşen bir keşfin haberi. Şöyle diyor: "Güney Afrika'daki bir mağarada insan eliyle çizilmiş en eski desen bulundu." Blombos Mağarası'ndaki söz konusu desen, bir taşın üzerine çizili dokuz kırmızı çizgiden ibaret ve 73 bin yaşında olduğu sanılıyor. Yani Avrupa'daki en eski örneğine 30 bin yıl fark atmış ve tarihi değiştirmiş durumda! Fakat İspanya'da, El Castillo Mağarası'nın duvarına çizili 40 bin yıllık kırmızı noktalar ile yine de ortak bir yanı var: Aşıboyası.

Hematit ile beraber tarih öncesi çağların en popüler kırmızısı olan aşıboyası, demir oksidin bir formuydu. Antikçağda da Mısırlı kadınlar onu suyla karıştırıp allık ve ruj yapmıştı.

Vatikan'daki Aziz Petrus Bazilikası'nda kırmızılar içinde bir kardinal.

İnsanoğlu tarih boyunca kırmızı rengi elde etmek için pek çok kaynak kullandı; bu uğurda zehirlenmeyi bile göze aldı. Antikçağın parlak kırmızısı zincifre (kırmızı cıva) mesela; olağanüstü zehirliydi. Zincifre madenlerinde çalışmak, birinin ölüm fermanınızı imzalamasından farksızdı. Romalılar çok mu umursadı? Tabii ki hayır; madenlere köleleri ve mahkûmları gönderdiler.

Antik Yunan ve Roma'da kırmızı, savaşın rengiydi. Troya Savaşı'ndan dönen Miken Kralı Agamemnon'u karısının kırmızı bir yolda karşıladığını anlatıyor efsaneler. Roma'da kırmızı Savaş Tanrısı Mars'ın rengiydi. Romalı askerler kırmızı tunikler giyer, gladyatörler kırmızıya bürünür, generaller al pelerinler kuşanır, zaferlerini vücutlarını kırmızıya boyayarak kutlarlardı. Romalı gelinler ise başlarına kırmızı eşarp örterdi. (Anadolu düğünlerindeki gibi!) Ortaçağa geldiğimizde, Hıristiyanlığın da desteğiyle kırmızının itibarı artmıştı. Kurşundan vermilyona kırmızı boyanın türlü versiyonu çıkmış, hayran kitlesi genişlemişti. Kırmızı ayakkabılarıyla cesur bir stil sergileyen Frank Kralı Şarlman mesela… Sarayını bile kırmızıya boyatmıştı.

Hz. İsa'nın kanını simgelediği için kırmızı Hıristiyanlıkta ayrıcalıklı bir yer edindi kendisine, ama aynı din onu şeytan, günah ve ahlaksızlıkla da yan yana koyabiliyordu. Kırmızı, papadan sonraki en üst makam olan kardinallerin pelerinlerini süslerken, Eski Ahit, "al renkli günah"lardan, Yeni Ahit ise "mor ve kırmızı elbiseli Babil'in fahişesi"nden söz ediyordu.

Kırmızının itibarını sarsacak esas hamleler ise 15'inci ve 17'nci yüzyıllarda geldi. Katolik Kilisesi'ne karşı çıkan Reform hareketi kırmızıyı lüks ve aşırılıkla bağdaştırdı. İngiliz fizikçi-matematikçi Isaac Newton'ın 1660'larda prizmayla yaptığı ışık deneyleri de kırmızının "ilahi" pozisyonuna darbeyi indirdi. Aristo'nun Tanrı'ya dayandırdığı 2 bin yıllık renk teorisi yıkılırken, kırmızı da tanrılar katından yeryüzüne iniyordu.

Zaten ona hayat öpücüğü veren de Fransız Devrimi'nin kırmızı şapkalı, kırmızı bayraklı sıradan insanları oldu. Önce işçi sınıfının, devamında sosyalizmin rengine dönüştü kırmızı. 20'nci yüzyıla geldiğimizde Bolşeviklerin bayrak rengini düşünmelerine gerek kalmamıştı. Ya bugün? Yüzde 74 gibi bir oranla -komünist ya da kapitalist- ülke bayraklarındaki hâkimiyetini sürdürüyor.

Kızıl Ekim Devrimi'nin fikir babaları ve uygulayıcıları Marx, Engels, Lenin ve Stalin bir posterde.

Antarktika'daki Scotia Denizi'nde bir buzdağı. Gerçekten de mavi mi? Hayır. Buzun ışığı emmesi ve yansıtması sonucu, onu maviymiş gibi görüyoruz.

Avrupa'yı kan kırmızıya boyadı
TARİHİ DEĞİŞTİREN BÖCEK

1500'lerde Aztek pazarlarında dolaşan ilk İspanyol istilacılar, buralarda gördükleri canlı renkler, ama en çok da vişneçürüğüne çalan kırmızı karşısında şaşkına dönmüş olmalı. O günlerde böyle bir kırmızı elde etmek kolay değildi. Avrupalılar kırmızı boyayı çoğunlukla Osmanlı'dan temin ediyor, fakat formülünde kökboya, inek gübresi, zeytinyağı ve öküz kanı da olan "Türk kırmızısı"nın üretimi aylar alıyordu.

Kırmızının en çok aranan tonları ya çok pahalı, ya zehirli ya da solmaya meyilliydi (ki sonuncusu günümüzde bile sorun). Bu yüzden, Azteklerin başkenti Tenochtitlán'da (Mexico City) gördükleri rengin İspanyolların kafasındaki ampulleri yakması çok sürmedi. Bu boya, onları 300 yıl boyunca kırmızı rengin süper gücü yapacaktı.

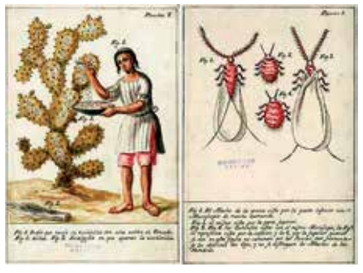

Meksikalı rahip ve bilimadamı Alzate y Ramírez'in çizimi, koşnilin toplanma aşamasını gösteriyor.

Aztekler kırmızı boyayı, kaynanadili kaktüsünde yaşayan beyaz bir asalak türü olan koşnil, yani kırmız böceğinden elde ediyordu. Meksika'dan gemilere yüklenip 1523'te Avrupa sınırlarından giren koşnil, gümüşten sonra Yeni Dünya'dan ithal edilen en kârlı ürüne dönüştü; yani altını bile geçti! Avrupa'da uzun süre boyunca bir bitki mi, yoksa hayvan mı olduğu bile bilinmeyen koşnilin yüzlerce yıllık hükümranlığı boyunca, gösterişli Avrupa ipekleri, kadifeleri, duvar halıları onunla boyandı. XIV. Louis, Versailles Sarayı'nın sandalye ve kraliyet yatak örtülerinin koşnille boyanmasını emretti.

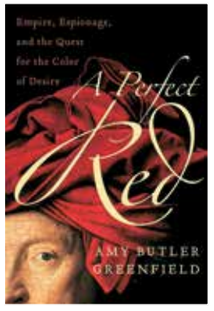

Koşnilin ajanlık faaliyetlerini de içeren tarihini Amy Butler Greenfield, Mükemmel Bir Kırmızı (2005) kitabında anlatıyor.

XIV. Louis, Versailles Sarayı'nın kadifelerini koşnille boyatmıştı.

Velázquez'den Rubens ve Rembrandt'a dek önemli ressamlar bu yeni (ve nispeten ucuz) rengi coşkuyla karşıladı. 19'uncu yüzyılın sentetik boyaları onu tahtından ettiğinde bile Paul Gauguin, Vincent van Gogh gibi empresyonistler onu hiç bırakmadı. Ama koşnil de diğerleri gibi günışığında er geç solacaktı. 1900'lerin başında ise bugün hâlâ kullanılan zehirli parlak kırmızı kadmiyum Henri Matisse ve Salvador Dali gibi ustalar ile sanatta yeni bir sayfa açtı.

ABD'nin en çok ziyaret edilen yerlenrinden Antilop Kanyonu şeklini erozyona, rengini ise yapısındaki demir okside borçlu.

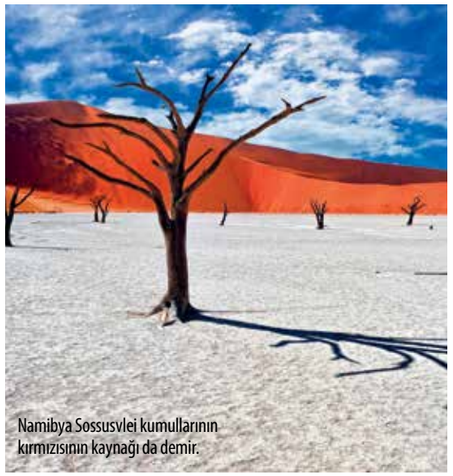

Namibya Sossusvlei kumullarının kırmızısının kaynağı da demir.

Demirin ve yosunların oyunu
KIRMIZI DÜNYA

Bir volkanın öfkesinin derecesi, püskürttüğü lavların renginden anlaşılabilir. Lav en sıcak halindeyken sarıdır (1000-1200 derece), rengi turuncuya döndüğünde biraz daha soğumuş olur (800-1000 derece arası), en soğuk halinde ise kırmızıdır (600-800 derece arası).

Peki, 600 derecelik bir şey kırmızıya dönüyorsa, o halde dünyanın en soğuk yerlerinden birinde, bir şelale nasıl kan kırmızı akabiliyor? Antarktika'nın donmuş McMurdo Vadisi'ndeki Kan Şelaleleri, 1911 yılında keşfedildiğinden beri gizemini koruyordu. Ta ki geçen yıl Alaska Fairbanks Üniversitesi araştırmacıları gerçeği bulana dek. Araştırmalara göre, Taylor Buzulu'nun derinlerindeki kanal ve çatlaklardan yüzeye çıkan tuzlu su, içindeki demir sebebiyle oksijenle temas ettiği anda okside olup kırmızılaşıyordu. Tıpkı, damarlarımızdaki koyu kırmızı kanın havayla buluştuğu anda parlak kırmızıya dönüşmesi gibi! Garip biçimde, kimyasal süreç aynı (kanımızdaki hemoglobin de demir içeriyor).

Dünyanın en büyük bataklığı Panjin'in kırmızı yosunları.

Endülüs'teki Sierra Morena Dağları'ndan doğan Tinto Nehri'nin kırmızısı, asidik suda çözünen demirden kaynaklanıyor.

Doğada bolca bulunan demir, sadece Antilop Kanyonu, ya da Tinto Nehri gibi kırmızı doğal oluşumlardan değil, Mars'ın kızıllığından bile sorumlu. Onun yokluğunda ise devreye yosunlar giriyor. Evet, yosunlar... Kırmızı gelgit örneğin. Balıkları öldürüp kabukluları zehirleyebilen, hatta civarındaki havayı solumayı bile güçleştirebilen bir su yosunu hadisesi. Bir fitoplankton türü ani bir hızla artınca suyun yüzeyi kırmızı/kızıllaşıyor (en tipik örneği Florida Gulf Coast'ta). Bir diğer yosun şovu Çin'de, dünyanın en büyük bataklığı Panjin'de gerçekleşiyor. Sonbaharda yaprak gibi kızaran sueda türü yosun koca bataklığı sarıyor. Bolivya'daki kırmızı tuz gölü de rengini yosunlarından alıyor.

Günbatımı ve gündoğumu ise ayrı mesele. Kırmızı, sarı ve turuncunun bu muhteşem şovunu, kendilerinin tembelliğine borçluyuz. Şöyle ki; Güneş'ten Dünya'ya ulaşan renklerin dalga boyları onların hızını da belirliyor. Dalga boyu kısa olan mavi mesela; çok hızlı. Bu yüzden çoğu zaman gökyüzünü domine ediyor. Güneş'in gökyüzünde çok alçak bir konumda olduğu gündoğumu ve günbatımı sırasında ise ışınları atmosferin büyük kısmını geçmiş oluyor. Bu sayede, mavi hızla farklı yönlere hareket edip göğe yayılırken, diğer renkleri kısa bir süreliğine görebiliyoruz. İşte bütün olay bu.

Canlılar dünyasını anmadan bitiremeyiz bu faslı; kırmızı karides, yengeç ve yosun yiye yiye renk değiştirip pembeleşen flamingoların hatrı kalabilir. Ya bitkiler? Karoten ve antosiyanin sağolsun; kırmızının krallığı biraz daha geniş burada. İnsanlarda ise krallık sınırları hayli dar; 7 milyar insanın sadece yüzde 1-2'si kızıl. Pheomelanin pigmentinin bahşettiği kızıl saçlar yoğunlukla İskoçya ve İrlanda'da.

SEYAHAT

Tibet Yaylası'nın kırmızı manastır şehri Larung Gar.

Savanlardan metropollere KIRMIZI KÜLTÜR

Selarón Merdivenleri, Rio de Janeiro.

San Francisco'nun kırmızı Golden Gate'i.

Boğa güreşleri, boğaların kırmızı renge tahammül edemediği hikâyesi üzerinden yürür. Oysa boğalar kırmızı renge kördür, yani onu göremez! Onların canını sıkan, karşılarındaki süslü püslü adamın elindeki kumaş parçasıyla yaptığı sinir bozucu hareketlerdir.

Bu mantığın aksine, Afrika yerlileri Masailer kırmızının onları vahşi hayvanlardan uzak tutacağına inanırlar. Namibya'daki Himba kabilesinin Kırmızı Kadınlar'ının derdi ise başkadır; onlar hematit taşını / aşıboyasını dövüp tereyağıyla karıştırır, sonra da dumanda ısıtıp ciltlerine ve saçlarına sürerler. Bu karışım ciltlerini koruduğu gibi onları epilasyon derdinden de kurtarır (!)

Orhan Pamuk'un Benim Adım Kırmızı'sı (1998).

Tuhaftır; Afrikalı kadınların binbir zahmetle elde ettiği kırmızı, dünyanın daha kuzeyinde kadınları mimlemek için kullanılabilir. Amsterdam, ya da Bangkok'un Red Light District'lerini (Kırmızı Fener Bölgesi) düşünün. Neden kırmızılar? Hikâyeyi en eskiye götüren yer, Amsterdam. Buna göre, 1300'lü yıllarda fahişeler ellerinde kırmızı fenerler taşıyarak limana ve barlara gelir, denizcilerle tanışırmış. Günahın rengi, Paris'in 1889 yılında açılan şöhretli kabaresine de adını vermiş: Moulin Rouge, yani Kırmızı Değirmen.

1928 yapımı sessiz film Moulin Rouge.

En başta da söylemiştik; kırmızı bir yandan günahla kardeş, bir yandan da kutsal. Hıristiyanlık gibi Budizm de ondan uzak duramıyor. Tibet Yaylası'nın doğu ucunda, 3962 metre yükseklikteki manastır şehri Larung Gar gibi. Dünyanın en büyük Budist enstitüsünü ağırlayan şehrin yamaçları kıpkırmızı evlerle bezeli.

Başka? Örnekten bol ne var: Delhi'nin Kırmızı Kale'si, Rio de Janeiro'nun Selarón Merdivenleri, San Francisco'nun Golden Gate'i... Başlığı ödünç aldığımız Orhan Pamuk'un Benim Adım Kırmızı'da yazdığı gibi, kırmızı kör olsanız bile hafızanızı terk etmeyen tek renk belki de.

Paris'teki Moulin Rouge'da hâlâ kankan şovları yapılıyor.

Dünyayı giydiren Türk "LADY" ZEYNEP KARTAL

Kraliçe II. Elizabeth tarafından "Lady"lik unvanı verilen ilk Türk kadın olan tasarımcı Zeynep Kartal, Lady Gaga, Kylie Minogue, Cheryl Cole, Michelle Keegan, Anne Marie gibi birçok ünlü ismi giydiriyor. BBC'nin resmi kırmızı halı tasarımcısı da olan Zeynep Kartal, "Türkiye'yi her alanda tanıtmayı kendime misyon edindim" diyor.

Kraliçe II. Elizabeth tarafından "Lady"lik unvanı verilen ilk Türk kadın olan tasarımcı Zeynep Kartal, Lady Gaga, Kylie Minogue, Cheryl Cole, Michelle Keegan, Anne Marie gibi birçok ünlü ismi giydiriyor. BBC'nin resmi kırmızı halı tasarımcısı da olan Zeynep Kartal, "Türkiye'yi her alanda tanıtmayı kendime misyon edindim" diyor.

Eşinin işi sebebiyle gittiği İngiltere'de istediği gibi bir iş bulamayınca kendi işini kuran Zeynep Kartal'ın hikâyesi gerçekten ilham verici. Hazırladığı ilk koleksiyondan bir parçayı ünlü futbolcu Wayne Rooney'nin eşi Coleen Rooney giyip bir davete katılınca gözler bir anda üzerine çevrilmiş. İngiliz Vogue'un Fashion Night Out etkinliğinde düzenlediği defileyle büyük bir çıkış yapıyor ve 6 yıl gibi kısa bir sürede yıldızların da tercih ettiği bir marka haline geliyor.

Yaşadığı Manchester şehrinde showroom açan, Londra Moda Haftası'nda her sezon defile yapan Kartal, BBC merkezini Londra'dan Manchester'e taşıyınca, İngiliz devlet kanalının resmi Kırmızı Halı Tasarımcısı da olmuş.

Bugün Amanda Holden, Anna Passey, Bebe Rexha, Billie Faires, Charley Webb, Christine Martin, Emma Atkins, Emma Miller, Ferne McCann, Jacqueline Boatswain,

Kym Marsh, Lisa Riley, Nadine Mulkerrin, Pixie Lott, Rebecca Adlington, Rita Ora, Rochelle Humes, Tess Daly, Whitney Port ve Viktoria Ekanoye gibi ünlü kadınları giydiren Zeynep Kartal'a, Cambridge Düşesi Kate Middleton da dört elbise sipariş etmiş.

Koleksiyonlarında ağırlıkla dantel ve ipek şifon kullanan, zarif ve feminen çizgileri ile dikkat çeken Kartal, "Giysilerimi taşıyan kadınların kendilerini rahat hissetmeleri benim için en önemlisi" diyor.

14 yıldır İngiltere'de yaşayan Zeynep Kartal ile başarı hikâyesini ve markalaşma serüvenini konuştuk.

Moda serüveniniz nasıl başladı?

Yaklaşık 30 yılı aşkın süredir moda sektörünün içindeyim. Bursa'da global bir markada başlayan kariyerimi yine aynı firmanın üst düzey yöneticisi olarak sürdürdüm. Eşimin işleri dolayısıyla İngiltere'ye ikizlerimizle beraber taşındık. Burada bambaşka bir hayat kurduk kendimize. Taşındığımız ilk yıl İngiltere'deki moda sektörünü daha yakından tanımak ve İngilizcemi geliştirmek amacıyla moda eğitimimi tekrarladım.

Kendi markanızı kurmaya nasıl karar verdiniz?

Aslında sektöre başladığım yıllarda hep kendi markamı kurmayı hayal ettim. Fakat global bir şirkette çalışmaya başladıktan sonra açıkçası zamanın nasıl geçtiğini anlamadım. Eşimin beni cesaretlendirmesiyle kendi markamı hayata geçirdim. İngiltere'ye taşınmak markamı kurmak adına benim için bir köprü oldu. 2013 yılında ilk koleksiyon defilemi Manchester'da sundum. Daha sonra British Vogue'dan Fashion Night Out etkinliğinde defile yapmam için teklif geldi. Teklifi kabul ettim ve organizasyon kapsamında bir defile gerçekleştirdim. Defile sonrasında inanılmaz güzel geri dönüşler aldım. Kariyerimin dönüm noktası bu etkinlik olsa gerek.

Bugün Manchester Fashion Festival'de "İngiltere'nin En İyi Moda Tasarımcısı" ödülünün yanı sıra Manchester şehrinin "Moda Elçisi" unvanını almış bir tasarımcısınız. Kraliçe II. Elizabeth tarafından da "Yüksek Onur Unvanı" ile onurlandırıldınız. Böylece ilk kez bir Türk kadını "Lady"lik unvanının sahibi oldu. Tüm bunlar size nasıl hissettiriyor?

Modaya olan tutkumun markamı çok farklı bir yere taşımamı sağladığına inanıyorum. Sevdiğiniz işi yapmak ve o iş için emek harcamak gerçekten çok önemli. Lady'lik unvanına layık görülmekten de büyük bir kıvanç duyuyorum. Her zaman hem ülkem hem de İngiltere arasında yaptığım iş ile köprü kurmayı amaçladım. Her defilemin öncesine mutlaka bir sergi koyarak ülkemi her alanda tanıtmaya çalışıyorum. Bu konuyu kendime misyon edindim.

Lady Gaga'yı giydirme hikâyenizi bizimle paylaşır mısınız?

Lady Gaga severek çalıştığım isimlerden biri… Markamı hayat geçirdiğim ilk yıllarda Lady Gaga'nın stil danışmanı bana ulaştı. Ardından birkaç kez kendisiyle bir araya geldim. Hem gündelik hayatında hem de davetlerde kendisine bazı parçalar hazırlıyorum.

Kylie Minogue

"Bir kişinin karakterinin onun tarz ölçüsünü betimlediğine inanırım. Karakteriniz sizin stil kartvizitinizdir."

Kylie Minogue da "Music's Too Sad Without You" klibinde tamamen sizin tasarımlarınızı giydi. Devamı gelecek mi?
Evet, benim için keyifli bir süreç oldu. Tabii ki İngiltere'de bu şekildeki çalışmaları farklı isimlerle de gerçekleştiriyorum. Sesi ve sahne performanslarıyla ön plana çıkan ünlü İngiliz şarkıcı Anne Marie, "Rewrite The Stars" adlı son şarkısının klip çekimlerinde "Çelenk" adlı koleksiyonuma ait tasarımlardan tercih etti.

Bu yılki Londra Moda Haftası'nda 2019 İlkbahar/Yaz Koleksiyonu'nuzu özel bir defileyle tanıttınız. Hazırladığınız koleksiyonu kısaca anlatabilir misiniz?
III. Selim'in İngiliz Amiral Nelson'a hediye ettiği, 1951 yılında kaybolan ama replikası yapılan elmas bezeli çelenkten esinlenerek bir koleksiyon hazırladım. Kraliyet kendi mülkleri olan The Goldsmiths' Hall'u bana açtı. Elmas bezeli çelenk ve İngiliz hükümetinin armağanı olan cami şeklindeki altın saat ilk kez bu defile kapsamında dünyaya tanıtıldı. Ayrıca III. Selim ile Amiral Nelson arasındaki yazışmaların yer aldığı bir sergi de gerçekleştirdik. Yüzyıllara tanıklık etmiş olan çelengin üzerindeki akıcı motifleri tasarımlarıma yansıtmaya çalıştım. Uçuşan şifonlar, ipek krepler, romantik danteller ve çarpıcı organzelerle ağırlıklı olarak koleksiyonumu çıkardım. Maxi-midi elbiseler, pantolon-ceket takımları, çelenk işlemeli payet taşlarla tarihin şaşaalı izlerine bir gönderme yaptım.

Bunca başarı kazanmış biri olarak, Türkiye'deki genç tasarımcılara neler tavsiye edersiniz?
Önce ne istediklerine karar vermeliler. Gerçekten bu işi yapmak istiyorlar mı, ondan emin olmalılar. Sektöre tutku duymalı ve işinizi

bu hisle bütünleştirerek sevgiyle yapmalısınız. Sevgi ve tutku yoksa yaratıcılık da olmaz, yeni şeyler üretemezsiniz. Yetenek de tabii ki çok önemli. Yetenekliyseniz bu yeteneğinizi eğitimle pekiştirdiğinizde çok daha başarılı olabilirsiniz. Bu işin eğitimini alıp mutfağında pişsinler. Tecrübe kazandıkça da kendinizi daha iyi keşfediyor, yapabileceklerinizi daha iyi görüyorsunuz. Deneyim kazanmak, bu işin A'dan Z'ye her aşamasını görmek çok önemli. Bunların hepsi ayrılmaz bir bütün. Hayallerinin peşinden koşmayı asla bırakmasınlar ve hiçbir zaman yılmasınlar.

KUMAŞ VE DOKU TERCİHİ

Siz stil sahibi olmayı nasıl tanımlıyorsunuz?
Bir kişinin karakterinin onun tarz ölçüsünü betimlediğine inanırım. Karakteriniz sizin stil kartvizitinizdir. Ben kendi kıyafet seçimimde yalın olmaktan hoşlanıyorum.

Tasarımlarınızı oluştururken nelerden ilham alıyorsunuz?
Yeni rotaları, nostaljik satırları ve yeni mekânları keşfetmek koleksiyon hazırlama sürecimde bana ilham verir. Birbirinden farklı duraklardan, tarihi yapılardan veya objelerden esinlenerek ortaya çıkardığım pek çok tasarım bulunuyor.

Size göre bir tasarımı iyi kılan nedir?
Aslında pek çok detay var. Herhalde ilki giyilen tasarımı üzerinizde nasıl taşıyacağınızı bilmek, diye düşünüyorum. Tasarımımın içinde insanların kendilerini rahat hissetmeleri benim için en önemlisi.

Tasarımlarınızda hangi kumaş ve dokuları, hangi renkleri kullanmayı tercih ediyorsunuz?
Dantel kumaşlarla oynamayı çok seviyorum çünkü nostaljik çağrışımlar bana ilham veriyor. İpek şifonlar da vazgeçilmezlerimden. Siyah ve beyaz tonlarını her koleksiyonumda kullanmaya özen gösteririm. Her rengi kullanmayı severim ama bu iki rengin bende ayrı bir yeri var. Tabii ki bir koleksiyonu oluştururken belirli bir renk skalası üzerinden giderim.

Türk kumaşı kullanıyor musunuz?
Kumaşlarımı genellikle İtalya ve Türkiye'den temin ediyorum; Türk kumaşlarını kullanmaya tabii ki özen gösteririm.

Tekstil sektörü açısından Türkiye'yi nasıl değerlendiriyorsunuz?
Türkiye, geçtiğimiz 10 yıla kadar yurtdışında fasoncu bir ülke olarak biliniyordu. Şimdi ise uluslararası sektörün en iyi oyuncularından biri haline geldik. Özellikle pek çok Türk meslektaşım dünyada giydirdiği isimler ve yaptığı tasarımlarla adından söz ettiriyor.

"Little Ladies" adlı markanızla kız çocukları için koleksiyonlar hazırlıyorsunuz. Erkekler için de kıyafet tasarlamayı düşünür müsünüz?
Neden olmasın!

Son olarak, tasarımlarınızı almak isteyenler nerelerden ulaşabilir?
ZZ Fashion Nişantaşı Showroom'dan ve *zeynepkartal@co.uk*'den ulaşabilirler.

Tekstil fabrikasının hayat üflediği gösteri: DO KU MAN

Biri mimar, diğeri mühendis iki koreografın bir tekstil fabrikasını metin gibi görüp deşifre etmesiyle oluşan projesi DO KU MAN, 22'nci İstanbul Tiyatro Festivali kapsamında prömiyerini gerçekleştirdi. Bedenin mekâna, mekânın ise sese dönüştüğü gösteriyi yerinde izledik.

Taldans, 2003 yılında mühendis Mustafa Kaplan ve mimar Filiz Sızanlı tarafından İstanbul'da kuruldu. Bugüne kadar birçok uluslararası festivallerde eserlerini sergileyen Taldans'ın ilk olarak 2009 yılında Linz'deki bir tekstil fabrikasının mekâniğini hareket, ses ve ritim ekseninde ele almasıyla doğan projesi DO KU MAN, bu kez çoğalan yeni kadrosu ve taze yorumuyla izleyenlerin karşısına çıktı. "Beden mekâna, mekân sese dönüşebilir mi? Fonksiyonel olan şey her zaman kullanışlı mıdır?" gibi sorulara yanıt arayan projenin konsept ve koreografisi de ikiliye ait. Mekânda sesi gezdirme, ses blokları kurma ve modüler yapılar oluşturma görevi ise 9 kişilik oyuncu-dansçı ekipte.

Ama şimdi biz yine 2009'a geri dönelim; DO KU MAN'ın serüveninin başladığı Linz'e gidelim. Çünkü hikâye orada; 2009 Avrupa Kültür Başkenti Gösteri Sanatları Projeleri Sanatsal Yönetmeni Airan Berg'in, Taldans'ın sanatsal direktörleri Kaplan ve Sızanlı'yı bir performans sergilemeye davet etmesiyle başlıyor. Kendilerine gösterilen iki mekândan iplik fabrikasını seçmeleriyle DO KU MAN'ın "dokuması" ortaya çıkıyor.

İstanbul ile Linz şehirlerinde 6 aya yayılan farklı süreçlerde çalışılarak ortaya çıkarılıyor DO KU MAN.

Oyun çalışılmaya başlandıktan 1 yıl sonra Antwerp deSingel'de sergileniyor. İlerleyen dönemlerde üzerinde bir yıl daha çalışılarak farklı bir yapıya taşınıyor gösteri.

"Fabrika mekânını kullanarak mekâna özgü bir iş çıkartmak da mümkündü ama biz işi sahnede yapıp başka bir yere taşıyalım istedik" diyen Kaplan, iplik fabrikasını metin gibi görüp onu deşifre etmeye çalıştıklarını anlatıyor.

Fabrika sistemini oluşturan modüler yapılar üzerinden modülasyon ve akümülasyon kavramları üzerine çalışan ikili, "Fabrika sistemini nasıl ele alırız?", "Bu sistemin işleyişi nerede bozuluyor?", "Defoları, çatlakları nelerdir?", "İşlevsiz olan hala geçerli midir?", "Kalite nedir?" gibi sorularla çerçeveyi oluşturmaya başlıyorlar.

O zamanlar daha çok ses blokları, sesi mekâna yerleştirme, bedenin sesin taşıyısıcısı olarak nasıl hareket edeceğini araştırırlar. Tekstil fabrikasının işleyişini sahnede ses üzerinden kurgulayarak, ortaya aslında hiç ses sistemi kullanmadıkları, fabrikadan gelen gerçek malzemeleri ve ritmi kullandıkları bir iş ortaya çıktı.

Oyundaki hareket-ses ve ritim ilişkisini nasıl kurduklarını Kaplan, şu sözlerle anlatıyor:

"Bu fabrikadaki modüler yapılar, modülasyon kavramından çıktı. Harekette modülasyon çalışmaları yapmaya başladık, bunun için metronom kullandık. Bu kendiliğinden bir ritim oluşturdu. Bu ritmin fabrikadaki makinelerin ritimleriyle çok örtüştüğünü gördük. Bu modülasyon kavramını metin yazımında da kullandık, sahnenin açılışındaki okuma gibi:

DO KU MA,
DO KU MA
DOKU MA
DOKUN MA
DO KU MAMA"

Filiz Sızanlı, da 10 yıl önceki ilk versiyonunda Cevdet Erek'ın ses ve ritm konusunda çok etkisi olduğunu söylüyor. O dönem herhangi bir ses sistemi kullanmamaya karar verdiklerini belirten Sızanlı, "10 yıl önce sahnede duyduğumuz birçok sesi Cevdet çalıyordu. Daha sonra 8 kişilik ekiple yeniden işi ele alınca bütün bu çalma, üfleme işlerini mekânda dansçılar yapmaya başladı. Bu da bize yeni kapılar açtı. Sesin bütün oyun boyunca taşıyıcı olması hareketi de belirleyen, yönlendiren bir koreografiye dönüştü" diyor.

"Kendi sözlüğü var"

Her projenin bir şekilde kendi sözlüğünü oluşturduğu gibi DO KU MAN'ın da kendine has söz ve kavram dağarcığı bulunuyor. Kaplan, bunu ilk DO KU MAN ve ikinci DO KU MAN grubuyla birlikte oluşturduklarını söylüyor.

"Tabii ki çıkış noktası olan iplik fabrikasının katkısı fazlasıyla var. DOKU- DOKUMA- DOKUMAN üçlemesi iplik fabrikasından geldi" derken, Sızanlı da, "Burada modülasyon, akümülasyon, çoklu oluş, çaktırmadan geçiş gibi ifadeler kullandık ve koreografide karşılıklarını araştırdık" diye ekliyor.

Oldukça başarılı olan mekânda sesi gezdirme ve ses blokları kurmada ise mühendislik ve mimarlık eğitimlerinin izleri açıkça görülüyor.

Sızanlı, "İlk versiyonunda, 10 yıl önce sahnede kullandığımız hareket eden 20'ye yakın paravan vardı. Bunlar oyunun başında V şeklinde bir duvar oluşturuyordu. Ses de oyunun açılışında bu paravanların arkasından geliyordu. Şimdiki versiyonunda bu paravanları inşa edemediğimiz için sesi seyircinin arkasına yerleştirdik. Bu da sterio sistemi oluşturma imkanı sağladı. Tabii ki biz hep mimar mühendis olarak bu tür hesaplar yapıyoruz. Oyunun tümü de ses skorları üzerine kurulu" diyor.

"Yaptığımız bütün işlerde mühendislik ve mimarlık eğitimlerimizin etkileri vardır" diyen Kaplan da, oyundaki modülasyon kavramının eğitimlerini aldıkları okullarda da kullanıldığını, yaptıkları tasarımlarda mekânı hesaplarken ritmi ve zamanı da tarttıklarını belirtiyor.

Peki, mesaj kaygıları var mı? "Elbette oyunun seyirciyle ilişkisi olsun; seyirci, bir şeyler hissetsin, sorular sorsun ve oyundan bir deneyimle ayrılsın istiyoruz. DO KU MAN oyunuyla fabrika imgesine ulaşabiliyorlarsa ortak bir yerde buluşmuş oluyoruz" diyor Kaplan.

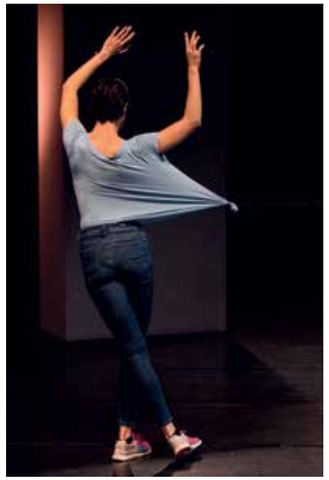

Ocak ayında da sergilenecek

22'nci Tiyatro Festivali kapsamında Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Bomonti Yerleşkesi'nde sahnelenen DO KU MAN'ı izleyenler, kimi zaman gülerek, kimi zaman şaşkınlıkla reaksiyon verdiler oyuna... Filiz Sızanlı, bu durumu koreografik yapıya ve durumların ironisine bağlıyor. İlk defa kendi oyunlarını dışarıdan izleyebildiklerini belirten Sızanlı, "Biz de Mustafa ile bu projede sahnede değiliz ve içinde olmamak, izlemek gerçekten zormuş. Ama ben de her seferinde izlerken farklı bölümlerinde gülerek tepki veriyorum. Bu dansçıların performasıyla da ilgili. Onlar ne kadar bu skoru, yapıyı ciddiyetle yapmaya çalışırlarsa seyirci de o kadar gülerek tepki veriyor" diye konuşuyor.

Oyuncular, dans ve tiyatro disiplinlerinden öğrenciler ve onların eğitmenlerinin de olduğu karma bir gruptan oluşuyor. Oyunda Burcu Uçatenık, Ekin Tunceli, Fatih Gençkal, Fırat Kusçu, Jasmin İhraç, Melih Kıraç, Sedef Gökçe, Yazı Ece Köz performansçı, Utku Kara da ışık tasarımında yer alıyor.

DO KU MAN, 12, 13 Ocak 2019'da Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Bomonti Yerleşkesi Şebnem Selışık Aksan Sahnesi'nde sergilenecek. Daha fazla bilgi için Taldans'ın Facebook ve Instagram hesapları ile web sitesi takip edilebilir.

Şehrin merkezinde kitap fuarı

Kitap Fuarı için Beylikdüzü'ne gitmeye fırsat bulamadıysanız, Zorlu Performans Sanatları Merkezi'nde 11-20 Ocak tarihleri arasında yapılacak olan 1'inci Kitap Fuarı ilginizi çekebilir. Türkiye'nin önde gelen yayınevleriyle, en popüler yazarlarıyla buluşmak için biletinizi alın. (11-19 Ocak arası 10.30-21.30, 20 Ocak'ta 10.30-20.30 saatleri arası açık.)

Fuar

Sergi

"Parajanov, Sarkis ile"

Pera Müzesi, ünlü yönetmen ve sanatçı Sergey Parajanov'un farklı malzemelerle yarattığı eserleri Türkiye'de ilk kez izleyiciyle buluşturuyor. "Parajanov, Sarkis ile" sergisi, şiirsel sinemanın büyük ustasının fantezi dünyasına ışık tutuyor. Usta sanatçı Sarkis de, bir selamlama niteliği taşıyan, Parajanov'a dair eserleriyle sergide yer alıyor. 17 Mart'a kadar ziyaret edilebilir.

Sinema

Yeni Cem Yılmaz komedisi

Cem Yılmaz'ın merakla beklenen "Karakomik Filmler" serisinin "Kaçamak" ve "2 Arada" filmleri, 18 Ocak'ta vizyona giriyor. Cem Yılmaz'ın yönetmen koltuğunda oturduğu ve başrolü üstlendiği filmde, vazgeçilmez oyuncuları Zafer Algöz, Ozan Güven ve Özkan Uğur'u da izleyeceğiz. Filmler, tek bir bilet alınarak arka arkaya izlenebilecek.

Tiyatro

Teatral performans

Müziğin birçok dalında cesurca gezinen The Tiger Lillies, kara mizah unsurları, punk müzikle kabarenin karanlık havasını birleştiren melodik yaklaşımları ile dikkat çekiyor, 19 Şubat'ta İş Sanat'talar.

Joaquin Phoenix tetikçi rolünde

Patrick DeWitt'in "Sisters Kardeşler" kitabından uyarlanan "Sisters Biraderler", Joaquin Phoenix ve John C. Reilly gibi iki yetenekli oyuncuyu bir araya getiriyor. Jacques Audiard'ın yönettiği film, 1850'lerin Oregon'unda, şöhretli tetikçiler Eli ve Charlie Sisters kardeşlerin hikâyesini anlatıyor. 8 Şubat'ta vizyonda.

Sinema

Arzu Tramvayı yeni sezonda da devam

75 yıl önce Tennessee Williams tarafından yazılan ve tiyatro için bir dönüm noktası olarak kabul edilen "Arzu Tramvayı"nı kaçırdığınızı düşünüyorsanız, yeni sezonda da devam ettiğini haber verelim. 1982 yılında Yıldız Kenter ve Müşfik Kenter tarafından sahnelenen oyunda, bu kez Zerrin Tekindor, Onur Saylak, Şebnem Bozoklu ve İbrahim Selim'i izliyoruz. 12-25 Ocak arası İstanbul UNIQ Hall'da.

Tiyatro

Rus Avangardı'na giriş

S.Ü. Sakıp Sabancı Müzesi, 20'nci yüzyıl dünya sanatını şekillendiren Rus Avangardı akımının Türkiye'deki en kapsamlı sergisine ev sahipliği yapıyor. 1 Nisan 2019'a kadar devam edecek sergi, 1900'lerin başından itibaren hayatı dönüştürecek bir güç olarak sanatı öne süren Rus avangard sanatçılarının bu dönemde gerçekleştirdiği çığır açıcı işlerinin yanı sıra 1917 Ekim Devrimi'nin sağladığı yenilikçi atmosferde, yeni rejimin de desteğiyle hayata geçirdikleri toplumsal tasarılarını ve heyecanla düşledikleri geleceğin geniş sınırlarını gözler önüne seriyor.

Sergi

Müzikal

Marlene Dietrich'in hayatı

Günümüzün en önemli kabare şarkıcılarından Ute Lemper, 9 Şubat'ta "Marlene ile Randevu" gösterisi ile Zorlu PSM Turkcell Platinum Sahnesi'ne konuk oluyor. Ute Lemper ilk olarak ünlü "Cats" müzikalinin Viyana'daki sahnesinde 1983 yılında dikkatleri çekmişti. Ute'nin Marlene Dietrich ile özel diyaloğundan yola çıkan oyunda, Marlene Dietrich'in hayatını, işini ve stilini, Şair Rilke'ye olan aşkını, Almanya ile olan karmaşık ilişkisini, üzüntülerini ve sevinçlerini onun ağzından duyuyoruz.

Genco Erkal'dan yeni oyun

Tiyatro

Dostlar Tiyatrosu'nun kuruluşunun 50'nci yılında, tiyatronun duayen ismi Genco Erkal'ın yeni oyunu "Merhaba" perde açıyor. Oyun, Erkal'ın "benim yazarlarım" dediği Aziz Nesin, Bertolt Brecht, Can Yücel, Nâzım Hikmet ve William Shakespeare'in yapıtlarından oluşuyor. Müzikli gösteride, Fazıl Say, Kurt Weill, Yiğit Özatalay, Arif Erkin ve Selim Atakan'ın besteleri, piyano ve bas klarnet eşliğinde seslendiriliyor. 8-30 Ocak arası İstanbul'da çeşitli sahnelerde takip edebilirsiniz.

Mecidiyeköy'de dev sergi

Yıkılıp yeniden inşa edilen Mecidiyeköy Likör Fabrikası'nın yerinde açılan ve yaklaşık 4 bin metrekarelik dev bir sergileme alanına sahip olan PİLEVNELİ Mecidiyeköy, "Fabrika'da: 10 Sanatçı / 10 Bireysel Pratik" sergisinde Refik Anadol, Hans Op de Beeck, Daniel Firman, Arik Levy, Tony Matelli, Ida Tursic&Wilfried Mille, Youssef Nabil, Şener Özmen, Jean Pigozzi ve Erdoğan Zümrütoğlu gibi sanatçılar yer alıyor.

Sergi

CMR RESTRICTIONS FOR TEXTILE AND FOOTWEAR PRODUCTS FOR EUROPEAN MARKET FROM 2020 ON

Finalizing the long debate on the restriction of CMR (carcinogenic, mutagenic or toxic for reproduction) substances, the European Commission published Regulation (EU) 2018/1513 on 10 Oct 2018 that amended the Restricted Substances List of REACH Regulation.
Regulation covers 34 chemicals used in clothing and related accessories, non-clothing textiles, and footwear products that are widely available for use by consumers that potentially expose them to these substances through skin contact, inhalation or unintentional ingestion of textile fibre dust.
To protect human health and minimize consumer exposure to CMR substances, the Regulation bans the articles that contain CMR substances above a certain level from the European market starting from November 2020.

The product groups covered by this restriction are:
• clothing or related accessories such as: tops, shirts, blouses, underwear, hosiery, trousers, jackets, coats, dresses, suits, sportswear, swimwear, gloves, scarves, ties, hats, caps, bags, fancy dress and disguise costumes
• textiles other than clothing which, under normal or reasonably foreseeable conditions of use, come into contact with human skin to an extent similar to clothing, such as: bed linen ,blankets, upholstery (fabric covering chairs, armchairs and sofas etc.), cushion covers, bathrobes, towels, re-usable nappies and sanitary towels, sleeping bags, yarn and fabrics intended for use by the final consumer
• footwear : Prints and coatings applied directly on textile article surfaces (such as decorations or logos
The restriction does not apply to:
a) clothing, related accessories or footwear, or parts of clothing, related accessories or footwear, made exclusively of natural leather, fur or hide;
b) non-textile fasteners and non-textile decorative attachments;
c) second-hand clothing, related accessories, textiles other than clothing or footwear.
d) wall-to-wall carpets and textile floor coverings for indoor use, rugs and runners.
e) personal protection equipment (PPE) defined in Regulation (EU) 2016/425
f) medical device defined in Regulation (EU) 2017/745.
For the full list of substances and other details, please visit: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R1513&from=EN

TRANSITION TO CLEAN PRODUCTION IN GRAND MENDERES BASIN!

WWF-Turkey, H&M Group, Southern Aegean Development Agency and Denizli Chamber of Commerce prepared the Clean Production Guide in Textile Sector for supporting the realisation of clean production applications in the textile sector operating in Grand Menderes Basin. High amount of water and chemical substance use in the dyeing and finishing operations in textile sector have adverse impacts on the basin. The guide that is a road map for textile companies includes practical information from the stage of planning to practice and incentives, supports and credits in Turkey. Clean production studies are also carried out within the scope of the project. WWF-Turkey General Manager Aslı Pasinli states that textile sector realise almost half of the industrial exports of €3.5 billion in Grand Menderes Basin, and it will be possible to provide a saving of water, energy and chemical substance up to 20 percent with an investment of €12 million in total, and adds: "The tangible equivalent of this is €10 million. The investments to be made are projected to be recovered within a period of 1-3 years". The guide written by Prof. Dr. Göksel Demirer from the Middle East Technical University and Dr. Emrah Alkaya from GTE Karbon can be accessed on the Clean Production page in WWF-Turkey website.

WHERE DOES THE TEXTILE SECTOR STAND AT INDUSTRY 4.0?

There are significant studies carried out for adapting to the technologies of the digital age in textile, which is one of the oldest manufacturing sectors of the world. However, still there are defects for full digital transformation. The results of the study conducted by Mentoro Platform on behalf of our Union for assessed our members' Industry 4.0 performance mirrors our sector. Our members have been evaluated in six different axes as Vision and Strategy, Research & Development and Product Development, Supply Chain Management, Marketing, Sales and Customer Services, Resource Management and Company Ecosystem. As the result of the study, it was determined that studies regarding digitalisation are performed, however they are mostly disconnected and do not serve a common vision and strategy. In addition, there is urgent need for human resources with competence to respond to the digital world's requirements across the sector. The study also puts forward the Industry 4.0 applications suitable for textile sector as well as the obstacles thay may arise down the road to full digital transformation. Therefore, it is a very useful guide for our companies to decrease the costs and thus to increase the profit margins through digital technologies in value chain activities and resource management.

EXPECTATIONS FOR 2019 IN COTTON

Cotton, which has strategic importance for Turkey, is leaving behind a challenging year. We asked the experts about their expectations and recommendations for 2019 in Turkish cotton in line with the increasing costs, and we received the answer as "the target of 1 million tonnes can be achieved taking the right steps". Turkey had started 2018 with a target of 1 million tonnes of harvest with 15 percent increase in the cotton planting areas. However, the early rains and humidity rates reaching up to 60 percent in the ripening period of cotton in the cotton farm regions adversely affected the productivity. İzmir Commodity Exchange Chairman Barış Kocagöz expects to remain at the level of 950 thousand tons in the final yield. This year, the farmers also struggled with the increases in the production costs. In particular, the prices of the pesticides used in pest control increased by 50-80 percent compared to 2017. In addition, the National Cotton Council Chairman of the Board Bertan Balçık, who says that the labour costs increased by 100 percent in weed control, states that the fertiliser prices are also 80 percent more expensive compared to 2017. Adding as "At this point, the textile and readymade garment sector from which our country provides the most employment, added value, export and net income, and cotton production that is the most important raw material resource of this sector must be supported with long-term incentives. This way, our cotton production would regularly increase not only in 2019 but also in the years to come" Balçık points out that it will be possible to easily exceed the target of 1 million tonnes in this context.

OCAK

Promotex Expo
08.01.2019-10.01.2019
Tekstil Promosyon
Düsseldorf, Almanya

London Textile Fair
09.01.2019-10.01.2019
Kumaş
Londra, İngiltere

DTG The 16th Dhaka International Textile And Garment Machinery Exhibition
09.01.2019-12.01.2019
Tekstil ve Tekstil Makineleri
Dakka, Bangladeş

Heimtextil
09.01.2019-12.01.2019
Ev Tekstil ve Aksesuarları
Frankfurt, Almanya

Domotex Halı ve Yer Döşemeleri Fuarı
11.01.2019-14.01.2019
Halı ve Yer Döşemeleri
Hannover, Almanya

Premiere Vision New York (Tüm Alt Fuarları)
15.01.2019-16.01.2019
Kumaş, Aksesuar, Deri, Konfeksiyon
New York, ABD

Texfusion USA
16.01.2019-17.01.2019
Kumaş ve Aksesuar
New York, ABD

Who-S Next 2019-1
18.01.2019-21.01.2019
Bay Bayan Hazır Giyim, Konfeksiyon, Moda ve Aksesuar
Paris, Fransa

Innatex Frankfurt
19.01.2019-21.01.2019
Hazır Giyim, Tekstil
Frankfurt, Almanya

2. Algeria Int. Fasion and Tex
21.01.2019-23.01.2019
Tekstil ve Hazır Giyim
Cezayir, Cezayir

Creativeworld
26.01.2019-29.01.2019
El İşi, Hobi Malzemeleri
Frankfurt, Almanya

Munich Fabric Start
29.01.2019-31.01.2019
Kumaş ve Aksesuarları
Münih, Almanya

CIFF Copenhagen International Fashion Fair
30.01.2019-01.02.2019
Hazır Giyim, İç Giyim, Deri Giyim, Aksesuar, Ayakkabı
Kopenhag, Danimarka

ŞUBAT

ISPO Munich 2019
03.02.2019-06.02.2019
Kumaşlar, Lifler, Fitness Malzemeleri, Dağcılık Ekipmanları, Outdoor Moda, Kayak Malzemeleri vb.
Münih, Almanya

Pure London 2019
10.02.2019-12.02.2019
Hazır Giyim, Moda
Londra, İngiltere

MICAM Shoe Event
10.02.2019-13.02.2019
Ayakkabı, Bay-Bayan-Çocuk
Milano, İtalya

Premiere Vision Fabrics 2019-1
12.02.2019-14.02.2019
Hazır Giyime Yönelik Kumaş
Paris, Fransa

EXPO Mueble Internacional
13.02.2019-16.02.2019
Mobilya, Dekorasyon
Guadalajara, Meksika

Style-Kabo Uluslararası Moda, Ayakkabı ve Deri Fuarı
16.02.2019-18.02.2019
Hazır Giyim, Spor Giyim, Deri ve Kürk Giyim, Moda ve Moda Aksesuarları, Kumaş, Ayakkabı ve Aksesuarları, Tuhafiye, Ev Tekstili, Doğal Deri vb.
Brno, Çekya

Moda UK
17.02.2019-19.02.2019
Hazır Giyim, Ayakkabı, Saraciye, Aksesuar
Birmingham, İngiltere

Textillegprom Uluslararası
19.02.2019-22.02.2019
Tekstil, Konfeksiyon Yan Sanayi, Hazır Giyim, Ev Tekstili, Tesktil Makineleri ve Ayakkabı Saraciye Fuarı
Moskova, Rusya Federasyonu

IGATEX
26.02.2019-28.02.2019
Tekstil, Konfeksiyon Makineleri, Yan Sanayileri, Teknolojileri ve Kimyasalları
Karaçi, Pakistan

CIFF Copenhagen International Fashion Fair, Kopenhag

Who's Next, Paris

Munich Fabric Start, Münih

Türkiye
Tekstil Sanayii İşverenleri
Sendikası

Metrocity A Ofis Blok Büyükdere Cad. No: 171 K: 19 34330 1. Levent - İstanbul
Tel: (0212) 344 07 77 (Pbx) Fax: (0212) 344 07 66-67
www.tekstilisveren.org.tr info@tekstilisveren.org.tr